

NAVF's

UTREDNINGSINSTITUTT

NORGES
ALMENVITENSKAPELIGE
FORSKNINGSRÅD

1974:6

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Arbeidsmiljøforskning

**Katalog over forsknings- og utrednings-
prosjekter ved universiteter, høyskoler og
forskningsinstitutter.**

A Catalogue of Work Environment
Research Projects at Norwegian
Universities, Colleges and Research
Institutes.

INSTITUTE FOR STUDIES IN RESEARCH
AND HIGHER EDUCATION

The Norwegian Research Council
for Science and the Humanities.

1974:6

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Arbeidsmiljøforskning

**Katalog over forsknings- og utrednings-
prosjekter ved universiteter, høyskoler og
forskningsinstitutter.**

A Catalogue of Work Environment
Research Projects at Norwegian
Universities, Colleges and Research
Institutes.

F O R O R D

Den foreliggende katalog gir en oversikt over forskning og utredningsvirksomhet som spesielt belyser spørsmål i tilknytning til miljøet på arbeidsplassene. Oversikten er basert på en spørreskjemaundersøkelse blant forskningsinstitutter o.l.

Katalogen er utarbeidet etter oppdrag fra Kommunal- og Arbeidsdepartementet, hvor den inngår som en del av et utredningsarbeid om arbeidsmiljøproblemer. Målsettingen for denne utredningen er å bidra til å bedre det forebyggende verne-, helse- og miljøarbeid, og å arbeide for en videreutvikling av demokrati og medinnflytelse på de enkelte arbeidsplasser.

Parallelt med utarbeidelsen av denne katalogen har NAVF's utredningsinstitutt, etter oppdrag fra Kommunal- og Arbeidsdepartementet, foretatt en rundspørring til ca. 170 organisasjoner og offentlige etater om opplysnings- og opplæringsvirksomhet angående arbeidsmiljøspørsmål. Materialet fra denne rundspørringen vil i sin helhet bli behandlet i Kommunal- og Arbeidsdepartementet.

Arbeidet med innsamling av opplysninger er ledet av cand.real. Ivar Rusdal, som også har redigert katalogen.

Vi vil på denne måten takke alle personer og institusjoner som har bidratt til utarbeidelsen av denne oversikt.

Oslo i oktober 1974

Sigmund Vangsnes

I N N H O L D

	<u>Side</u>
Gjennomføring av undersøkelsen	v
Oversikt over resultatene	vii
Institusjonenes syn på problemområdet	ix
Om prosjektfortegnelsen	xiv
Register (ordnet etter utførende institusjon)	xvi
Prosjekter	1
Stikkordregister	101
Tillegg 1: Spørreskjemaer	105
Tillegg 2: Interesser/kompetanse blant instituttene	110
Summary in English	113

1. GJENNOMFØRING AV UNDERSØKELSEN

I arbeidet med den foreliggende kartlegging er følgende definisjon av "arbeidsmiljø" lagt til grunn:

Arbeidsmiljø er summen av de faktorer i arbeidssituasjonen som har innvirkning på individets fysiske og psykiske helse og sosiale situasjon i og utenfor arbeidet.

Det ble utarbeidet to spørreskjemaer: et institutttskjema og et prosjektskjema. Skjemaene med følgebrev er gjengitt som Tillegg 1 (side 105). De ble sendt til i alt 160 adressater: Universitetsinstitutter (i hovedsak medisinske, teknologiske og samfunnsvitenskapelige), offentlige, halvoffentlige og private forskningsinstitutter og en del andre organer.

I brevet som fulgte skjemaene ble det tatt utgangspunkt i definisjonen av arbeidsmiljø ovenfor, og samtidig understreket at også prosjekter som kunne være av mer indirekte betydning for arbeidsmiljøproblemer, skulle tas med.

For å unngå at rapporten i for stor grad skulle bli et øyeblikksbilde av aktiviteten på arbeidsmiljø-området, ble instituttene bedt om å oppgi prosjekter tilbake til 1970, såvel som prosjekter som for tiden er under planlegging.

Med en så vidt generell definisjon av problemområdet som den vi har benyttet her, har vi funnet det nødvendig å vurdere alle de innrapporterte prosjekter under redigeringen av katalogen. Vi har forsøkt etter beste skjønn å trekke en grense mellom arbeidsmiljø-prosjekter og prosjekter av interesse for alminnelig miljøvern. Dessuten har vi utelatt prosjekter av svært lite omfang (f.eks. arbeidsinnsats tilsvarende 5-10 dagsverk). Imidlertid er bare 13 av i alt 182 innrapporterte prosjekter utelatt.

Vi har også forsøkt å vurdere hvorvidt alle institusjoner hvor det foregår forskning på dette området har fått aneldning til å gi uttrykk for dette. Den opprinnelige adressatliste, som ble utarbeidet på grunnlag av forskningsstatistikkens fullstendige liste over forskningsinstitutter, er blitt

supplert gjennom kontakt med samtlige forskningsråd og ved opplysninger om prosjektsamarbeid og prosjektstøtte i de mottatte besvarelser.

En stor del av prosjektene henter naturlig nok emne fra enkelte bedrifter eller bransjer. Det er imidlertid ikke gjort henvendelse til bedrifter om hvilken arbeidsmiljøvirksomhet som drives i deres egen regi. I denne katalogen er derfor bare beskrevet prosjekter fra bedrifter når de drives i regi av forskningsinstitutter (f.eks. universitets- eller bransjeinstitutter).

Det er få av instituttene som oppgir prosjekter særlig lenger tilbake enn 1972-73. Vi har ikke kunnet vurdere om dette skyldes at virksomheten stort sett er av ny dato, eller at det har vært vanskelig for svarerne å gi opplysninger for hele 5-års-perioden. Vi antar imidlertid at katalogen gir en noenlunde fullstendig oversikt over virksomheten i de siste par år, samt den planlegging av prosjekter som fant sted da undersøkelsen ble foretatt.

2. OVERSIKT OVER RESULTATENE

Skjemaene ble sendt ut første gang i juni 1974, til i alt 160 adressater. Da opptellingen ble avsluttet, ved utgangen av september 1974, hadde 145 av disse svart. Dette gir en svarprosent på 91.

Tabell 2.1: Fordeling av svarene

Institusjoner med prosjekter	67
Institusjoner uten prosjekter, men som har gitt andre opplysninger	38
Institusjoner som ikke har meldt om noen arbeidsmiljøvirksomhet eller gitt andre opplysninger	40
Sum	145

Tabell 2.2: Status for prosjektene

Avsluttede prosjekter	19
Løpende/under publisering	123
Under planlegging	27
Sum	169

I tillegg til disse ble det innrapportert 13 prosjekter som etter vårt skjønn ikke ble tatt med i katalogen (se avsnitt 1.3). De aller fleste prosjekter som er med i katalogen er "løpende" eller "under planlegging".

Et overslag for alle løpende prosjekter viser at i 1974 vil denne forskningen omfatte ca. 160 årsverk, fordelt med ca. 125 årsverk på vitenskapelig personale og 35 årsverk på hjelpepersonale. (Hovedfagsoppgaver er ikke medregnet.)

Til sammenligning nevnes at i 1972 utgjorde den totale arbeids-innsats i forskning og utviklingsarbeid¹⁾ i Norge ca. 5.100 årsverk for vitenskapelig personale, og ca. 6.400 årsverk for hjelpepersonale. Tar man hensyn til

1) Heretter forkortet FoU

at oppgavene over hjelpepersonale antagelig er lite fullstendige i den foreliggende katalog og til at den totale FoU-innsats kan ventes å øke noe fra 1972 til 1974, kan vi anta at arbeidsinnsatsen i arbeidsmiljøforskning utgjør ca. 1-2% av totalen i Norge i 1974, regnet for det vitenskapelige personalet.

Det vil fremgå av prosjektfortegnelsen at denne forskning i overveiende grad er finansiert av offentlige midler, enten over institusjonenes ordinære budsjetter, eller ved midler gjennom forskningsråd og departementer.

Undersøkelser i bedrifter/bransjer er det viktigste området for privat finansiering (midler fra vedkommende bedrift/bransje).

Til sist i denne oversikten gir vi en grov fordeling av de 169 prosjektene mellom typer av institusjoner. Vi understreker her at en fordeling av prosjektene på fag ikke nødvendigvis vil gi samme resultat.

Tabell 2.3: Antall prosjekter som utføres ved hver institusjonstype

	Samfunns- vitenska- pelige institu- sjoner	Teknisk- natur- viten- skapelige institu- sjoner	Medisin- ske in- stitusjo- ner	Landbruks- viten- skapelige institu- sjoner	Total
Universiteter og høgskoler	16	4	15	7	42
Forskningsråd og -institutter	0	18	0	0	18
Offentlige institutter	32	18	6	0	38
Private og halv- offentlige inst.	14	18	6	0	38
Samarbeidspro- sjekter	3	1	0	0	4
Total	65	51	36	17	169

3. INSTITUTTENE SYN PÅ PROBLEMMOMRÅDET

3.1 Interesser og kompetanse

De forespurte institutter og andre organer er blitt bedt om å oppgi om det finnes interesser eller kompetanse innenfor dette feltet som ikke er kommet til uttrykk i spørsmålene om forskningsprosjekter eller opplysnings- og opplæringstiltak (Se skjema A, spørsmål 4).

Svarene fordeler seg slik:

	Institutter/organer med interesse/kompe- tanse	Herav uten prosjekter
Arbeidsfysiologi	10	3
Arbeidspsykologi	16	4
Attføring	14	4
Sosiologi	14	2
Teknologi	21	4
Vernearbeid	11	4
Yrkeshygiene	11	3
Annet	12	5

En liste over de institutter som har markert interesser/kompetanse på denne måten finnes som Tillegg 2 på side 110. Det fremgår at få institutter som oppgir at det finnes interesse for eller kompetanse i arbeidsmiljøspørsmål uten at instituttet samtidig har prosjekter som er tatt med i katalogen.

3.2 Synspunkter fra institusjonene

I instituttskjemaet heter det: "Vi er takknemlig for eventuelle synspunkter på hva som er viktige problemer og ønskelige tiltak innenfor dette feltet". (Skjema A, spørsmål 5).

En god del av institusjonene (29) har kommentarer under dette punktet. Det er som rimelig kan være, en tendens til at man trekker fram de problemer ens egen institusjon arbeider med, som viktige. Bortsett fra denne observasjon har vi valgt å gjengi svarene uten kommentarer som uttrykk for de meninger som er fremkommet. Kommentarene er forøvrig gruppert omkring de viktigste emner som blir tatt opp. Men da instituttene ofte tar opp flere emner, kan en slik gruppering vanskelig bli mer enn en antydning.

Kommentarer av generell karakter kommer bl.a. fra Institutt for industriell miljøforskning (SINTEF) som uttaler:

Det sentrale synes nå å være å skape ikke bare en forståelse for problemer med arbeidsmiljø hos dem som for tiden treffer beslutninger på området, - bedriftsledere, politikere, forskningsrådene, men også hos dem det angår mer direkte. Det må skapes forståelse hos de ansatte i bedrifter og andre organisasjoner. Og det må finnes fram til arbeidsmåter i forbindelse med endringer som angår arbeidsmiljø slik at de ansatte engasjeres i og får kontroll med hva som skjer. Det er dette siste problemet som er det vanskelige, - ikke bare fordi det krever noe av de ansatte, men fordi det krever en omstilling og en oppgivelse av makt fra dem som hittil i stor grad har utformet våre arbeidsmiljøer.

Institutt for sosialmedisin (Universitetet i Oslo) påpeker at:

Det er etter vår oppfatning ønskelig at arbeidsmiljøforskningen engasjerer forskere fra en rekke ulike fagområder, og at forskningen ikke konsentreres om for få institusjoner.

Landbruksøkonomisk Institutt:

Det er stort behov for å kartlegge arbeidsmiljøforhold generelt: det gjelder arbeider utenomhus så vel som innomhus. Fortsatte studier må danne bakgrunn for forsøk og praktiske tiltak for å skape effektive, sikre og trivelige arbeidsforhold for yrkesutøverne i landbruket. Særlig vekt bør legges på anvendelsen av stadig nytt teknisk utstyr.

En del andre institutter legger vekt på at den vanskelige budsjettsituasjon hemmer arbeidet.

Om helsefarlige stoffer uttaler Institutt for klinisk biokjemi (Rikshospitalet/Univ. i Oslo):

Industriarbeidere utsettes i dag for stadig flere typer toxisk påvirkning som en følge av den teknologiske utvikling. Ved en rekke norske bedrifter vet man at det foreligger helseskadelig miljøpåvirkning. Ved en rekke

andre bedrifter har man mistanke om slike skader, men har hittil ikke hatt mulighet for påvisning av dette. Vi er av den mening at det er et meget alvorlig samfunnsproblem som her foreligger, og Institutt for klinisk biokjemi er interessert i å ta på seg sin del av ansvaret for å klarlegge slike skadevirkninger. Vi har forutsetninger for å yte verdifulle bidrag til dette, fordi:

- a) Skadevirkninger kan konstateres ved at det registreres organskader hos arbeiderne, f.eks. som en følge av påvirkning av organiske forbindelser i dampform. Vårt laboratorium er det laboratorium i Norge som har de beste forutsetninger for å velge et riktig analyse-repertoar og gjennomføre undersøkelser med sikte på påvisning av f.eks. leverskader.
- b) Påvisning og identifisering av toksiske forbindelser, som ofte kan opptre i spormengder, krever avansert utstyr og stor erfaring ved fortolkning av resultatene. Det ovennevnte analytiske repertoar (GLC/MS/EDB) er i svært mange tilfelle velegnet til påvisning og identifikasjon av toksiske forbindelser i meget små konsentrasjoner.

Norsk Regnesentral (NR) opplyser:

Vi drøfter nå behovet for et initiativ fra NR for et sentralt register for helsefarlige stoffer. Ved instituttet er det et visst ønske om at NR skal engasjere seg i det arbeidet som her er i gang, bl.a. ved Yrkeshygienisk Institutt for å bygge opp et EDB-basert register over helsefarlige stoffer.

Statens Teknologiske Institutt, Bygg- og anleggsavdelingen uttaler:

1. Helsefarlige stoffer:

Etterlyser et forsvarlig system for klarering, merking, informasjon, bruksanvisning.

Klarere ansvarsfordeling på byggeplassene er nødvendige.

2. Byggebransjen har relativt ugunstig fraværstatistikk. Arbeidsmiljøet må karakteriseres som farlig og lite oversiktlig.

"Bygghälsan" i Sverige har tatt disse forhold langt alvorligere.

3. Byggebransjen har også en rekke arbeidssosiologiske problemer som er lite påaktet i forhold til stasjonær industri og til byggebransjens størrelse og betydning i samfunnet.

Om støy og vibrasjoner opplyser Det audiologiske institutt (Rikshospitalet):

Det er støyproblemene og de akustiske forhold på arbeidsplassene som er Instituttets interesse og kompetanse-område. Slik situasjonen er i dag kan bedriftslegeordningen gjøre en betydelig innsats for å bevare hørselen til alle arbeidere i støymiljø. Problemet er stadig fornyet informasjon og bedre utbygget hørselkontroll. På lengre sikt er det bedriftene og deres planleggingsingeniører og arkitekter som må påvirkes til å ta mere hensyn til det akustiske miljø på arbeidsplassene (en ganske annen gjennomtenkning av de akustiske problemer for kontorer, produksjonshaller, transportsystemer etc.)

Av konkrete forskningstiltak til reduksjon av støy kan nevnes:

- 1) Diverse maskiner, som kompressorer, ventilasjonssystemer, pressluftverktøy.
- 2) Produksjonsprosesser, der alle typer hamring, stansing etc. utskiftes med andre arbeidsprosesser som er mindre støyende. (Vi vet at impulslyden er den mest skadelige for hørselen).

Institutt for treteknologi (Norges Landbrukshøgskole) trekker fram følgende viktige problemer:

1. Industribråk, vibrasjoner, trebearbeidende industri.
2. Støyproblemer

og Meieriinstituttet (Norges Landbrukshøgskole) nevner at:

Innen meieriindustrien har støyproblemer vært lite påaktet. Vi mener også at arbeidsplassenes utforming bør vies større oppmerksomhet med sikte på å bedre arbeidstakernes trivsel og på å unngå uheldige helsemessige virkninger.

Statens Institutt for Strålehygiene trekker fram et sikkerhets-aspekt:

Informasjon om sikker arbeidsteknikk for alle som arbeider med ioniserende stråling innen medisin, industri og forskning tillegges stadig større betydning.

En gruppe kommentarer dreier seg om sosiale problemer, både internt i bedriften (samarbeidsforhold), mellom vanskeligstilte grupper av arbeidstakere og bedrifter (attføring) og mellom bedrift og samfunn.

Norsk Institutt for By- og Regionforskning (NIBR):

Det synes viktig å kartlegge beslutningsprosessen lokalt ved etablering av industri i lokalsamfunn. NIBR ser det også som et viktig arbeidsfelt fremover å analysere hvordan man kan tilpasse industri til lokalsamfunn uten at man river opp den eksisterende struktur på stedet, men allikevel tilfredsstiller de viktigste behov for arbeidskraft fra bedriftens side, - hvis mulig. Det synes viktig at man skaffer seg mer viten om samspillet mellom lokalsamfunn og industri på ulike stedstyper, og bruker denne viten som rådgivere ved industrietableringer.

Norges Idrettshøgskole (avd. for samfunnsvitenskapelige fag):

Ut fra idrettshøgskolens interesseområde ligger det nær å peke på følgende forhold når det gjelder sikkerhet, helse og trivsel:

- sikkerhet - forholdet mellom arbeidskrav og kroppslige forutsetninger, bevegelsesferdigheter og bevegelseslæring,
- helse - forholdet mellom arbeidsbelastning og belastningssykdommer,
- trivsel - forholdet mellom arbeidsbelastning og behovet for rekreasjon, særlig fysisk rekreasjon.

På ingen av disse områder er vel vår nåværende viten fullt utnyttet i praksis, og på alle de nevnte områder har vi behov for økt innsikt.

Institutt for industriell økonomi og organisasjon (Norges Tekniske Høgskole) fremhever som strategisk viktig å utvikle metoder for forebygging av arbeidsmiljøproblemer ved fabrikkplanlegging/prosjektering.

En av de forespurte offentlige etater, Norges Statsbaner, uttaler:

Pågående endringer i arbeids- og samfunnslivet og utviklingen innen arbeidsforskningen har utviklet til økt oppmerksomhet på den menneskelige situasjon på arbeidsplassen.

Dette sammen med den usikkerhet og misnøye som har kommet fram hos berørte enkeltpersoner og tjenestegrupper ved planlagte endringer i arbeidet gjennomført over relativt kort tid, har aktualisert arbeidet med å finne fram til hensiktsmessige tiltak som kan bedre situasjonen. Det menes å være en aktuell forskningsoppgave å få utredet hvordan endringer i arbeidssituasjonen og i arbeidsorganisasjonen virker inn på trivsel og arbeidsresultat, og innenfor denne oppgaven vurdere forhold ved det formelle og uformelle bedriftsdemokrati.

Sentret for arbeidspsykologi og attføring i Nord-Norge opplyser:

Henimot 50% av de attføringsklienter vi har hatt kontakt med i Nord-Norge siden 1970 (ca. 1300 personer) har ryggglidelser som sitt hovedproblem. Å forebygge slike skader/lidelser blant bygg/anleggsarbeidere og andre med tungt kroppsarbeid, ser for oss ut til å være en viktig sak.

A.L. Hernes Institutt, med attføring av tungarbeidere som hovedvirksomhet, uttaler bl.a.:

Instituttets vanskeligste problemer i dette strøk av landet er plassering av yrkesvalghemmede etter behandlingsopphold i instituttet. Folk med bare litt reduksjon av arbeidskapasitet som ikke kan gå tilbake til tyngste sort arbeid, har store vanskeligheter med å få arbeidsplasser etter oppholdet.

Bedrifter for yrkesvalghemmede føler instituttet et sterkt behov for. Opplegget i slike bedrifter bør bli mer nyansert enn hva tilfellet er nå, f.eks. med hensyn til arbeidstid, -tyngde, tempo, variasjon o.a. miljøfaktorer som kan holde yrkesvalghemmede i virksomhet.

Norsk gerontologisk institutt fremhever:

1. Intern attføring av eldre arbeidstakere (stort sett arbeidstakere fra 45, 50 til 67 år).
2. Opplæringstiltak tilrettelagt for eldre.
3. Stillings (job) analyse bl.a. med sikte på å "øremerke" jobber som passer for eldre.
4. Systematisk prøvevirksomhet med ulike former for nedtrapping av arbeidstiden før pensjonsalderen.

Statens institutt for alkoholforskning nevner:

Undersøkelser av alkoholens rolle i forbindelse med helse, trivsel og sikkerhet på arbeidsplassene.

Som siste kommentar nevnes Laboratorium for miljøfysiologi som påpeker nødvendigheten av overføring av forskningsresultater til praktiske tiltak av forebyggende og rehabiliterende art.

4. OM PROSJEKTFORTEGNELSEN

Katalogen over aktuelle prosjekter er ordnet etter utførende institusjon, slik at institusjonene er gruppert etter administrativ tilhørighet i hovedgruppene:

1. Universiteter og høyskoler
2. Forskningsråd og -institutter
3. Offentlige institutter (institutter under departementene)
4. Private og halvoffentlige institutter
5. Samarbeidsprosjekter mellom flere institutter

Ordningen innen hver av gruppene vil fremgå av det følgende register.

Den administrative inndelingen er valgt for å lette redigeringen. Mange ville foretrekke en inndeling etter fag eller problemområder. For å lette en slik bruk av katalogen, har vi tatt inn et stikkordregister (side 101). Stikkordregisteret er neppe fullstendig for alle brukere, men vi håper det kan være til noen hjelp for dem som søker etter enkelte viktige grupper av problemer.

Det er forsøkt å finne sentrale stikkord for hvert av prosjektene, og å plassere beslektede problemer under samme oppslagsord. I stikkordregisteret vil man likevel som regel ikke finne "opplagte" henvisninger, dvs. slike som at problemer innenfor yrkeshygiene finnes behandlet under Yrkeshygienisk Institutt osv.

For hvert av prosjektene er gitt opplysninger om prosjektets omfang og innhold. Omfanget av prosjektene er i de aller fleste tilfeller gitt i årsverk (fordelt på vitenskapelig personale og hjelpepersonale) etter oppgaver fra instituttene. Det er også forsøkt samlet inn opplysninger om finansiering av prosjekter ut over det ordinære budsjett for institusjonene.

Beskrivelsen av prosjektene er, bortsett fra enkelte mindre redaksjonelle endringer, utformet av prosjektlederne eller andre ansvarlige ved vedkommende institutt.

Vi har også lagt vekt på å få med opplysninger om publikasjoner, og håper dette vil lette bruken av katalogen.

Studentprosjekter (hovedfagsavhandlinger osv.) er tatt med for de institutter som har oppgitt slike. Disse er mindre detaljert behandlet enn de øvrige prosjekter.

Under henvisning til hva som tidligere er sagt om at det er foretatt et skjønnsmessig utvalg av prosjekter, nevner vi følgende eksempler på virksomhet som vi har bedømt til å være av større interesse for generelt miljøvern enn for arbeidsmiljøproblemer spesielt:

Kjemisk Institutt, Universitetet i Oslo:

Analysemetoder for kartlegging av sporelementer i vann.
Radioaktivt strontium i menneske- og dyreknokler samt i matvarer.

Statens institutt for folkehelse:

Miljøtoksikologi

Statens institutt for strålehygiene:

Radioaktiv forurensning av sivilbefolkningens næringsmidler

5. REGISTER (ordnet etter utførende institusjon)	<u>Side</u>
UNIVERSITETER OG HØGSKOLER.....	1
NORGES HANDELSHØYSKOLE.....	2
Institutt for arbeidspsykologi og personalforvaltning (se også samarbeidsprosjekter side 100).....	2
- Gruppeprosessers vilkår og verknader som ledd i systematisk organisasjons- og leiarutvikling	
- Personvurderinger og -funksjoner ved beslutninger i et utvalg av ledergrupper	
NORGES IDRETTSHØGSKOLE.....	3
Avdeling for samfunnsvitenskapelige fag.....	3
- Idrettsplanlegging for lokale miljø	
NORGES LANDBRUKSHØGSKOLE.....	4
Institutt for bygningsteknikk.....	4
- Ventilasjon i husdyrrom	
- Bygningen som omgivelsesfaktor i svineproduksjonen	
- Golv i husdyrrom	
- Handtering og oppbevaring av husdyrgjødsel og press-saft	
- Bruksfunksjonell testing av innredninger for storfé	
Institutt for driftslære og landbruksøkonomi.....	6
- Arbeidsmetoder ved høsting, sortering, veiling og pakking av agurker	
- Hverdagsrasjonalisering i fjøs i Dovre	
UNIVERSITETET I BERGEN.....	8
Haukeland sykehus - Øyenavdelingen.....	8
- Øyeskader fremkalt ved sprekingsulykker under anleggsarbeid	
- Øyeskader fremkalt av kuhorn under fjøsarbeid	
Institutt for hygiene og sosialmedisin.....	9
- Sosialmedisinsk undersøkelse av 30-åringer	
Pedagogisk Seminar.....	9
- Pedagogisk perspektiv på yrkesmessig utvikling	
Psykologisk institutt (Avd. organisasjons- og økologisk psykologi)	10
- Dagbruddsarbeidernes situasjon og innstilling til arbeidet	
- Bergverksbedriftenes organisasjon i Norge	
Sosiologisk institutt.....	11
- Arbeidsmiljø og arbeidsskader	

	<u>Side</u>
UNIVERSITETET I OSLO.....	12
Det audiologiske institutt, Rikshospitalet.....	12
- Støyanalyse i bedrifter, båter og andre arbeidsplasser	
- Hørselvernsdempning	
- Støyutstråling fra Fornebu flyplass	
- Retningslinjer for vurdering av hørselskaderisiko ved støy	
Institutt for almenmedisin.....	14
- Værøy-Røst-prosjektet	
Institutt for klinisk biokjemi.....	14
- Evaluering av nye potensielle motgifter ved kvikksølvforgiftning	
- Leverskader i plastbåtindustrien	
Institutt for retts sosiologi.....	15
- Oversikt over rettsregler	
Institutt for sosialmedisin.....	16
- Helseforholdene blant spinnsalarbeiderne på Borregaard	
Institutt for sosiologi	
- Sosiologiske undersøkelser i Årdal (se samarbeidsprosjekter side 98)	
Pedagogisk forskningsinstitutt.....	17
- Hovedfagsavhandlinger	
Institutt for statsrett og folkerett.....	18
- Vernekravene i arbeidervernlovens §5	
Psykiatrisk institutt.....	18
- Sosio-kulturelle faktorer og sinnslidelser i Oslo	
- Sinnslidelser og pendling i Oslo-området	
Ullevål sykehus, avd. Legevakten.....	19
- Arbeidsulykkene i Oslo - en klinisk-epidemiologisk studie	
Farmakologisk institutt.....	20
- Cadmiums toksisitet på humane celler i kultur	
UNIVERSITETET I TROMSØ.....	21
Institutt for samfunnsvitenskap.....	21
- "Arbeid-helse ved A.S. Norsk Jernverk" - Vitenskapsteoretisk undersøkelse av prosjektet	
UNIVERSITETET I TRONDHEIM - NORGES TEKNISKE HØGSKOLE.....	22
Institutt for gruvedrift.....	22
- Bergmekanikk	
- Gruveatmosfære - gruveventilasjon	

	<u>Side</u>
Institutt for industriell økonomi og organisasjon.....	23
- Arbeidsteknisk forskningsprosjekt	
- Planlegging - medvirkning - samarbeidsorganer	
- Arbeidstekniske hjelpemidler for blinde	
- AUTOMIL (automatisering og arbeidsmiljø)	
Institutt for kjerneteknikk.....	25
- Lukt fjerning fra avgass fra sildemeltørker	
Institutt for psykologi og sosialforskning.....	25
- Gruvearbeidernes situasjon og innstilling til arbeidet	
Institutt for teknisk elektrokjemi.....	26
- Studentprosjekter	
Institutt for uorganisk kjemi.....	26
- Kryolitt-aluminiumoksydblandingens termodynamikk	
FORSKNINGSRÅD OG -INSTITUTTER.....	27
NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE FORSKNINGSRÅD.....	28
- Forurensende stoffer på arbeidsplassene	
Elektrisitetsforsyningens forskningsinstitutt.....	29
- Personikkerhet i fordelingsnett	
Forsøkslaboratoriet for maling og lakk.....	29
- Mindre helsefarlige maling- og lakktyper	
Kontor for fjellsprengningsteknikk.....	30
- Yrkeshygiene i forbindelse med fjellarbeider	
Norges Byggforskningsinstitutt.....	30
- Arbeidskraftstudier i bygge- og anleggsvirksomhet	
- Bygningsakustikk og støy	
- Organisasjonsutvikling i byggebedrifter	
- Forskningsoppgaver om arbeidsmiljø	
Norsk institutt for by- og regionforskning (se samarbeidsprosjekt side 98)	
Norges Skipsforskningsinstitutt.....	32
- Nye driftsformer for små skip	
Norsk Regnesentral.....	33
- Planlegging, styring og databehandling	
- Studentprosjekter	

	<u>Side</u>
Sentralinstitutt for industriell forskning.....	34
- Sosio-tekniske modeller	
- Sikkerhetsforskning - tankskip	
- SISU (informasjonssystem for produksjonsstyring)	
- HYDRIS (produksjonsorganisasjon og produksjonsstyring)	
- Analyse av polysykliske aromatiske hydrokarboner i arbeids- atmosfæren	
- Karakterisering av partikler	
- Forutsetninger for EDB	
- Klorerte hydrokarboner - humant materiale	
OFFENTLIGE INSTITUTTER.....	39
FORBRUKER OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET.....	40
Levekårsundersøkelsen.....	40
- Helseforholdene i befolkningen	
- Arbeidsplassforhold	
Statens institutt for forbruksforskning.....	41
- Brannfarlige tekstiler	
- Støyproblemer i hjemmene	
FINANS- OG TOLLDEPARTEMENTET.....	42
Statistisk Sentralbyrå.....	42
- Flyttemotivundersøkelsen 1972	
FORSVARSDPARTEMENTET.....	42
Forsvarets rasjonaliseringstjeneste.....	42
- Arbeidsmiljøundersøkelse - befall	
INDUSTRIDEPARTEMENTET.....	43
Norsk Produktivitetsinstitutt.....	43
- Arbeids- og helseproblemer ved A.S Norsk Jernverk	
- Turnoverproblemer - Kaarbø's Mek. Verksted	
- Sosiale og økonomiske konsekvenser ved flytting av bedrifter	
Statens Teknologiske Institutt (se også SINTEF/STI side 99).....	44
- Arbeidsforhold i fiskeforedlingsbedrifter	
- Byggeplassproblemer	
- Støydemping i støperi	
- Støperimiljø - forprosjekt	
- Frysing av brød	

	<u>Side</u>
KIRKE- OG UNDERVISNINGSDEPARTEMENTET.....	47
(inkl. kommunale/fylkeskommunale inst.)	
Forsøksrådet for skoleverket.....	47
- Utvidet samarbeid om styring av skolen	
Institutt for anvendt sosialvitenskapelig forskning.....	47
- Yrkeshistorieprosjektet	
- Daginstitusjonspersonalets vurdering av våre daginstitusjoner	
Skolesjefen i Oslo - Avd. for pedagogisk utviklingsarbeid.....	48
- Trivsel i ungdomsskolen	
- En forsøksordnet ungdomsskole	
- Åpne skoler	
- Samarbeidsforsøk ved Nordstrand gymnas	
KOMMUNAL- OG ARBEIDSDEPARTEMENTET.....	51
Arbeidsfysiologisk institutt.....	51
- Skiftarbeid (arbeidsfysiologisk undersøkelse)	
- Fiskere (arbeidsfysiologisk undersøkelse)	
- Sement-brennere (arbeidsfysiologisk undersøkelse)	
- Jernstøperiarbeidere (arbeidsfysiologisk undersøkelse)	
Arbeidspsykologisk institutt.....	52
- Samarbeidsprosjektet LO-NAF	
- Styre-bedriftsforsamlingsprosjektet	
- Utvikling av arbeidsorganisasjon i en bank	
- Samarbeidsprosjekt - Norsk Medisinaldepot	
- Driftsformprosjektet	
- Industri som levevei	
- Attføringsprosjektet	
- Kontakt og samarbeid, NSB	
- Skipsprosjektet	
- Verneundersøkelsen	
- Forsøksvirksomheten ved Volvo	
- Autonomiprojektet	
Yrkeshygienisk institutt.....	59
- Grenseverdier (TLV) for kvartsholdig støv	
- Asbestanalyse	
- Norske amitrolarbeidere	
- Thalliumutskillelsen i urin	
- Kvikksølvets toksikologi	
- Dyreeksperimentell undersøkelse over fibrogene effekt av et silikat	

	<u>Side</u>
- Yrkeshygienisk vurdering av Styreneksponerte arbeidere	
- Feber av industrielle agens	
- De forskjellige kvikksølvforbindelsers gjennomgang i plasenta	
- Arbeids- og helseforhold blant kvinnelige renseriansatte	
- Flytende kjemikalier i bruk	
LANDBRUKSDEPARTEMENTET.....	65
Landbruksteknisk institutt.....	65
- Vibrasjoner som påvirker maskinkjørere	
- Betjening og kontroll av traktor-montert forhøster og plog	
- Støy i jordbruket	
- Arbeidsforhold under kjøring av traktorredskaper	
- Litteraturliste	
Norsk institutt for skogforskning - Driftsteknisk avd.....	69
- Støy- og vibrasjonsforhold ved motorsaga	
- Arbeidsmetoder ved utsetting av pottede planter	
- Ulykker i skogsarbeid	
- Sikkerhet ved bruk av små spesialtraktorer og landbrukstraktorer under slepkjøring	
- Utforming av arbeidsplasser ved traktormonterte vinsjer	
- Arbeidstyngden ved skogsdrift i bratt terreng	
SOSIALDEPARTEMENTET.....	72
- Forsøk med andre organisasjonsmønstre for sykepleietjenesten i helseinstitusjoner	
- Hjemmeulykkene i Oslo - en klinisk - epidemiologisk studie	
Norsk gerontologisk institutt.....	73
- Middelhaldrende og eldre arbeidstageres arbeidsforhold og sosiale relasjoner på arbeidsplassen	
Statens institutt for alkoholforskning.....	73
- Dødsulykker blant sjømenn	
Statens institutt for strålehygiene.....	74
- Radon i norske gruver	
- Stråledose til pasienten og personalet ved angiografiske røntgenundersøkelser i Norge	
- Strålehygiene ved stjernebildefotografering	
- Måling av spredt stråling	
- Bildekvalitet og bestråling av pasient i røntgendiagnostikken	

	<u>Side</u>
PRIVATE OG HALVOFFENTLIGE INSTITUTTER.....	77
BVLI's tekniske virksomhet.....	78
- Kontroll av bergtak	
- Elektrisk tenning - avfyring av salver fra dagen	
- Kisstøvekspløsjoner	
- Grubebranner	
- Støybekjempelse i gruber	
Chr. Michelsens institutt.....	80
- Støvekspløsjoner	
- Utnyttelse av kolloidalt silikatstøv	
Engroshandelens forskningsinstitutt.....	81
- Organisasjon i engroshandelen	
A.L. Hernes Institutt.....	82
- Helseundersøkelser av skogsarbeidere	
Institutt for samfunnsforskning (se også samarbeidsprosjekt side 99)	83
- Arbeidsmiljø på Thune-Eureka	
- Informasjon og styring av industribedrifter	
Laboratorium for miljøfysiologi.....	83
- Helse- og miljøproblemer i skogbruket	
Kreftregisteret.....	84
- Kreftrisiko blant arbeidere - Falconbridge	
- Kreftrisiko blant arbeidere - Elkem-Spigerverker	
- Problemet yrke/kreft	
- Kreftrisiko blant arbeidere i grafisk industri	
Norsk institutt for personaladministrasjon (se samarbeidsprosjekt side 100)	
Norsk konfeksjonsteknisk institutt.....	86
- Personal-turnover	
Norsk Lysteknisk Komité.....	86
- Lysteknisk prosjektutvikling	
Norsk Lærerlag.....	87
- Lærernes arbeidssituasjon	
Papirindustriens forskningsinstitutt.....	87
- Støybekjempelse	
SINTEF - Selskapet for industriell og teknisk forøkning ved NTH (se også samarbeidsprosjekter side 99).....	88
Akustisk laboratorium/Elektronikklaboratoriet.....	88
- Støy på arbeidsplassen	

	<u>Side</u>
Avd. Industridesign - byggeprodukter.....	88
- Byggesystem for skolebygg	
Avd. Reguleringsteknikk.....	89
- DUPP (Delvis ubemannede produksjonsprosesser)	
Avd. Teknisk Kjemi.....	90
- Støv og gassmålinger i arbeidsatmosfæren	
Institutt for industriell miljøforskning.....	90
- Studie av et lokalsamfunn	
- Sosioteknisk analyse av en tilvirkningsavdeling i en elektro- mekanisk bedrift	
- Waage-prosjektet	
- Analyse av prosjektskipsdrift	
- Skipet som arbeidsplass	
- Attføringsklienters arbeidssituasjon	
- Kvinners arbeidssituasjon ved Freia	
- Fysisk arbeidsmiljø i Televerket	
Norsk institutt for sykehusforskning.....	94
- Funksjonsfordeling	
Vassdrags- og Havnelaboratoriet.....	94
- Avtrekk for ovngass, Salten Verk	
- Ventilasjon av elektrolysehall	
Verkstedteknisk Laboratorium.....	95
- Støybekjempelse ved pressearbeid	
- Støyreduksjon ved maskinering	
- Støyreducerende tiltak ved fabrikkplanlegging	
SAMARBEIDSPROSJEKTER.....	97
Sosiologiske undersøkelser i Årdal.....	98
Sosiologiske undersøkelser i Televerket.....	99
Organiske bindemidler.....	99
Turnoverprosjektet.....	100

**UNIVERSITETER
OG HØYSKOLER**

Varighet: 1970-76
Status: Løpende

NORGES HANDELSHØYSKOLE
INSTITUTT FOR ARBEIDSPSYKOLOGI OG
PERSONALFORVALTNING

Kontakt: Prof. Svein M. Kile

GRUPPEPROSESSENS VILKÅR OG VERKNADER SOM LEDD I SYSTEMATISK ORGANISASJONS- OG LEIARUTVIKLING I 4 NORSKE BEDRIFTER

Beskrivelse: Å undersøke hvordan sensitivitetsorientert gruppeprosess virker på kort og lang sikt på enkeltpersoners og gruppers selvoppfatning, samarbeidsforhold, trivsel og effektivitet når gruppeprosessen foretas som ledd i systematisk organisasjonsutvikling.

Del-resultater har allerede fått anvendelse i de bedrifter som er med ved feedback, diskusjoner - oppfølging. Generelt vil prosjektet øke våre kliniske kunnskaper for opplæring i bedriften.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.1

2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
De respektive bedrifter betaler forskerens reise- og oppholdskostnader, samt honorar for feedback- og seminarvirksomhet.

Publikasjoner: De foreløpige rapporter er konfidensielle.

Varighet: 1972-76
Status: Løpende

NORGES HANDELSHØYSKOLE
INSTITUTT FOR ARBEIDSPSYKOLOGI OG
PERSONALFORVALTNING

Kontakt: Prof. Svein M. Kile

PERSONVURDERINGER OG -FUNKSJONER VED BESLUTNINGER I ET UTVALG AV LEDERGRUPPER

Beskrivelse: 1. Å belyse hvordan og på hvilket grunnlag personer tas ut og vurderes for forskjellige lederoppgaver.

2. Å belyse hvilke slags personer som under slike beslutninger har sterkest/svakest innflytelse på vurderinger av skikkethet, framtidsmuligheter etc.

Klarlegge reelle vurderingsmåter og belyse hva makt-utøvere i praksis legger vesentlig vekt på for utvalg av ledere til forskjellige funksjoner.

Arbeidet gjøres som ledd i konsultasjonsvirksomhet og i forbindelse med Kiles andre prosjekt (se ovenfor).

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.1

2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: 1974-80

NORGES IDRETTSHØGSKOLE
AVD. FOR SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAG
Kontakt: Prof. A. Morgan Olsen

IDRETTSPLANLEGGING FOR LOKALE MILJØ

Beskrivelse: Den del av prosjektet som er relevant for arbeidsmiljøspørsmål gjelder kartlegging av foreliggende retningslinjer for idrettsplanlegging og av instanser som er engasjert i idrettsplanlegging, herunder bedrifter og næringslivsorganisasjoner, med henblikk på idrettsplanlegging som integrert del av samfunnsplanlegging, inklusive forholdet til bl.a. industriplanlegging.

Samarbeid: Statens ungdoms- og idrettskontor. Norges Idrettsforbund.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974: (total) 1
Plan 1975: Forskere 2
Ass. 0.1
- 2) Finansiering:
Ordinært budsjett
NAV (søknad) 1975: 58.000

Varighet: Prosjekter av vekslende varighet
Status: Løpende

NORGES LANDBRUKSHØGSKOLE
INSTITUTT FOR BYGNINGSTEKNIKK
Kontakt: Førstelektor H. Lilleng

VENTILASJON I HUSDYRRROM

Beskrivelse: Temperatur, fuktighet, luftbevegelse og andre klimafaktorer i husdyrrom betyr mye for dyras trivsel og helsetilstand, for hygiene m.v. Disse forhold er også av stor betydning for trivsel og velvære for de som skal stelle dyra. - Instituttet har i gang flere undersøkelser over ventilasjonsmetoder, ventilasjonsutstyr m.v.

Forbedring av metoder og utstyr blir raskt tatt i bruk ved hjelp av informasjon til planleggere, produsenter og til gardbrukere.

Samarbeid: Diverse produsenter av ventilasjonsutstyr m.v.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.2
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: 1970-75
Status: Løpende

NORGES LANDBRUKSHØGSKOLE
INSTITUTT FOR BYGNINGSTEKNIKK
Kontakt: Førsteaman. Anders Nygaard

BYGNINGEN SOM OMGIVELSESAKTOR I SVINEPRODUKSJONEN

Beskrivelse: Rominndeling, bingeinndeling, innredningstyper m.v. betyr mye for helsetilstanden i svineproduksjonen. Disse forhold virker også sterkt inn på arbeidsforhold for røkteren. - En tar sikte på å påvise hvilke hovedtyper og innreiingsdetaljer som kan gi de gunstigste resultater under de ulike forhold.

Samarbeid: Veterinærer, husdyrfolk. (Teknisk samarbeid.)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1.1
Hjelpepersonale 0.5
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NLVF (1974) 90.000

Varighet: 1970-76
Status: Løpende

NORGES LANDBRUKSHØGSKOLE
INSTITUTT FOR BYGNINGSTEKNIKK

Kontakt: Førsteaman. Anders Nygaard

GOLV I HUSDYRROM

Beskrivelse: Golvet er en viktig omgivelselfaktor (miljøfaktor) både for husdyr og for røkter. Isolasjon, varmekapasitet, hardhet, ruhet, mjukhet m.v. kan være bestemmende for dyras trivsel og produksjon, for reinhold, hygiene, sklissikkerhet m.v. - Prosjektet går ut på 1) å undersøke de krav som må stilles til golvetts egenskaper, 2) formulere disse krav, 3) utvikle golvtyper som oppfyller kravene.

Resultatene vil:

Tjene som rådgivning for de som konstruerer og planlegger jordbrukets driftsbygninger, for produsenter av materialer og for de som utfører byggearbeidene i jordbruket.

Samarbeid: Veterinærer, husdyrfolk. (Teknisk samarbeid.)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1.3
Hjelpepersonale 0.7
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NLVF (1974) 61.000

Varighet: 1972-75
Status: Løpende

NORGES LANDBRUKSHØGSKOLE
INSTITUTT FOR BYGNINGSTEKNIKK

Kontakt: Førsteaman. Anders Nygaard

HANDTERING OG OPPBEVARING AV HUSDYRGJØDSEL OG PRESS-SAFT

Beskrivelse: Omlegging av foringa, tettere gjødselbeholdere, mindre strø m.v. har ført til en annen gjødselkonsistens som i stor utstrekning fører til anaerob omsetning i gjødselmassen. Dette kan bl.a. gi seg utslag i giftige og sterkt luktende gasser (spesielt hydrogensulfid). Konsekvensen av dette er risiko for gjødselgassforgiftning inne i hus samt ubehagelig lukt i samband med spreiding av husdyrgjødsel. - En tar sikte på å videreutvikle og tilpasse metoder (for en del utvikla i utlandet) som kan redusere gassproblemene både ved gjødselhandtering og ved handtering av silopressaft.

Et særskilt våtkomposteringsanlegg er oppbygd ved NLH.

Hvis denne forskninga gir resultater som er praktisk/økonomisk brukbare på gardsbruk, rekner en med at metodene raskt vil bli tatt i bruk ved hjelp av informasjon via planleggere og direkte til gardbrukere.

Samarbeid: Veterinærer, husdyrfolk (teknisk samarbeid).

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:	2) Finansiering:
Vit.personale 1.1	Instituttbudsjettet
Hjelpepersonale 1	NLVF (1974) 141.000

Varighet: 1974-
Status: Planlegges

NORGES LANDBRUKSHØGSKOLE
INSTITUTT FOR BYGNINGSTEKNIKK
Kontakt: Førsteaman. Anders Nygaard

BRUKSFUNKSJONELL TESTING AV INNREDNINGER FOR STORFE

Beskrivelse: Mens fjøsinnredninger tidligere i stor utstrekning er laga på byggeplassen av handverkere eller av eieren, blir de nå i stigende utstrekning produsert på verksted og levert ferdig for faststøping i golvet. Utforming av innredningene betyr mye dyras bevegelsesfrihet, reise- og leggesituasjon, adgang til fôr, reinhold i båser og binger m.v. Også for røkteren har innredningene stor innflytelse på arbeidsforhold. - Ved hjelp av adferdstudier, reinholdstudier, kontroll med helsetilstand m.v. prøver en å finne svakheter med de ulike innredningstyper og en prøver å peke på muligheter for forbedring.

Det gis etter hvert råd til firmaer som leverer innredninger. Også planleggere og brukere av innredninger blir informert.

Samarbeid: Veterinærer, husdyrfolk (teknisk samarbeid).

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:	2) Finansiering:
Vit.personale 0.6	Instituttbudsjettet
Hj.personale 0.5	NLVP (1974) 36.000

Varighet: 1969-72
Status: Avsluttet

NORGES LANDBRUKSHØGSKOLE
INSTITUTT FOR DRIFTSLÆRE OG LANDBRUKS-
ØKONOMI
Kontakt: Haldor Røyne

ARBEIDSMETODER VED HØSTING, SORTERING, VEIING OG PAKKING AV AGURKER

Beskrivelse: Undersøke arbeidsmetodene i praksis ved hjelp av metodestudier. Finne bedre metoder for den enkelte bedriften uten å måtte ty til kostbare investeringer - ved en fremgangsmåte som er kjent og brukt i mange andre næringer.

Bidra til å vekke forståelse for metodestudiene som et redskap for praksis.

Publikasjoner: Memorandum nr. 62 fra instituttet.
Artikkel i Gartneryrket 19. okt. 1973.

Varighet: 1972-73
Status: Avsluttet

NORGES LANDBRUKSHØGSKOLE
INSTITUTT FOR DRIFTSLÆRE OG
LANDBRUKSØKONOMI

Kontakt: Haldor Røyne/
Gudbrand Skiaker

HVERDAGSRASJONALISERING I FJØS I DOVRE

Beskrivelse: Kjent fra før: Meget stor variasjon i tidsforbruk og anstrengelser under arbeidet, antakelig store muligheter for forenkling og lettelser. Bruk av metodestudier i praksis med sikte på omlegging. Dette omfatter også arbeidsmiljøspørsmål.

Resultatene bidrar til erkjennelsen av at en ved hjelp av passende metodestudier kan oppnå store lettelser i det daglige arbeidet.

Publikasjoner: Memorandum nr. 63 fra instituttet.
Artikkel i Samvirke nr. 8 - 1974.
LOT-melding.

Varighet: -
Status: Planlegges

UNIVERSITETET I BERGEN
HAUKELAND SYKEHUS, ØYENAVDELINGEN
Kontakt: Professor T. Bertelsen

ØYESKADER FREMKALT VED SPRENGNINGSULYKKER UNDER ANLEGG SARBEID

Beskrivelse: Vi ser på Øyeavdelingen med mellomrom meget svære, dobbeltsidige øyeskader oppstått under sprengningsulykker ved at arbeidere som betjener et kompressorbor, kommer til å bore inn i en tidligere anlagt, men ikke eksplodert ladning. Undersøkelsen berører spørsmålet om bruk av beskyttelsesbriller under slikt arbeid.

Varighet: -
Status: Planlegges

UNIVERSITETET I BERGEN
HAUKELAND SYKEHUS, ØYENAVDELINGEN
Kontakt: Professor T. Bertelsen

ØYESKADER FREMKALT AV KUHORN UNDER FJØSARBEID

Beskrivelse: Vi ser på Øyeavdelingen av og til meget svære øyeskader fremkalt av kuhorn og planlegger å undersøke hvor mange slike skader som forekommer på landsbasis. Undersøkelsen har adskil-
lig interesse på bakgrunn av at det visstnok for tiden forberedes lover som nekter fjernelse av horn på nyfødte kalver.

Varighet: 1971-75
Status: Under publisering

UNIVERSITETET I BERGEN
INSTITUTT FOR HYGIENE OG SOSIALMEDISIN
Kontakt: Univ.lektor D. Svendsen

SOSIALMEDISINSK UNDERSØKELSE AV 30-ÅRINGER

Beskrivelse: Hyppighet av og årsaker til sosial insuffisiens, inklusive yrkesmessig funksjonssvikt belyses i en kohortundersøkelse av 1570 personer født i 1940 ved hjelp av medisinske, psykologiske, sosiale og yrkesmessige data. Resultatene kan få betydning for forebyggelse av yrkeshemming.

(Kan anvendes som dokumentasjon for ønskeligheten av samarbeid mellom skolemyndigheter og arbeidsformidling.)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.25
- 2) Finansiering:
NAVF (1971-74) 45.000
Åndssvakeomsorgens forskningsfond (1972) 5.000

Varighet: 1971-75 (friår 1972/73)
Status: Under publisering

UNIVERSITETET I BERGEN
PEDAGOGISK SEMINAR
Kontakt: Univ.lektor Jan Fr. Waage

PEDAGOGISK PERSPEKTIV PÅ YRKESMESSIG UTVIKLING

Beskrivelse: Teoretisk drøfting av yrkesvalgproblemer og kritisk analyse av teorier innen området som har vært snevre. Skissering av et alternativt pedagogisk perspektiv med forankring i generell systemteori (Bertalanffy) og forsøk på analyse av yrkesmessig utvikling på denne bakgrunn. Tre analysenivåer: individ, undervisningsinstitusjoner og samfunn. Supplerende empiriske arbeider.

Anvendelse av resultatene:

Drøfting av policy og tenkning omkring de sider ved organisert undervisning og veiledning som angår yrkesmessig utvikling.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1/4
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NAVF

Publikasjoner: "Pedagogisk perspektiv på den yrkesmessige utvikling." (Stensilert rapport, 1974.)
Større empirisk rapport under arbeid.

Varighet: 1971-74
Status: Under publisering

UNIVERSITETET I BERGEN
PSYKOLOGISK INSTITUTT
AVD. ORGANISASJONS- OG ØKOLOGISK
PSYKOLOGI
Kontakt: Amanuensis Arnulf Kolstad

DAGBRUDDSSARBEIDERNES SITUASJON OG INNSTILLING TIL ARBEIDET

Beskrivelse: Hvordan opplever dagbruddsarbeiderne sitt arbeidsmiljø, dvs. faktorer som støy, støv, lønns-systemer, akkordarbeid, arbeidskamerater, ledelse, teknologi og utstyr osv. Intervjuundersøkelse blant 30 dagbruddsarbeidere.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.1
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner: A. Kolstad: "Dagbruddsarbeidernes situasjon og innstilling til arbeidet."
(Avd. for org.- og øk.psyk., Univ. Bergen, 1974.)

Varighet: 1974-75
Status: Løpende

UNIVERSITETET I BERGEN
PSYKOLOGISK INSTITUTT
AVD. ORGANISASJONS- OG ØKOLOGISK
PSYKOLOGI
Kontakt: Amanuensis Arnulf Kolstad

BERGVERKSBEDRIFTENES ORGANISASJON I NORGE

Beskrivelse: Kartlegging av bergverkenes formelle og uformelle organisasjon, og den betydning ledelse- og organisasjonsformer har for vurdering av jobb, arbeidsplass og yrke. Intervjuer og litteraturstudier.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.2
- 2) Finansiering:
NAVF 15.000

Varighet: 1971-73

Status: Avsluttet

UNIVERSITETET I BERGEN
SOSIOLOGISK INSTITUTT

Kontakt: Jan Erik Karlsen

ARBEIDSMILJØ OG ARBEIDSSKADER

Beskrivelse: Kartlegging av fagorganisertes egen oppfatning av sine arbeidsmiljøforhold.

Oppdragsgiver: Landsorganisasjonen i Norge.

Samarbeid: Norsk Regnesentral (databehandling).

Ressurser:

- 1) Personale fra Sosiologisk Inst. Bergen
Norsk Regnesentral
LO
- 2) Finansering:
LO
NAVF

Publikasjoner: J.E. Karlsen: "Arbeidsmiljø og arbeidsskader."
(Sosiale indikatorer, Sosiologisk Inst. Bergen/LO 1973.)

Varighet: 1952 -
Status: Stadig forekommende oppdrag

UNIVERSITETET I OSLO
DET AUDIOLOGISKE INSTITUTT
RIKSHOSPITALET

Kontakt: Audiofysiker G. Flottorp
Dosent S. Quist-Hanssen

STØYANALYSE I BEDRIFTER, BÅTER OG ANDRE ARBEIDSPASSER

Beskrivelse: Analyser av støyforholdene for å konstatere risikogrense for hørselskade, muligheten for korrekt signaloppfattelse (flypiloter, loser, togpersonale etc.).
Opptak av aktuelle støysituasjoner, med etterfølgende analyse/evt. avspilling i laboratoriet for utprøving av det aktuelle personalets mottaker-muligheter i den aktuelle støysituasjonen.

Anvendelse av resultatene:

Danne grunnlaget for hørselkonserverende tiltak og for sertifikatfornyelser etc.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1973/74:
Ikke oppgitt.
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner: Rapporter.

Varighet: 1952 -
Status: Løpende

UNIVERSITETET I OSLO
DET AUDIOLOGISKE INSTITUTT
RIKSHOSPITALET

Kontakt: Audiofysiker G. Flottorp

HØRSELVERNSDEMPNING

Beskrivelse: Måling av forskjellige hørselverns dempningsverdi i henhold til metode beskrevet i Statens Arbeidstilsyns rundskriv nr. 251: Hørseilvern.

Resultatene danner grunnlaget for Direktoratets godkjenning/refusjon av hørselvern.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1973/74:
Ikke oppgitt
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Oppdragsinntekter

Publikasjoner: Rapporter.

Varighet: 1971-73
Status: Avsluttet

UNIVERSITETET I OSLO
DET AUDIOLOGISKE INSTITUTT
RIKSHOSPITALET

Kontakt: Audiofysiker G. Flottorp

STØYUTSTRÅLING FRA FORNEBU FLYPLASS

Beskrivelse: Prosjektet analyserer årsakene til varierende støyutstråling fra Fornebu flyplass, samt hvordan de meteorologiske forhold innvirker på opplevelsen av flystøy.

Samarbeid: Flystøykommissjonen.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats under hele prosjektet:
Vit.personale ca. 2.75
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTNF (1971-73) 148.000

Publikasjoner: Rapport.

Varighet: 1974
Status: Under publisering

UNIVERSITETET I OSLO
DET AUDIOLOGISKE INSTITUTT,
RIKSHOSPITALET

Kontakt: Audiofysiker G. Flottorp

RETNINGSLINJER FOR VURDERING AV HØRSELSKADE-RISIKO VED STØY

Beskrivelse: Med utgangspunkt i litteraturen, støttet til Instituttets innsamlede erfaring skal det fremsettes retningslinjer med angivelse av konkrete risikogrenser ved ulike støytyper og støyeksposeringer.

Et skritt på veien mot "Norsk Standard-krav", blir sannsynligvis allerede tatt inn i Statens Arbeidstilsyns reviderte utgave av rundskriv nr. 251.

Oppdragsgiver: Støyutvalget, NTNF.

Samarbeid: SINTEF, Akustisk laboratorium

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.2
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTNF 10.000

Publikasjoner:
Rapport til Støyutvalget.

Varighet: 1970-75
Status: Under publisering

UNIVERSITETET I OSLO
INSTITUTT FOR ALMENMEDISIN
Kontakt: Forskn.stip. Per Fugelli

VÆRØY - RØST - PROSJEKTET

Beskrivelse: Arbeidsfysiologiske undersøkelser av fiskere og fiskebruksarbeidere, samt kartlegging av sykdomsforekomst og uførhet i samme grupper.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1973/74:
Vit.personale 1 pr. år
Kontorhjelp 1 " "
- 2) Finansiering:
NAVF (stipendiatlønn)
Den norske Lægeforening

Se også Arbeidsfysiologisk Institutt, side 51.

Varighet: 1971-75
Status: Løpende

UNIVERSITETET I OSLO
INSTITUTT FOR KLINISK BIOKJEMI
Kontakt: Cand.med. Jan Aarseth

EVALUERING AV NYE POTENSIELLE MOTGIFTER VED KVIKKSØLVFORGIFTNING

Beskrivelse: In vitro og in vivo har N-acetyl homocystein og dets dextranderivat Mercaptodextran vist seg å danne meget stabile komplekser med Hg^{++} og CH_3Hg^+ . Inngitt oralt hos mus har thiolactonet av N-acetyl homocystein kunnet forkorte methylkvikksølv's biologiske halvtid fra ca. 8 dager til ca. 1 dag, og hjernedepotene av metall er mobilisert. In vitro-metoder til å bedømme stoffenes metallbindende evne omfattet potentiometri og gelfiltrering. In vivo tester stoffenes evne til å binde Hg^{++} og CH_3Hg^+ ved å gi dyrene svakt toksiske doser av isotop-merkede metallforbindelser.

Man håper at resultatene skal kunne danne grunnlaget for utviklingen av en terapi ved methylkvikksølvforgiftning, og muligens ved andre tungmetallforgiftninger.

Samarbeid: Yrkeshygienisk Institutt (se side 61).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1
Hjelpepersonale 0.25
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NAVF (Stipendiatlønn)

Publikasjoner:

Jan Aarseth:

1. T. norske Lægeforening, 92 (1972) 918-922.
2. Biochem. Pharmacol., 22 (1973) 1179-1188.
3. Acta pharmacol. et toxicol., 32 (1973) 430-441.
4. " " " " 35 (1974) 23-32.
5. " " " " , 1974, under trykking.

Varighet: 1972-74
Status: Løpende

UNIVERSITETET I OSLO
INSTITUTT FOR KLINISK BOKJEMI
Kontakt: Dosent Sverre Skrede

LEVERSKADER I PLASTBÅTINDUSTRIEN

Beskrivelse: Undersøkelsen tar sikte på å belyse den eventuelle risiko for utvikling av organskader hos arbeidere som er eksponert for forskjellige kjemikalier i forbindelse med plastbåt-produksjon. Ved hjelp av forskjellige av de mest følsomme laboratorieanalyser for å avsløre leverskader regner vi med å ha en indikator på meget lette celle-affeksjoner. Prosjektet tar sikte på en vurdering av nødvendigheten av eventuelle forebyggende tiltak mot kjemikalie-eksposisjon i plastbåtindustrien.

Anvendelse av resultatene:

- A: Informasjon om eventuell nødvendighet av forebyggende tiltak i plast-industrien.
- B: Opplysninger om hvilke laboratorieprøver som er mest velegnet til undersøkelse av arbeidere innen denne industrigren.

Samarbeid: Yrkeshygienisk Institutt. (Se "Styreneksponerte arbeidere" side 62.)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
 - Vit.personale: mindre enn 0.1
 - Hjelpepersonale: " " 0.1
- 2) Finansiering:
 - Instituttbudsjettet

Varighet: 1974-75
Nåværende status: Løpende

UNIVERSITETET I OSLO
INSTITUTT FOR RETTSSOSIOLOGI
Kontakt: Amanuensis Ståle Eskeland

OVERSIKT OVER RETTSREGLER

Beskrivelse: Oversikt over rettsregler vedrørende arbeidsforhold i offentlig eller privat virksomhet som kan tenkes å bidra til at bestemte arbeidstakergrupper presses ut av arbeidslivet eller vanskeliggjør sysselsetting av handikappet arbeidskraft.

Arbeidet er i første rekke en juridisk fremstilling av rettsregler som gjelder stiftelse og opphør av arbeidsforhold. I en viss utstrekning vil også regler som gjelder arbeidervern og trygder bli trukket inn.

Oppdragsgiver: Sosialdepartementet.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
 - Vit.personale 1.5
- 2) Finansiering:
 - Instituttbudsjettet 5.000 (1974)
 - Sosialdepartementet 94.000 (1974)

Publikasjoner: Rapport vil foreligge ved årsskiftet 1974/1975.

Varighet: 1972-74
Status: Avsluttet

UNIVERSITETET I OSLO
INSTITUTT FOR SOSIALMEDISIN
Kontakt: Vit.ass. Rolf Hanao

HELSEFORHOLDENE BLANT SPINNSALARBEIDERE PÅ BORREGÅRD

Beskrivelse: Prosjektet har belyst helseforholdene for de 105 spinnsalarbeidere. Fysiske, psykiske og sosiale forhold er beskrevet. Spørreundersøkelse belyser forekomst av gassbetinget yrkes- sykdom. Fremstillingen belyser tariffrettslige sider av helseforholdene.

Oppdragsgiver: Supralarbeidernes forening, Borregaard.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1973:
Vit.personale 1/3
- 2) Finansiering:
Papirindustriarbeiderforbundet 8.000 (1973)

Publikasjoner: "Rapport fra Borregaard", Pax forlag 1974.

HOVEDFAGSAVHANDLINGER MED TILKNYTNING TIL ARBEIDSMILJØSPØRSMÅL

Fra instituttets katalog over hovedfagsmagistergradsavhandlingar nevnes følgende: (Katalogen kan bestilles fra instituttet.)

238. Kjell Skogen: "Ungdomsskolebestyrernes tidsdisponering."
(3. avd. Ped.emb.eks. 1967)
246. Ragnhild K. Rørvik: "Sykepleieelevenes innstilling til sitt yrke. En undersøkelse blant elever i de tre skoleår, spesielt med henblikk på å fastslå innstilling til yrket og eventuell forandring av innstillingen."
(Hovedfag våren 1968)
383. Svein O. Haaland: "Hvor kontakt er en forutsetning. En studie av lærerrollen ved en ungdomspsykiatrisk klinikk."
(Mag.gradavh. høsten 1972)
387. Einar Bergland: "Fravær i ungdomsskolen. Gjør 5-dagers veke noen forskjell?"
(3. avd. Ped.emb.eks. høsten 1972)
389. Mård T. Fauskevåg: "Elevsynspunkter på disiplin i skolen."
(3. avd. Ped.emb.eks. høsten 1972)
398. Odd Olsvik: "Sosiallærerstillingen innenfor rådgivningstjenesten i grunnskolen - med vekt på forholdet rådgiver/sosiallærer."
(Hovedfag høsten 1972)
395. Anne Britt Nilsen: "Arbeidsbyrden i gymnasen. En sammenligning av hjemmearbeidsomfang i reformgymnas og tradisjonelt gymnas, samt en nærmere studie av arbeidssituasjonen for elever i reformgymnas."
(3. avd. Ped.emb.eks. høsten 1972)
408. Per Lauvås: "Student, miljø og studiefravall. En undersøkelse av begynnerstudenter ved Universitetet i Oslo."
(Mag.gradavh. våren 1973)
423. Elisabeth Nilsen: "Fritid og skolesentralisering. Ei begrepsmessig klargjøring og en undersøkelse om skolesentraliseringas betydning for fritidas utstrekning og bruk, med særlig vekt på grissgrendtelevenes situasjon."
(3. avd. Ped.emb.eks. høsten 1973)
439. Asle E. Moltumyr: "Elevtrivsel og elevinnstilling til lærerne. En undersøkelse over 9. klassingers trivsel i skolen og deres innstilling til lærerne."
(Hovedfag våren 1974)
449. Birger Baklien: "Arbeidsforhold, lederfunksjoner og etterutdannings-/lederopplæringsbehov for skolestyrere i ungdomsskolen."
(3. avd. Ped.emb.eks. våren 1974)

Varighet: 1973-74
Status: Under publisering

UNIVERSITETET I OSLO
INSTITUTT FOR STATSRETT OG FOLKERETT
Kontakt: Vit.ass. Stein Evju

VERNEKRAVENE I ARBEIDERVERNLOVENS § 5

Beskrivelse: Siktemålet er å analysere de generelle rettslige problemstillinger i arb.v.l. § 5. Dette er av betydning både for det praktiske arbeid med å gjennomføre arbeidervernlovens intensjoner, og kan ha betydning for lovrevisjonsarbeid.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1973/74:
Vit.personale 0.5 årsverk pr. år
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:

1. Spesialfagsavhandling til juridisk embetseksamen.
2. "Arb.v.l. § 5 og en høyesterettskjennelse", Lov og Rett 1974, s. 116 ff.

Varighet: 1973-76
Status: Løpende

UNIVERSITETET I OSLO
PSYKIATRISK INSTITUTT
Kontakt: Dosent O.S. Dalgard

SOSIO-KULTURELLE FAKTORER OG SINNSLIDELSER I OSLO

Beskrivelse:

Problemstilling: Sosio-kulturelle faktorerens betydning for utviklingen av sinnslidelser.

Metode: Strukturert intervju av ca. 1.500 voksne personer, tilfeldig utvalgt fra ca. 25 områder i Oslo.

Relevans for arbeidsmiljøspørsmål: Spørsmålene vedrørende sosiale faktorer inkluderer spørsmål om arbeidsmiljø arbeidsreise etc.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1/3
Intervjuere (studenter) 2
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Sosialdepartementet (Plan/utredn.avd.) 1973: 20.000
1974: 100.000

Publikasjoner: Antagelig en bok, foruten artikler og rapporter.

Varighet: 1974-76
Status: Planlegges

UNIVERSITETET I OSLO
PSYKIATRISK INSTITUTT
Kontakt: Dosent O.S. Dalgard

SINNSLIDELSER OG PENDLING I OSLO-OMRÅDET

Beskrivelse: Problemstilling: Pendlingens innvirkning på den psykiske helse, dels direkte på pendlerne og deres familie, dels indirekte gjennom virkningen på det sosiale miljø i bygda.
Metode: Strukturert intervju av ca. 1.000 voksne personer, tilfeldig utvalg fra noen typiske pendlerområder og fra noen kontrasterende områder med lite pendling.
Relevans: Undersøkelsen vil gi særlig innsikt i pendlingens virkning på den psykiske helse, men arb.miljøet i videre forstand blir også trukket inn.
Resultatene vil kunne gi øket innsikt i forholdet mellom pendling og psykiske helseproblemer, hvilket igjen kan gi grunnlag for forebyggende helsearbeide.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 3/4
Intervjuere (studenter) ca. 2
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
For øvrig ikke avgjort

Publikasjoner: Artikler, rapporter, evt. bok.

Varighet: 1972-75
Status: Løpende

UNIVERSITETET I OSLO
ULLEVÅL SYKEHUS, AVD. LEGEVAKTEN
Kontakt: Univ.lektor Astor Reigstad

ARBEIDSULYKKENE I OSLO - EN KLINISK-EPIDEMIOLOGISK STUDIE

Beskrivelse: Epidemiologisk og klinisk kartlegging av arbeidsulykker. Undersøkelse av skadepersonens helsetilstand, undersøkelse av "trigger-episoden", undersøkelse av det fysisk-kjemiske miljø på skadestedet. Sammenlignende studie mellom ulykkespersoner og personer som ikke har hatt skade når det gjelder sykefravær generelt og for ulykker og når det gjelder tidligere antall arbeidsulykker.
Data fra alle bedrifter i Oslo som leverte skadepersoner 5/3 - 4/6 1973.

Oppdragsgiver: Sosialdepartementet (Plan/utredn.avd.).

Samarbeid: Teknisk og faglig samarbeid med:
Sentrallaboratoriet, Ullevål sykehus
Oslo trygdekontor
Statens arbeidstilsyn
Yrkeshygienisk institutt

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1973/74:
Vit.personale 2.25 (1/1-73 - 1/8-74)
Hjelpersonale 1.75 (" ")
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Sosialdepartementet (1973) 42.000
(1974) 35.000
Oslo kommune (1973) 10.000

Publikasjoner: Planlagt monografi.

Varighet: 1973 -
Nåværende status: Løpende

UNIVERSITETET I OSLO
FARMAKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Dr. H.E. Rugstad

CADMIUMS TOKSISITET PÅ HUMANE CELLER I KULTUR

Beskrivelse: Studier over toksisiteten av Cd. på humane celler i kultur. Vi har funnet at humane celler kan gjøres resistente overfor Cd-konsentrasjoner som normalt tar livet av uadapterte celler. De adapterte cellene har Cd-bindende protein (metallothionin) mens de uadapterte ikke har det. Vi vil søke å belyse årsake(r) til Cd-resistens i cellekulturer.

Samarbeid: Yrkeshygienisk Institutt (dr. Norseth).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Ikke oppgitt.
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettene.

Varighet: 1974-1975
Nåværende status: Løpende

UNIVERSITETET I TROMSØ
INSTITUTT FOR SAMFUNNSVITENSKAP
Kontakt: Univ.stip. Stein Rafoss

VITENSKAPSTEORETISK UNDERSØKELSE AV: "ATTFØRINGSTEAMETS RAPPORT FRA FOR-
PROSJEKTET ARBEID-HELSE VED A.S. NORSK JERNVERK"

Beskrivelse: Jeg er i ferd med å foreta en vitenskapsteoretisk og -filosofisk undersøkelse av forskningsprosessen og forskningsrapporten ved hjelp av tekstanalyse og intervjuer med forskerne og andre som har vært med i forskningsprosessen.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.5
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: Kontinuerlig

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for gruvedrift
Kontakt: Lic.techn. Arne Myrvang

BERGMEKANIKK

Beskrivelse: Måling av spenninger og fasthetsegenskaper, modellforsøk og etterprøving.
Dette vil gi grunnlag for å vurdere egnet brytningsmetode og øke sikkerheten mot ras og blokkfall.

Oppdragsgiver: Norsk bergverksindustri

Samarbeid: SINTEF, avd. Reguleringsteknikk (teknisk samarbeid)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 4/3
Laborant/teknikere/mekanikere ca. 3
- 2) Finansiering:
NTNF: 1973: 47.000
1974: 70.000
Oppdragsinntekter pr. år ca. 100.000

Varighet: 1972-
Status: Løpende

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for gruvedrift
Kontakt: Berging. Tom Myran

GRUVEATMOSFÆRE - GRUVEVENTILASJON

Beskrivelse: Kartlegging av forurensningssituasjonen i norske underjordsgruver.

Samarbeid: Teknisk samarbeid: Kontor for fjellsprengningsteknikk
Statens institutt for strålehygiene
SINTEF, Avd. Geologi

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974: Vit.personale 1.0
- 2) Finansiering: NTNF: 1973: 40.000
1974: 40.000

Publikasjoner:
Inngår som del av lic.-grad

Varighet: 1967-74

Status: Avsluttet

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for industriell økonomi og
organisasjon

Kontakt: Lab.ing. O.R. Spilling

ARBEIDSTEKNISK FORSKNINGSPROSJEKT

Beskrivelse: Utvikling av prøver for måling av bevegelses/arbeidsevne. Tilpassing av arbeidsplasser for funksjonshemmede.
Videre forskning nødvendig før det kan avklares hvor resultatene kan anvendes.
Mulig nytteverdi for attføringsinstitusjoner, vernede bedrifter og andre bedrifter.

Samarbeid: Statens attføringsinstitutt i Trondheim
Fylkesarbeidskontoret i Sør-Trøndelag

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:

Vit.personale	ca. 0.3
Konstruktør, laborant	ca. 0.25

2) Finansiering:

Kommunal- og arb.dept. (1968-73)	335.000
Norsk Hydro (1971-73)	50.000
Akergruppen (1971)	20.000
Borregaard (1971)	20.000
A/S Norsk Jernverk (1973)	5.000

Publikasjoner:

O.R. Spilling m.fl.: "Prøving av funksjonsevne og arbeidstilpassing for funksjonshemmede" (denne inneholder liste over annet publisert materiale).

Varighet: 1972-75

Status: Løpende

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for industriell økonomi og
organisasjon

Kontakt: Vit.ass. Per M. Pedersen

PLANLEGGING - MEDVIRKNING - SAMARBEIDSGRANER

Beskrivelse: Fremskaffe informasjon som kan føre til at ansatte får økt innflytelse på egen arbeidssituasjon. Metode: intervjuer og observasjoner.

Oppdragsgiver: NSB verksted, Marienborg (Trondheim)

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:

Vit. personale	1/2
----------------	-----

2) Finansiering:

Instituttbudsjettet	
NSB Marienborg (1974)	20.000

Publikasjoner:

Rapport: Sæter & Pedersen:
"Planlegging og medvirkning"

Varighet: 1974-75
Status: Løpende

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for industriell økonomi og
organisasjon
Kontakt: Univ.lektor Kjell O. Jørgensen

ARBEIDSTEKNISKE HJELPEMIDLER FOR BLINDE

Beskrivelse: Bakgrunn: En svaksynt operatør ved en revolverdreiebank ønsket å tilpasse sin arbeidsplass slik at han kan fungere mest mulig uavhengig av sitt svinnende syn.
Metode: Ergonomisk tilpasning av arbeidsplass, herunder utvikling av spesielle hjelpemidler.

Samarbeid: Blindeorganisasjoner (konsultativt)

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale: 3/4
Hjelpepersonale: 1/6
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTH-fond (1974) 7.500

Varighet: 1974-76
Status: Planlegges/delvis påbegynt

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for industriell økonomi og
organisasjon
Kontakt: Dosent Erik Edsberg

AUTOMIL (AUTOMATISERING OG ARBEIDSMILJØ)

Beskrivelse: Man vil undersøke virkningene av automatisering på arbeidsmiljøet i prosessindustrien. Arbeidet vil foregå ved Norcem (avd. Dalen, Breivik (feltarbeid). Det vil bli foretatt målinger av fysiske arbeidsmiljøfaktorer, samt undersøkt psykiske faktorer ved hjelp av intervjuer og observasjoner. Det er av største viktighet å få fremskaffet viten om automatiseringens virkning på arbeidsbetingelsene - særlig p.g.a. arbeidskraftsituasjonen i prosessindustrien.

Oppdragsgiver: NTNF, Norcem

Samarbeid: Norcem, Borregaard, Arbeidsforskningsinstituttene

Ressurser: 1) Årsverksinnsats pr. år.
Vit.personale 1.25
Medarbeidere ved bedriften 0.5
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTNF: 1975: 50.000
1976: 25.000
Norcem: 1975: 50.000
1976: 25.000

Publikasjoner:
Hovedrapport skal publiseres av NTH

Varighet: 1973-1975/76

Status: Løpende

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for kjemiteknikk
Kontakt: Siv.ing. T. Vassbotn

LUKTFJERNING FRA AVGASS FRA SILDEMELTØRKER

Beskrivelse: Fjerning av lukt i avgass ved absorpsjon i vann med tilsats av oksydasjonsmidler.

Samarbeid: Sildolje- og sildemelindustriens forskningsinstitutt

Ressurser: 1) Årsverkinnsats 1974: Vit.personale 1.0
2) Finansiering: Norges Fiskeriforskningsråd
100.000 (1973)
100.000 (1974)

Varighet: 1970-72

Status: Avsluttet

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for psykologi og sosial-
forskning
Kontakt: Amanuensis Arnulf Kolstad

GRUVEARBEIDERNE SITUASJON OG INNSTILLING TIL ARBEIDET

Beskrivelse: Hvordan opplever gruvearbeiderne arbeidsmiljøet under jord? Hvordan vurderer de faktorer som belysning, luft, fuktighet, temperatur, støy, støv, lønssystemer, akkordarbeid osv. Spørreskjema- og intervjuundersøkelse blant ca. 300 arbeidere.

Til nytte ved bedring av arbeidsmiljøet, og til utvikling av arbeidspsykologisk teori.

Publikasjoner: Lic.avhandling: A. Kolstad: "Om gruvearbeidernes arbeidssituasjon og innstilling til arbeidet." (Inst. psykologi og sosialforskn., NTH, 1972.)

Varighet: 1973-74

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for teknisk elektrokjemi
Kontakt: Professor Jomar Brun

STUDENTPROSJEKTER - ARBEIDSMILJØSPØRSMÅL

- Beskrivelse:
- 1) E. Gundersen: Anodisk oksydasjon av SO_2 i vandig løsning. (Fjerning av svoveldioksyd ved elektrolyse.)
 - 2) R. Strøm, V. Sørensen: Rensing av gruvevann for tungmetaller ved utfelling og sedimentering.

- Ressurser:
- 1) Årsverksinnsats 1973/1974:
Totalt for begge prosjekter: 2
 - 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: 1970-
Status: Løpende

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
Institutt for uorganisk kjemi
Kontakt: Vit.ass. Halvor Kvande

KRYOLITT-ALUMINIUMOKSYD-BLANDINGERS TERMODYNAMIKK STUDERT VED DAMPTRYKKMÅLINGER

- Beskrivelse: Fluorforbindelser i anodegassen fra aluminiumsverk er skadelig for planter, dyr og mennesker. Det er grunn til å anta at fordampning fra elektrolysebadet, som hovedsakelig består av kryolitt og aluminiumoksyd ved ca. 970°C , spiller en betydelig rolle for anodegassens fluoridinnhold, og at fordampet mengde vil være proporsjonal med damptrykket av fluorider over smelten. Damptrykket blir målt ved to metoder, transportmetoden og en termogravimetrisk metode.
- Kjennskapet til damptrykk og dannelsesmekanisme for de gassformige komponenter kan gi nyttige opplysninger som kan bidra til å redusere innholdet av fluorider i anodegassen.

Oppdragsgiver: NTNf (Inngår som del av det generelle prosjekt "Lettmetallelektrolysens teori" (NTNF B 581))

- Ressurser:
1. Årsverksinnsats 1974: Vit.personale 0.5
 2. Finansiering: Instituttbudsjettet
NTNF

- Publikasjoner:
1. K.Grjotheim et al., Canadian metallurgican Quarterly, 11 (1972) 585-599
 2. H.Kvande, licentiatavhandling juni 1972

**FORSKNINGSRÅD
OG -INSTITUTTER**

Varighet: 1974-

NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE
FORSKNINGSRÅD

Kontakt: Avd.dir. R. Marstrander

FORURENSENDE STOFFER PÅ ARBEIDSPLASSENE

Beskrivelse:

NTNF har nedsatt et utvalg med oppgave å etablere og gjennomføre et FoU-program med målsetting å utvikle metoder for kartlegging og overvåking av farlige stoffer.

Oppgaven er ikke å utvikle et kartotek over farlige stoffer, men med utgangspunkt i en kvalitativ kunnskap om forurensningene omkring arbeidsoperasjoner og prosesser å bidra til å frembringe et så godt kvantitativt grunnlag at kartlegging og overvåking deretter kan utføres på en enkel og sikker måte.

I prosjektets første fase ønsker man å kartlegge den kjennskap forskningsinstitutter, næringslivet og organisasjonene har til problemer med kjemiske forurensninger på arbeidsplassene. Et "kart" over hvilke stoffer de forskjellige grupper anser som farlige vil danne grunnlaget for beslutning om hvilke stoffer NTNF skal konsentrere forskningsinnsats omkring.

Ressurser:

1974: ca. 150.000 kr.

1975: ca. 500.000 kr.

Varighet: 1973-76
Status: Løpende

ELEKTRISITETSFORSYNINGENS FORSKNINGS-
INSTITUTT
Kontakt: Siv.ing. Harald Paulsen

PERSONSIKKERHET I FORDELINGSNETT

Beskrivelse: Hvor stor kortslutningseffekt kan en akseptere i transformatorstasjoner/koblingsstasjoner (kiosker) i fordelingsnett? Konsekvenser for personer som oppholder seg i slike kiosker ved elektrisk overslag over/gjennom isolasjonen.

Det innsamles data fra inn- og utland, og en vurdering vil foretas ut ifra dette materiale.

NEVF vil ventelig gi ut en anbefaling vedr. maksimal kortslutningsytelser i slike stasjoner.

Oppdragsgiver: Norske Elektrisitetsverkers Forening (NEVF)

Samarbeid: NEVF

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.pers. 1/3
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:
Gjennom NEVF i tidsskriftet "Elektro".

Varighet: 1974-75
Status: Løpende

FORSØKSLABORATORIET FOR MALING OG
LAKK
Kontakt: Forsker D. Kjærnsmo

MINDRE HELSEFARLIGE MALING- OG LAKKTYPEN

Beskrivelse: Det brukes innen bygningsmaling materialer som kan være helse- og brannfarlige p.g.a. sitt innhold av løsningsmidler. Imidlertid finnes det andre materialalternativer på de fleste bruksområder. Gjennom litteratur- og markedsstudier samt egne undersøkelser skal en søke å klarlegge bruksområder og egenskaper for vannfortynnbar og løsningsmiddelfrie malingmaterialer til innvendig bruk i sammenlikning med løsningsmiddelholdige. Ut fra dette søkes å fremme økt bruk av de materialer som er minst helsefarlige.

Samarbeid: Statens teknologiske institutt.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.4
Hjelpespersonale 0.2
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Titan Co.'s forskningsfond for maling og lakk 1974-1975 10.000;

Varighet: -
Status: Løpende

KONTOR FOR FJELLSPRENGNINGSTEKNIKK
Kontakt: A.M. Heltzen

YRKESHYGIENE I FORBINDELSE MED FJELLARBEIDER

Beskrivelse: Hensikten med forskningsinnsatsen på dette området er å gjøre alt arbeide forbundet med fjellsprenning så lite helsefarlig og så attraktivt som mulig. Skal anleggs- og gruveindustrien sikre seg en betryggende rekruttering, må forholdene legges bedre til rette enn hva tilfellet ofte er i dag.

Ressurser:

1) Årsverksinnsats:

Før 1973:	6.2
1973:	1.5
1974:	1.3
1975: (planlagt)	1.6

1) Finansiering:

NTNF

Før 1973:	618.000
1973:	172.000
1974:	160.000
1975: (planlagt)	197.000

Varighet: 1973-74
Status: Avsluttet

NORGES BYGGFORSKNINGSINSTITUTT
Kontakt: Forsker T.I. Hegna

ARBEIDSKRAFTSTUDIER I BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET

Beskrivelse: Bl.a. utvalgsundersøkelse på byggeplasser.
Grunnlag for beregning av rekrutteringsbehov, opplegg for rekrutteringspolitikk m.m.
(Stoffet gir grunnlag for nye prosjekter.)

Oppdragsgiver: Arbeidsdirektoratet, Kommunal- og Arbeidsdepartementet.

Samarbeid: FAKTA A.S. har utført spørreundersøkelsen.

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1973:
Vit.personale 3/4

2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: ?
Status: Løpende

NORGES BYGGFORSKNINGSINSTITUTT
Kontakt: Forsker G. Jørgen

BYGNINGSKUSTIKK OG STØY

Beskrivelse: En rekke oppdrag fra byggherrer, etater og firmaer.
Omfatter bl.a. i noen grad støy i industribedrifter.
Anvendelse av resultater: Revisjon av bygningsbestemmelser. Prosjektering.

Samarbeid: SINTEF, Elektronikklaboratoriet (teknisk samarbeid)

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.pers. 4

Varighet: 1972-79
Status: Løpende

NORGES BYGGFORSKNINGSINSTITUTT
Kontakt: Forsker E. Gabrielsen

ORGANISASJONSUTVIKLING I BYGGEBEDRIFTER

Beskrivelse: Å bidra til en bedre planlagt utvikling av byggebedrifter gjennom økt forståelse for de menneskelige faktorer og disses samspill med styrings- og administrasjonssystemer av mer teknisk karakter.

Oppdragsgiver: Oppdrag fra entreprenørbedrifter.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Totalt: 2.5
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner: Direkte formidling gjennom pilotprosjekter, skriftlige rapporter, rådgivningsvirksomhet, forelesninger i NBI's 5-kursserie om produksjonsstyring.

Status: Under planlegging

NORGES BYGGFORSKNINGSINSTITUTT

Kontakt: Odd Sjøholt

FORSKNINGSOPPGAVER OM ARBEIDSMILJØ

Beskrivelse: Utarbeidelse av forskningsprogram:
"Skissere generelle sammenhenger mellom adferd, teknikk, arbeidsmiljø og personer/
roller - og derav formulere videre forskningsprogram med prosentmål som er viktige
innen bygge- og anleggsbransjen."

Varighet: 1975-78

Status: Under planlegging

NORGES SKIPFORSKNINGSINSTITUTT

Kontakt: Siv.ing. E. Solum

NYE DRIFTSFORMER FOR SMÅ SKIP

Beskrivelse: Innføring av moderne driftsformer for små skip.
Organisasjon av såkalte "prosjektskip". Desentralisert drift, medvirkning i utviklings-
prosessen.

Samarbeid: Norges Rederforbund, Institutt for industriell miljøforskning (SINTEF), rederier.

Ressurser: Finansieringskilder: NTNf, rederier, instituttbudsjettet.
Anslått total økonomisk ramme for hele prosjektet: 1.400.000.

Varighet: 1970-73

Status: Avsluttet

NORSK REGNESENTRAL

Kontakt: Drude Berntsen

PLANLEGGING, STYRING OG DATABEHANDLING

Beskrivelse: Oppbygging av kunnskap og handlingsmuligheter innen Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Analyse av eksisterende system for planlegging og styring i forhold til de fagorganisertes interesser.

Oppdragsgiver: Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Ikke oppgitt.
- 2) Finansiering:
NTNF-midler via NJMF:
565.000 for hele prosjektet.

Publikasjoner:

Forskningsrapport nr. 1: Planlegging, styring og databehandling. Grunnbok for fagbevegelsen. Del I, Innføring.

Forskningsrapport nr. 2: Planlegging, styring og databehandling. Grunnbok for fagbevegelsen. Del II, Datamaskiner, systemer og språk.

Forskningsrapport nr. 3: Planlegging, styring og databehandling. Grunnbok for fagbevegelsen. Del III, Planlegging og styring.

Forskningsrapport nr. 4: En vurdering av styrings- og informasjonssystemet KVPOL.

Forskningsrapport nr. 5: Tre aktuelle arbeidsoppgaver ved Øglænd Sykkelfabrikk.

Forskningsrapport nr. 6: Klubbens nye arbeidsoppgaver.

Forskningsrapport nr. 7: Bedriftspolitisk handlingsprogram for bedriftsklubben ved A/S Hydraulik, Brattvåg.

Forskningsrapportene 1, 2, 4 og 7 er utgitt i bokform på Tiden Norsk Forlag.

Varighet: 1973-75

Status: Løpende

NORSK REGNESENTRAL

Kontakt: Drude Berntsen
Olav T. Bergo

STUDENTPROSJEKTER - ARBEIDSMILJØSPØRSMÅL

- Beskrivelse:
- 1) G. Myhrvang: Fagbevegelsen og bedriftsdemokratiet.
 - 2) B. Fjeldalen: Vurdering av forslag til nytt lønssystem i SAS i forhold til de ansattes interesser.
 - 3) K. Gulbrandsen: Fagforeningenes rolle i beslutningsprosessen i forbindelse med lokalisering av del-fabrikk i A.S Elektrisk Bureau.
(Samtlige hovedfagsoppgaver ved Norges Handelshøyskole.)

- 4) S. Skjærvoll: Vurdering av IBM system 7 installasjonen ved A.S Viking-Askim, ut fra ønsket om krav formulert av medlemmer og tillitsmenn i fagbevegelsen. (Hovedoppgave ved Universitetet i Oslo.)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Antatt total innsats 1974 ca. 2.

Varighet: 1971-72
Status: Avsluttet

SENTRALINSTITUTT FOR INDUSTRIELL
FORSKNING
Kontakt: Siv.ing. Einar Hotvedt

SOSIO-TEKNISKE MODELLER

Beskrivelse: Kartlegge virkninger for de ansatte ved innføring av et EDB-basert styringssystem. Operatører, formenn og planleggere er intervjuet om synspunkter på sin arbeidssituasjon og det nye system.

Resultatene vil gi bedre forståelse for hva det vil si å ta i bruk EDB i produksjonsstyringen.

Oppdragsgiver: NTN

Samarbeid: Arbeidspsykologisk institutt.

Publikasjoner:

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Vit.personale 1 for hele
prosjektet.
- 1) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTNF 1971: 100.000

Rapporter: 1. Akkordsystemet som betalings- og planleggingsgrunnlag i stykktilvirkende produksjon.
2. Intervjuundersøkelsen blant operatørene på A.S. National Industri.
3. Læring og forflytningsønsker blant operatører i stykktilvirkende mekanisk arbeid.
4. NICLAS-undersøkelsen ved A.S. National Industri.

Varighet: 1970-75
Status: Løpende (under publisering)

SENTRALINSTITUTTET FOR INDUSTRIELL
FORSKNING
Kontakt: Jan Barstad/Jan B. Bøler

SIKKERHETSFORSKNING (SPESIELT EKSPLOSJONSFARE) FOR TANKSKIP SOM FØRER CRUDE OLJE

Beskrivelse: Klargjøre årsaksforhold vedrørende eksplosjoner i lastetanker på crude olje tankskip, foreta gassmålinger av tankatmosfæren, utarbeide rutiner for forskjellige tankrengjøringsarbeider, foreta opplæring av tankskipsoffiserer, utarbeide kurs angående sikkerhet for mannskap.

Oppdragsgiver: Sjøfartsdirektoratet.

Samarbeid: Norges Skipsforskningsinstitutt (NSFI).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1
Annet personale 0.6
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:
NSFI nytt nr. 2 - 1972
Maskin nr. 3 - 1973

Varighet: 1971-76

SENTRALINSTITUTT FOR INDUSTRIELL
FORSKNING

Status: Løpende

Kontakt: Forsker Trond Thue

SISU (INFORMASJONSSYSTEM FOR PRODUKSJONSSTYRING)

Beskrivelse: Utvikle et informasjonssystem for produksjonsstyring som skal kunne benyttes av enkeltpersoner og grupper til selv å planlegge og informere om sin virksomhet. Utforme system og organisasjon for å muliggjøre større deltagelse fra de ansatte.

Oppdragsgiver: SI-Akergruppen samarbeid (SIAG)

Samarbeid: Bergens Mekaniske Verksteder, SISU styringskomité.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1.25
Medarbeidere ved BMW 3.6
- 2) Finansiering:
1974: SIAG 550.000
NTNF 100.000

Varighet: 1974-77

SENTRALINSTITUTT FOR INDUSTRIELL
FORSKNING

Status: Forprosjekt ferdig

Kontakt: Gr.leder Trygve Nordby

HYDRIS (OPPLEGG FOR PRODUKSJONSORGANISASJON)

Beskrivelse: I samarbeid mellom bedriftsklubb, funksjonærer og ledelse skal det utarbeides et opplegg for produksjonsorganisasjon og produksjonsstyrings-system som tilfredsstiller de enkelte gruppenes krav. Målsetningen dekker samarbeidsformer, organisasjon, informasjons-system og driftsøkonomi.

Anvendelse: Implementering i bedriften, mulig senere spredning til annen middelstor verkstedindustri av systemløsninger og arbeidsmetoder.

Oppdragsgiver: NTNF og A.S Hydraulik Bratvaag (se også side 33).

Samarbeid: Styringskomité. (Representanter fra SI, bedrifter, Norsk Regnesentral, Mekaniske Verksteders Landsforening, Jern- og Metallarbeiderforbundet.)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 0.8
Medarbeidere ved bedriften ca. 0.8
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTNF 1974: 150.000

Varighet: 1974-77
Status: Løpende

SENTRALINSTITUTT FOR INDUSTRIELL
FORSKNING
Kontakt: Cand.real. A. Bjørseth

ANALYSE AV POLYSYKLISKE AROMATISKE HYDROKARBONER I ARBEIDSATMOSFÆRER

Beskrivelse: a) Analyse av polisykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) i atmosfæren på arbeidsplasser hvor det anvendes Søderbergelektroder.
b) Hvis resultatet av a) gjør det nødvendig, vil også opptaket av PAH hos arbeidstagerne bli undersøkt, f.eks. ved analyse av PAH-metabolitter i urin.

Oppdragsgiver: NTNF

Samarbeid: Yrkeshygienisk institutt.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Ikke oppgitt.
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTNF: 1974 100.000

Varighet: 1975-77
Status: Under planlegging

SENTRALINSTITUTT FOR INDUSTRIELL
FORSKNING
Kontakt: Cand.real. J. Markali

KARAKTERISERING AV PARTIKLER

Beskrivelse: Litteraturoversikt over spesielt nyere metoder for karakterisering (kjemisk sammensetning og -tilstand, størrelsesfordeling og form av partikulært materiale) særlig i forbindelse med forurensningsproblemer i arbeidsatmosfærer.

Karakterisering av partikulært materiale (samlet inn fra forskjellige arbeidsatmosfærer) ved hjelp av elektronoptiske sondemetoder (elektronmikroskop, elektronmikrosonde og scanning elektronmikroskop).

Datainnsamling vil bli foretatt i bedrifter med støvproblemer (sveiserøyk og andre typer partikulært materiale).

Det foreslåtte prosjekt vil demonstrere nye muligheter basert på elektron optiske sonde metoder (elektron mikroskop, scanning elektron mikroskop og elektron mikrosonde) for karakterisering av partikulært materiale i arbeidsatmosfærer. Mulighetene for å korrelere partiklens form og størrelse med andre kjemiske parametre som absorpsjonsevne både av organiske og uorganiske forbindelser er også av stor interesse i denne sammenheng.

Oppdragsgiver: NTNF

Samarbeid: Yrkeshygienisk institutt.

Ressurser: Finansiering:
NTNF: 1975 75.000

Varighet: 1975-76
Status: Under planlegging

SENTRALINSTITUTT FOR INDUSTRIELL
FORSKNING

Kontakt: K.H. Sævareid

FORUTSETNINGER FOR EDB

Beskrivelse: Utarbeide et sett hjelpemidler for mellomstore mekaniske verksted for å beskrive nødvendige bedriftsavhengige forutsetninger for en vellykket utnyttelse av EDB i materialstyringen, finne organisasjons- og miljømessige konsekvenser når EDB fast i bruk, spesielt materialstyringen.

Oppdragsgiver: NTNf

Ressurser: 1) Årsverksinnsats, antatt 1975:
Vit.personale 4/3
2) Finansiering:
NTNF (planlagt 1975: 250.000)

Varighet: 1975-77
Status: Under planlegging

SENTRALINSTITUTT FOR INDUSTRIELL
FORSKNING

Kontakt: Cand.real. A. Bjørseth

KLORERTE HYDROKARBONER - HUMANT MATERIALE

Beskrivelse: Analyse av fettløselige klorerte hydrokarboner i humant materiale. Metoden vil i første omgang bli anvendt på blodprøver, og omfatter

1. Ekstraksjon av upolare organiske komponenter
2. Bestemmelse av klor

Innholdet av organisk bundet Cl vil muligens gi indikasjoner om eksponeringen av klorerte hydrokarboner i arbeidsatmosfæren.

Datasamling: Spesielt hos PVC produsenter, og også hos andre hvor det anvendes klorholdige organiske kjemikalier.

Mulighetene for å kunne fastlegge nivået av klorerte hydrokarboner i mennesker ved relativt enkle metoder, bør være av stor interesse særlig i industrier hvor det anvendes klorerte forbindelser i produksjonen.

Oppdragsgiver: NTNf

Samarbeid: Yrkeshygienisk institutt.

Ressurser: Finansiering:
NTNF: 1975 100.000

**OFFENTLIGE
INSTITUTTER**

Varighet: 1972-75
Status: Løpende

LEVEKÅRSUNDERSØKELSEN
Kontakt: Sekretariatleder Stein Ringen

HELSEFORHOLDENE I BEFOLKNINGEN

Beskrivelse: Analyse av helseforholdene i befolkningen slik dette er rapportert i en intervjuundersøkelse med et representativt utvalg for den voksne befolkningen, med særlig vekt på det gjensidige samspill mellom helse på den ene side og stilling og innsats i arbeidslivet på den andre.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1
- 2) Finansiering:
Del av opplegget for Levekårsundersøkelsen

Varighet: 1972-75
Status: Løpende

LEVEKÅRSUNDERSØKELSEN
Kontakt: Forskn.stip. Jan Erik Karlsen

ARBEIDSPLOSSFORHOLD

Beskrivelse: Analyse av vurdering av arbeidsplassforhold slik dette er rapportert i en intervjuundersøkelse med et representativt utvalg for den voksne befolkningen.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.75
- 2) Finansiering:
Del av opplegget for Levekårsundersøkelsen

Varighet: 1974
Status: Løpende

STATENS INSTITUTT FOR FORBRUKSFORSKNING
Kontakt: Siv.ing. Bjørn A. Ardø

BRANNFARLIGE TEKSTILER

Beskrivelse: Målsetning for arbeidet:

1. Prosjektgruppen skal undersøke behovet for og vurdere muligheter for tiltak som kan bidra til å redusere brannskader som skyldes tekstiler.
2. Foreslå egnede tiltak som kan settes i verk på kort sikt, eventuelt på begrensede vareområder, f.eks. for varer beregnet for barn.

Det benyttes statistikk fra inn- og utland og fra Fylkessykehuset i Akershus.

Rapporten skal være rådgivende for Varefakta-Komiteen og Departementet. Komiteen foreslår at det i første omgang settes i gang opplysningsarbeide.

Det vil muligens igangsettes videregående prosjekter.

Oppdragsgiver: Varefakta-Komiteen.

Samarbeid: Forbrukerrådet, Forbrukerombudsmannen, Norsk Tekstilinstitutt, Norsk Brannvernforening, Fylkessykehuset i Akershus.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.3

Varighet: -
Status: Under planlegging

STATENS INSTITUTT FOR FORBRUKSFORSKNING
Kontakt: Konsulent Chr. Martol

STØYPROBLEMER I HJEMMENE

Beskrivelse: Gjelder spesielt elektriske husholdningsmaskiner. Det som foreløpig er gjort, er at vi følger med i det som gjøres ellers i Norden og Europa for å komme frem til målemetoder.

Er ikke egentlig igangsatt ennå - Instituttet har foreløpig ikke teknisk utstyr.

Samarbeid: Statens teknologiske institutt.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1973/74:
Umulig å si

2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: 1971-75
Status: Under publisering

STATISTISK SENTRALBYRÅ
Sosiodemografisk forskningsgruppe
Kontakt: Konsulent Lars Østby

FLYTTEMOTIVUNDERSØKELSEN 1972

Beskrivelse: En undersøkelse som ved intervjuing av ca. 3.600 flyttere og 1.600 ikkeflyttere søker å si noe om motivene for å flytte, og hva som er spesielt for flytterne. Arbeidsforhold generelt er den viktigste motivgruppe, og en del motiv angår arbeidsmiljøet. De som har flyttet og skiftet jobb, skal sammenlikne noen angitt sider ved arbeidsforholdene før og etter flytting, og alle yrkesaktive skal vurdere sitt arbeid mot ønsker de har for fremtiden.

Venter ingen anvendelse for arbeidsmiljøspørsmål, men både flyttemotiv og sammenlikningen mellom arbeidsforhold før og etter flytting langs ti dimensjoner skulle kunne utnyttes f.eks. i arbeidet med "turn-over"-problemer.

Oppdragsgiver: Kommunal- og Arbeidsdepartementet
Distriktenes utbyggingsfond

Samarbeid: NIBR

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 3
Hjelpepersonale 1.5
- 2) Finansiering:

Publikasjoner:

Flyttemotivundersøkelsen 1972. Hovedresultater.
(Statistisk ukehefte nr. 8, 1974 (125))
Norges offisielle statistikk A 617.

Boligfondet (1972)	165.000
Fondet for arbeidsmarkedsforskning (1972)	90.000
DU (1972)	200.000
Kommunal- og arbeidsdepartementet (Kap.1600, post 21)	1973: 288.000 1974: 265.000

Varighet: 1974-75
Status: Under planlegging

FORSVARETS RASJONALISERINGSTJENESTE
Kontakt: F.sekretær Erik Holm
Ob.lit. K. Hjelseth

ARBEIDSMILJØUNDERSØKELSE - BEFAL

Beskrivelse: Formål: Å undersøke virkninger av Forsvarets organisasjon, regelverk, kommunikasjonssystem og ledersystemer på befalets daglige tjeneste og familieliv.

Metode: Kombinasjon av intervju og spørreskjema. Prøveprosjekt og hovedprosjekt.

Oppdragsgiver: Forsvarets Overkommando

Samarbeid: Prosjektsamarbeid FRT - Hartmark & Co IRAS

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
usikkert
Personale fra FRT, Forsvarets psykologitjeneste, Hartmark & Co. IRAS og Forsvarets Overkommando.

Status: Avsluttet 1973

Kontakt: Konsulent Lisbeth Hjort

ARBEIDS- OG HELSEPROBLEMER VED A/S NORSK JERNVERK

Beskrivelse: Oppgaven i forprosjektet var tosidig: a) Å vinne erfaring når det gjaldt å bistå arbeidere som hadde fått yrkesmessige funksjonsproblemer. b) Å bli kjent med årsaken til slike problemer med sikte på forebyggende arbeid.

Det vises til den publiserte rapport (se nedenfor) som i grove trekk inneholder:

1. Bakgrunn og målsetting for prosjektet, samt en beskrivelse av arbeidsmetoder og innsamlet materiale.
2. Erfaringer fra klientarbeidet, f.eks. de konflikter som oppsto på grunn av at arbeiderne, bedriftsledelsen og impliserte parter utenfor bedriften har ulike meninger om hva som er de beste og mest akseptable løsninger.
3. Helseforhold spesielt for de funksjonshemmede og generelt for samtlige arbeidere.
4. Utviklingen av alvorlige skader de senere år.
5. Sykefravær parallelt med økende skadefrekvens. Skiftarbeid.
6. Opplegg til praktiske forandringer og videre studier på grunnlag av forprosjektet.

Ressurser:

- 1) Personale:
Team bestående av lege, sosionom, psykolog og siviløkonom.
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
1973: 37.500

Publikasjoner: "Arbeids- og helseforhold" - Rapport fra et forprosjekt ved A/S Norsk Jernverk. (Arbeidsdirektoratet/NPI 1973.)

Varighet: -

NORSK PRODUKTIVITETSINSTITUTT

Status: Løpende

Kontakt: Siv.ing. Ivar Brokhaug

TURNOVERPROBLEMER - KAARBØS MEK. VERKSTED A-S

Beskrivelse: Prosjektet tar generelt sikte på å studere faktorer i bedriften og det omliggende samfunn som influerer på bedriften som arbeidsplass. Spesielt vil en søke å finne frem til årsakssammenhenger som kan forklare fenomenet turn-over.

Prosjektet er delt i 2 faser. Fase 1 omfatter en kartlegging av menneskestrømmen gjennom bedriften. En vil her spesielt søke å kartlegge de beslutninger en arbeidstaker gjør når han slutter ved bedriften. Data vil bli skaffet til veie ved intervjuer av potensielle, nåværende og tidligere arbeidstakere. Denne fasen er under arbeid og regnes avsluttet sommeren 1974.

Fase 2 vil omfatte en sosio-teknisk analyse av bedriften med særlig vekt på den avdeling hvor turn-over problemene har vært størst. Arbeidet med denne fasen vil bli satt i gang når fase 1 er avsluttet.

Oppdragsgiver: Bedriften.

Samarbeid: Se Turnoverprosjektet (side 100).

NPI vil sørge for at erfaringene fra de to prosjektene vil komme hverandre til gode. I den grad NPI finner det naturlig vil en ta initiativ til en samkjøring.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1
- 2) Finansiering:
1973: 27.500 (NPI)
1974: 22.500 (NPI)

Varighet: ?
Status: Under planlegging

NORSK PRODUKTIVITETSINSTITUTT
Kontakt: Bjørn Lindvik

SOSIALE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER VED FLYTTING AV BEDRIFTER

Beskrivelse: Et ledd i politikken for å minske presstendensene i de større befolkningskonsentrasjonene i Norge er å påvirke firmaer til å flytte sin produksjon til eller foreta sin ekspansjon på steder utenfor pressområdene.

De undersøkelser som er gjort, viser at slike flyttinger kan være forsvarlige - også sett fra bedriftens synsvinkel med dens krav på tilfredsstillende inntjeningssevne osv. Foreløpig finnes det for liten viten om hvilke virkninger som følger av flytting/knoppskyting av virksomheter ut fra pressområder.

NPI har etablert et samarbeid med Distriktenes Utbyggingsfond og Lokaliseringsutvalget med sikte på å gjennomføre et prosjekt som vil ta for seg både de produktivitetsmessige konsekvenser for bedriften, såvel som virkninger for de ansatte, og tilflyttingskommunene.

Det er nå i gang et forprosjekt ved 2 bedrifter.

Samarbeid: Distriktenes utbyggingsfond, Lokaliseringsutvalget.

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:	<u>Publikasjoner:</u>
Vit.personale ca. 1	Delrapporter vil foreligge ved årsskiftet, 1974/75.
2) Finansiering:	
Instituttbudsjettet	
1973: 45.000	

Varighet: 1972-74
Status: Under publisering

STATENS TEKNOLOGISKE INSTITUTT
AVD. NORD-NORGE (NARVIK)
Kontakt: Konsulent Ole Thomassen

ARBEIDSFORHOLD I FISKEFØREDLINGSBEDRIFTER

Beskrivelse: Fysiske forhold i mottakshaller, kjøle/fryserom, filetterings- og pakkehaller, samt innfrysingsrom, som lyd, lys, trekk, temperatur etc.

Sosiologiske forhold. Verneforhold.

Arbeidsfysiologiske forhold. Bakteriologiske forhold.

Resultatene vil få anvendelse for en del av den videre virksomhet i Statens Arbeidstilsyn og som grunnlag for tiltak fra bedriftenes side.

Samarbeid: Statens Arbeidstilsyn, Fylkesveterinæren i Troms, Narvik tekniske skole, Findus A/S.

Ressurser:

1) Årsverksinnsats:	
Ikke oppgitt	
2) Finansiering:	
1972-1974: Statens Arbeidstilsyn	
Utvalg for analyse av arbeids- og helseforhold i fiskeriindustrien	15.000
Norske Fiskeprodusenters Forening	3.000

Varighet: 1974 -
Status: Se nedenfor

STATENS TEKNOLOGISKE INSTITUTT
BYGG- OG ANLEGGSAVDELINGEN
Kontakt: Avd.sjef Corneliussen
Seksjonsleder Hauge

KARTLEGGING AV ARBEIDSOOPERASJONER OG YRKESHYGIENISKE/ARBEIDSFYSIOLOGISKE PROBLEMER VED NORSKE BYGGEPLASSER

Beskrivelse: Kartlegging av kjemisk/fysiske tekniske risikomomenter ved byggeplasser (kjemikalier, støv, støy, exhaust, arbeidsbelastninger m.m.) arbeidstakernes helsestatus. Vurdering av hvordan uheldige forhold kan elimineres. Trening av arbeidsledere og arbeidstakere.

Det påtenkte prosjekt er ment å danne grunnlag for et mer omfattende og enhetlig vernearbeid ved norske byggeplasser og samtidig danne grunnlag for en forbedring av det totale arbeidsmiljø i bransjen.

Nåværende status:

Forhåndsvurdering av kjemisk/fysisk/tekniske risikomomenter. Kontakt med andre interessenter. (Arb.forskningen - organisasjonene.)

Ressurser: Ikke avgjort.

Varighet: 1974
Status: Løpende

STATENS TEKNOLOGISKE INSTITUTT
AVD. FOR STØY- OG VIBRASJONSTEKNOLOGI
Kontakt: Konsulent Hans Fjerdingsstad

STØYDEMPING I STØPERI

Beskrivelse: Kartlegging av støy i støperi.
Utvikling av støydempingsmetoder.

(Se også "Støperimiljø - forprosjekt" side 46.)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Ca. 1 totalt
- 2) Finansiering:
NTNF 50.000
STI 30.000
Industri 10.000

Varighet: 1974
Status: Løpende

STATENS TEKNOLOGISKE INSTITUTT
AVD. STØPERI- OG GALVANOTEKNIKK
Kontakt: Overing. Ole J. Krudtaa

STØPERIMILJØ - FORPROSJEKT

Beskrivelse: Følge opp kartlegginger av miljøvernproblematikken i støperibransjen ved å bygge på allerede foretatte undersøkelser av STI/SINTEF og Svenska Gjuteriföreningen.

Etter en sammenstilling av materialet peke på a) løsninger, b) oppgaver som bør gjøres til gjenstand for nærmere undersøkelser og eventuelle forsøk, om mulig i form av videregående forskningsprosjekt i samarbeid med NTNf/VT.

Samarbeid: Se også "Støydemping i støperi" - side 45.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
1/3
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTNF 35.000

Varighet: 1974-
Status: Løpende

STATENS TEKNOLOGISKE INSTITUTT
(NORSK CEREALINSTITUTT)
Kontakt: Leif B. Knutrud

FRYSING AV BRØD

Beskrivelse:

1. Å endre arbeidstiden i bakeriet (unngå nattarbeid).
2. Å unngå løft.
3. Å øke hygienen.

Oppdragsgiver: Oslo Samvirkeleg.

Samarbeid: Ventet fortsettelse av prosjektet: Norsk Produktivitetsinstitutt, Transportøkonomisk institutt, Statens Teknologiske Institutt.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
0.3
- 2) Finansiering:
Norsk Cerealinstitut

Varighet: 1971-75
Status: Løpende

FORSØKSRÅDET FOR SKOLEVERKET
Kontakt: Konsulent Jan Fredrik Waage

UTVIDET SAMARBEID OM STYRING AV SKOLER

Beskrivelse: Utprøving av en styringsform der elever og lærere deltar i styring av egne skoler gjennom forskjellige samarbeidsorganer (Bjørkelangen og Ski videregående skoler).

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.75

Varighet: 1971-76
Status: Løpende/under publisering

INSTITUTT FOR ANVENDT SOSIALVITEN-
SKAPELIG FORSKNING
Kontakt: Forsker Kari Skrede

YRKESHISTORIEPROSJEKTET

Beskrivelse: Surveyundersøkelse av menn født i 1921, 31 og 41. (Kohortanalyse.) Retrospektiv undersøkelse av yrkeshistorie, utdanning, sykdom, boligforhold osv. Vi har spurt om arbeidsforhold og jobbtilfredsstillelse på intervjuetidspunktet. Her vil vi se på fordeling av arbeidsforhold mot yrke og andre bakgrunnsvariable, og gi departementer og andre interesserte mer kunnskap om fordelingen av arbeidsforhold.

Samarbeid: Levekårsundersøkelsen (har adgang til data).

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1.25
2) Finansiering:
Instituttbudsjett
1973: Komm. og arb.dep.
50.000

Publikasjoner:

Notatserie fra Yrkeshistorieprosjektet

Kari Skrede: INAS' retrospektive yrkeshistorieundersøkelse - bakgrunn, opplegg og analyseplaner.

Natalie Rogoff Ramsøy: A Note on the Three Age Cohorts in the Norwegian Life History Survey.

Natalie Rogoff Ramsøy: The Norwegian Occupational Life History Study: Design, Purpose, and a Few Preliminary Results.

Sigurd Allern: Medfødte og ervervete handicaps.

Kari Skrede: Sosial bakgrunn og oppvekstforhold. En sammenlikning av de tre årskullene i yrkeshistorieundersøkelsen.

Natalie Rogoff Ramsøy: Life Chances and Life Histories. Remarks on Concept and Method in the Norwegian Occupational Life History Study.

Varighet: 1972-75
Status: Under publisering

INSTITUTT FOR ANVENDT SOSIALVITEN-
SKAPELIG FORSKNING
Kontakt: Forsker Hilde Nafstad

DET NORSKE DAGINSTITUSJONSPERSONALETS VURDERING AV VÅRE DAGINSTITUSJONER

Beskrivelse: Hvordan det norske daginstitusjons personalet vurderer sentrale forhold ved sin arbeids-situasjon, er et delproblem innenfor dette støtteprosjektet.

Forbruker- og administrasjonsdepartementet vil benytte resultatene som grunnlag for å bedre personalsituasjonen i institusjonene.

Oppdragsgiver: Forbruker- og administrasjonsdepartementet.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1
- 2) Finansiering:
Forbruker- og adm. dep. 1974: 11.000

Publikasjoner: INAS-rapport 1974:1

Varighet: 1970-74
Status: Under publisering

SKOLESJEFEN I OSLO
AVD. FOR PEDAGOGISK UTVIKLINGSARBEID
Kontakt: Univ.lektor T.E. Hauge
(Univ. i Trondheim)

TRIVSEL I UNGDOMSSKOLEN

Beskrivelse: Kartlegge og studere de faktorer som virker inn på elevenes trivsel og tilpasning i skolen. Gjennom dette håper en bl.a. å kunne få fram et bilde av de vansker enkelte elever har i skolemiljøet og, eventuelt, årsaken til disse.

Oppdragsgiver: Oslo skolestyre.

Samarbeid: Norsk Regnesentral (programmering og utkjøring på EDB).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1/8
- 2) Finansiering:
Statens skoleforskningsmidler 1972: 10.000
1973: 5.000
(også 1970-71)

Publikasjoner: "Trivsel i skolen" - foreløpig rapport nr. 1 fra Tilpassprosjektet.

Varighet: 1972-77
Status: Løpende

SKOLESJEFEN I OSLO
AVD. FOR PEDAGOGISK UTVIKLINGSARBEID
Kontakt: Sekretær K. Maroni

EN FORSØKSORDNET UNGDOMSSKOLE

Beskrivelse: Gi en ungdomsskole stor grad av selvstyre. Videreutvikle/skape nye former for samarbeid som partene (elever, lærere, foreldre) opplever som meningsfulle og hensiktsmessige i faglige, sosiale og administrative spørsmål.
Det er partene i skolesamfunnet som skal komme med forslag til endringer - ikke skolemyndighetene. De er i dette prosjektet en ressurs for skolen som hjelper til når det er behov for det.

I første rekke vil erfaringene komme andre skoler til nytte som ønsker å arbeide med forskjellige samarbeidsspørsmål.

Oppdragsgiver: Oslo skolestyre.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.5

Publikasjoner: Artikkel i "P.I.P. - Forsøk i Osloskolen" nr. 1 - 1973 og nr. 2 - 1974.

Varighet: 1973-76
Status: Løpende

SKOLESJEFEN I OSLO
AVD. FOR PEDAGOGISK UTVIKLINGSARBEID
Kontakt: Konsulent Kari Funderud

ÅPNE SKOLER

Beskrivelse: Hensikten er å få belyst hvordan undervisningen fungerer, hvilke faktorer som virker inn på arbeidsforhold, elevaktiviteter og trivsel for elever og lærere.
Intervju med 81 klasseforstandere i åpne skoler i Oslo, observasjon, studiereiser i Norge, Sverige, USA og England.

Resultatene vil bli brukt i opplæring av lærere som skal undervise i åpne skoler, til skoleplanleggere som skal bygge nye skoler, informasjon til de politiske myndigheter.

Oppdragsgiver: Oslo skolestyre.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1

Publikasjoner: Artikkel i "P.I.P. - Forsøk i Osloskolen" nr. 2 - 1974.

Varighet: 1972-76

Status: Løpende

SKOLESJEFEN I OSLO
AVD. FOR PEDAGOGISK UTVIKLINGSARBEID
Kontakt: Sekretær K. Maroni

SAMARBEIDSFORSØK VED NORDSTRAND GYMNAS

Beskrivelse: Hensikten med forsøket er å videreutvikle/skape nye former for samarbeid som partene i skole-samfunnet opplever som meningsfulle og hensiktsmessige i faglige, sosiale og administrative spørsmål.

Data er samlet inn gjennom intervju, observasjon og spørreskjema.

I første rekke vil erfaringene komme andre skoler, som arbeider med samarbeidsspørsmål, til nytte.

Oppdragsgiver: Oslo skolestyre.

Samarbeid: Arbeidsforskningsinstituttene. (Noe prosjektsamarbeid; drøfting av problemstillinger, metoder m.v.)

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.5

Publikasjoner: Artikkel i "P.I.P. - Forsøk i Osloskolen" nr. 1 - 1974.

Arbeidsfysiologisk institutt skal bidra til å løse fysiologiske problemer av betydning for den arbeidende organisme. Instituttets oppgave søkes løst ved forskning som resulterer i ny viten og ved praktisk anvendelse av denne viten i arbeidslivet. Den arbeidsfysiologiske forskning tar sikte på å skape innsikt i hvordan de forskjellige organer i kroppen virker og hvilke fysiske og kjemiske forandringer som foregår i disse organer når kroppen utsettes for arbeidsbelastning. En søker videre å finne ut hvordan disse forhold varierer med alder, kjønn, helse-tilstand, trening og miljøpåvirkning. På grunnlag av de oppnådde resultater er det så arbeidsfysiologiens oppgave å søke å finne fram til praktiske tiltak på arbeidsplassen, slik at arbeidet kan utføres på den mest hensiktsmessige måte med minst mulig belastning på organismen.

Ut fra ovenstående, og tilgjengelige oppgaver over instituttets personale og totale forskningsvirksomhet, vil vi anslå at de følgende 4 prosjekter representerer 4-5 årsverk, fordelt med halvparten på forskerpersonale og halvparten på hjelpepersonale.

1. Arbeidsfysiologisk undersøkelse av fiskere

Varighet: 1972-1975 (Under bearbeidelse og publisering.)

Systematisk undersøkelse av forskjellige fiskeryrker (kystfiske, bankfiske, pelagisk fiske, trålerfiske, loddefiske) særlig med henblikk på arbeidsbelastning og stress.
Anvendelse av resultater: Vurdering av arbeidsførhet/uførhet, pensjonering, sysselsetting av eldre fiskere etc.

(Se også "Vørøy-Røst-prosjektet" side 14 og Årsmeldinger fra Arbeidsforskningsinstituttene.)

2. Arbeidsfysiologisk undersøkelse av skiftarbeid

Varighet: 1972 - (Instituttet vil antagelig fortsette undersøkelsene.)

Systematisk undersøkelse av virkningen av forskjellige skiftordninger på en rekke fysiologiske parametre (arbeidskapasitet, kroppstemperatur, arbeidspuls, stresshormonutskillelse).
Datainnsamling foretatt ved A.S Norsk Jernverk.

(Se også Årsmeldinger fra Arbeidsforskningsinstituttene.)

3. Arbeidsfysiologisk undersøkelse av sement-brennere

Varighet: 1974-1975

Undersøkelse av stress og arbeidsbelastning hos en gruppe sement-brennere i automatisert sement-bedrift. (Norcem)
Anvendelse av resultatene: Vurdering av innvirkningen av ny produksjonsform på fysiologiske parametre.

4. Arbeidsfysiologisk undersøkelse av jernstøperiarbeidere

Varighet: 1974-1975

Måling av arbeidsbelastning, stress og varmeutsettelse hos arbeidere i ulike deler av jernstøperibedriften Jøtul.
Resultatene kan få betydning for fremtidig utvikling av arbeidsoperasjoner i slike bedrifter.

Varighet: 1962-
Status: Løpende

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Thoralf Qvale

SAMARBEIDSPROSJEKTET LO/NAF

Beskrivelse: Bedring av betingelser for personlig medvirkning i det daglige arbeid i ulike typer bedrifter (teknologier), gjennom eksperimentell utprøving av alternative organisasjons- og jobbutforminger. Knytter an til industrielt demokrati-problematikken. Gjennom opplæring og læring i arbeidet m.m. bygges det opp ressurser i arbeidsstokken slik at de ansatte i større grad kan kontrollere sin situasjon. Mer fleksible ordninger forventes å gi bedre tilpasning mellom arbeid og fritid og et bedre fysisk og psykisk arbeidsmiljø.

Resultatene har allerede i betydelig grad kommet til anvendelse i arbeidslivet i Norge og utlandet. Videre spredning skal i prinsippet foregå i hovedorganisasjonenes regi. Forskingen konsentreres om nye typer teknologier og bransjer.

Oppdragsgiver: Opprinnelig LO og NAF sammen. I dag: Arbeidsforskningsinstituttene

Samarbeid: Inst. for industriell miljøforskning (SINTEF)
Tavistock Institute of Human Relations
NHH

Ressurser: Se de enkelte prosjekter

Publikasjoner:

For samlede opplysninger om samtlige delprosjekter, publikasjoner mv. vises til "Arbeidspsykologisk institutt: Prosjekter 1964-72"

Varighet: se nedenfor (forstudie 1974)
Status: Løpende

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Dr.philos. B. Gustavsen

STYRE/BEDRIFTSFORSAMLINGSPROSJEKTET

Beskrivelse: Studie av virkningene av revisjonen av aksjeloven slik at de ansatte får representasjon i styrende organer (styre, bedriftsforsamling). Studien knytter seg an til oppfølgingen av fase A av Samarbeidsprosjektet LO/NAF som har pågått på API (1966-71). En sentral problemstilling er hvordan representasjonsordningene henger sammen med beslutningsprosessene i organisasjonene, hvilke betingelser som må være til stede for at nyordningene skal fungere slik forutsatt m.m. Studien er direkte tilknyttet spørsmålet om industrielt demokrati.

Samarbeid: Styringskomité med repr. fra LO, NAF, Kommunal- og arbeidsdepartementet, API

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.4
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NAVF (stip.lønn 1966-70)

Publikasjoner:
B. Gustavsen: "Industriestyret"
(Tanum 1971)

Varighet: 1972-
Status: Løpende

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Inst.sjef. Bjørn Gustavsen

UTVIKLING AV ARBEIDSORGANISASJONEN I EN BANK

Beskrivelse: Prosjektet har analysert organisasjonsstruktur, utviklingstrekk, arbeidsorganisasjon i en forretningsbank som bakgrunn for vurdering av mulige organisasjonsforandringer. En søker også å klarlegge de arbeidsmessige konsekvenser av utvidet bruk av EDB for betalingsformidlingsoppgaver og mulige alternative utviklingsretninger på dette felt. Prosjektet er et aksjonsforskningsprosjekt som tar sikte på å gi gunstigere arbeidsforhold i den institusjon det gjelder, og som ellers kan belyse problemer og endringsmuligheter mer generelt i tjenesteytende næringer.

Samarbeid: API - Christiania Bank og Kreditkasse

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.5
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:

Bjørn Gustavsen og Ståle Seierstad:
Organisasjonsstruktur og utviklingstrekk
i en forretningsbank. API 1973

Philip Herbst og Ingri Getz: Oppgave-
struktur og samarbeidsrelasjoner i en
distriktsbank. AI dok. 10/73.

Varighet: 1971 - (avh. av fremdriften
internt i NMD)
Status: Løpende

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Forsker T.U. Quale

SAMARBEIDSPROSJEKTET VED NORSK MEDISINALDEPOT

Beskrivelse: Desentralisering av beslutninger, endringer i jobbutforming og arbeidsorganisasjon; bedring av betingelsene for de ansattes deltakelse i beslutningsprosessen generelt. Aksjonsforskning. Prosjektet er en videreføring av Samarbeidsprosjektet LO/NAF inn i servicesektoren. Erfaringene fra NMD ventes å få betydning både innenfor gruppen av statsbedrifter og innenfor varehandelsbedrifter generelt.

Samarbeid: API - NMD

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.35
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:

T.U. Quale: "Menneskelige ressurser
og medvirkning i lageravdelingen fra
Samarbeidsprosjektet ved NMD".
AI dok. 8/1974

Varighet: 1972-74
Status: Løpende

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Forsker Øyvind Ryske

DRIFTSFORMPROSJEKTET

Beskrivelse: 1) En vurdering av Shell's organisasjon, også med tanke på endringer i forholdet til forhandlere og distriktsorganisasjoner.
2) Endringer i teknisk utforming, arbeidsorganisasjon og jobbutforming på service-stasjoner i den hensikt å bedre jobbinnhold og øke de ansattes innflytelse over egen arbeidssituasjon.
Skulle gi grunnlag for bedring av arbeidssituasjonen og graden av medvirkning for de ansatte på bensinstasjoner o.l. tjenesteytende virksomheter.

Samarbeid: API - Norske Shell

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.7
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NHH (lønn)

Publikasjoner:

Gustavsen, B. og Staarud, T.: Shell-prosjektet: Arbeidsrapport nr. 1. Utgangspunkt: Service-stasjonen. Arbeidsforskningsinstituttene. Sept. 1971.
Gustavsen, B.: The Shell Norway Project: Work Report no. 3. Changing the Organization on the Service Stations: Basis and Elements of a Program. Sept. 1973.
Gustavsen, B. og Ryste, Ø.: The Shell Norway Project; Work Report no. 4. A field study of two organizations. AI Dok. 26/73.

Varighet: 1970-75
Status: Under publisering

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Forsker Bjørg Aase Sørensen

INDUSTRI SOM LEVEVEI - KOMPARATIV STUDIE AV INDUSTRIARBEIDERES VILKÅR PÅ ULIKE INDUSTRISTEDER

Beskrivelse: Historisk og sosial analyse av industrisysselsattes levekår. En har sett ulikhetene som uttrykk for ulikheter i arbeidstakerressurser - slike ressurser finnes i større og mindre grad avhengig av forhold i bedrift og lokalsamfunn. Arbeidsmiljøforhold er en viktig faktor i utvikling av arbeidstakerressurser.

Samarbeid: Instituttet for sosiologi, Oslo (Årdalsprosjektet, se side 98)

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale < 0.1
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:

Sørensen, B. Aa.:
"Sementbedriften". AI-Dok 72/10
"Industrien som levevei". AI-Dok. 72/12
"Drabantbybedriften". AI-Dok. 71/28
"Arbeidstakerressurser i énbedriftsmiljøet". API-Dok. 12/74.

Varighet: 1968-
Status: Løpende

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Vit.ass. Kari M. Helle

ATTFØRINGSPROSJEKTET

Beskrivelse: Attføringsprosjektet består av flere nær beslektede prosjekter.
Problemstillingen er å: undersøke hvordan kliensknappings- og attføringsprosessen oppleves, og undersøke nærmere hvordan attføringsprosessen fungerer gjennom feltstudier i attføringsbedrifter.
Ved aksjonsforskning prøver man å bidra til utvikling mot endrede arbeidsformer i attføringen.

Samarbeid: Arbeidsdirektoratet

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit. personale 1.2
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:

Helle, K.M.: Attføringsklienter i norsk industri (rapport) AFI 1973
Helle, K.M. og Seierstad, S.: Rapport fra undersøkelse av en attføringsbedrift i Rana. AFI 1973.
Helle, K.M.: Sømbedriften YVI. En analyse av bedriftens funksjon sett i forhold til eksisterende konfeksjonsindustri i Vest-Agder fylke (Arbeidsdokument) AFI 1973
Helle, K.M.: Rapport fra etterundersøkelse ved A/S VYVI. (Arbeidsrapport) AFI 1973
Helle, K.M.: Haugaland. Beskrivelse av en vernet bedrift i Haugesund. (Arbeidsdokument) AFI 1973
Helle, K.M.: Klausets Eftf. Eskefabrikk. (Møtereferater) AFI 1973
Helle, K.M. og Næss, R.: Utvikling av planen for feltforsøk i to vernede bedrifter i Østlandsområdet. AFI 1973.

Varighet: 1974-
Forprosjektet avsluttes 1974/75
Hovedprosjekt vil vare flere år.
Status: Løpende

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Jon Gulowsen, API
K.A. Bakke, Yrkes- og vel-
ferdskont. NSB

KONTAKT OG SAMARBEID, NSB (FORPROSJEKT)

Beskrivelse: Studier av samarbeids- og kontaktforholdene ved NSB med henblikk på faktorer av betydning for nevnte forhold (f.eks. arbeidsmiljø). Man tar sikte på å innlede et aksjonsprogram for å bedre forholdene ytterligere; formodentlig vil dette skje med utgangspunkt i en omlegning av driftsorganisasjon.

Oppdragsgiver: Styringskomiteén for NSB's FoU-program.

Samarbeid: NSB/Jernbaneforbundet/Lok.mannsforb.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.pers. 0.3
NSB-personale 1.5
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:

Gulowsen, J.: AI -Dok. 22/74.

Varighet: 1967-
Status: Løpende

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: Forskn.leder Einar Thorsrud

SKIPSPROSJEKTET

- Beskrivelse: Skipsforskningsprogrammet er sprunget ut av Samarbeidsprosjektet LO/NAF. Det dekker nå et problemområde omfattende:
- skipet som sosio-teknisk system (oppgavestruktur og organisasjon)
 - skipet som del av et yrke (utdanning/karrierer-veier)
 - skipet som et 24-timers-samfunn (kontakt- og samværsbetingelser)
- Disse og andre problemer utforskes på skipsnivå gjennom feltforsøk i rederiet Leif Høegh & Co. A/S siden sommeren 1970. Andre problemområder er nå i ferd med å bli tatt opp på bransjenivå. Det gjelder et design-prosjekt angående bygging og innredning av skip, og det gjelder et prosjekt vedrørende vaktfritt maskinrom og arbeidsmønsteret ombord. Dessuten er vi i ferd med å forberede et prosjekt vedrørende yrkesvalg og rekruttering.
- Samarbeid: Norges Skipsforskningsinstitutt, SINTEF - Institutt for industriell miljøforskning (se side 91)
- Ressurser:
- 1) Årsverksinnsats 1974:

Forskere/stipendiater	ca. 4.5
Kontorass.	1
 - 2) Finansiering:

NTNF (SDS-programmet) 1973:	364.000
SAF	1973: 100.000
- Publikasjoner:
- Johansen, R.: Feltforskning og feltforskerens situasjon. AI-dok. 47.
- Johansen, R.: Generelle problemer med utviklingsprosesser innen skipsfarten. Kapittel til redigert bok under arbeid.
- Johansen, R.: Hva ønsker vi å oppnå med de nye driftsformer for skip. Kapittel til bok under arbeid.
- Johansen, R.: Noen noteringer fra besøk ombord "Star Heranger" - januar 1973. Vedlegg ved Ragnhild Thorsrud. AI-dok. 13.
- Johansen, R.: Referater fra M/S "Balao". Internt notat.
- Johansen, R.: Sjøfolk i utvikling. AI-dok. 27.
- Roggema, J.: Høegh Multina-forsøket. Arbeidsrapport nr. 3. AI-dok. I.
- Roggema, J.: A survey of interview data from "Høegh-Aurore" and "Høegh-Merchant". AFI, 1968.
- Roggema, J.: "Høegh-Mistral"-prosjektet, en oppsummering etter ett års drift. AI-S Dok. 1971 nr. 55.
- Roggema, J. og Thorsrud, E.: Et skip i utvikling. Tanum, Oslo 1974.
- Rogne, K.: Case: Product-carrier. AI-dok. 15.
- Rogne, K.: Kommentar til Westfal-Larsens product-carriers (Kaldnes-båter). AI-dok. 17.
- Rogne, K.: Utdannelse, skipsorganisasjon og design av skip. Foredrag ved Åbo navigationsinstitut 11. januar 1974. AI-dok. 43.
- Rogne, Thorsrud og Johansen: Brosenteret og sikkerhet. Vedlegg ved Philip Herbst: Sikkerhet som sosioteknisk problem. AI-dok. 9.
- Thorsrud, E.: Arbeidsforskningsinstituttens skipsforskningsprogram for 1974. AI-dok. 33.
- Thorsrud, E.: Skipet i utvikling. AFI, 1967.
- Thorsrud, E.: Kontaktutvalget for anvendt sosialvitenskapelig forskning i skipsfarten. AI-dok. 11.
- Østby, H.: Arbeidsoppgavestruktur og rekrutteringsgrunnlag - hvordan best sikre en tilfredsstillende kvalitativ og kvantitativ bemanning til norske skip i fremtiden. AI-dok. 45.
- Østby, H.: Betragtninger omkring planlegging av arbeidsvirksomheten ombord i skip. AI-dok. 19.
- Østby, H.: Noen betragtninger vedrørende automasjon ombord i skip. AI-dok. 19.
- Østby, H.: Prosjektskipsdrift. Betragtninger om organisasjonsforandringer som en prosess. Inntrykk fra besøk ombord i prosjektskipet M/T "Texaco Oslo". AI-dok. 7.
- Østby, H.: M/T "Texaco Oslo". Inntrykk fra besøk i et såkalt prosjektskip. AI-dok. 1.

Varighet: 1973-74

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT

Kontakt: Forsker Ståle Seierstad

VERNEUNDERSØKELSEN

Beskrivelse: Om vernearbeid og arbeidsmiljø og forslag til forbedringer. Intervju-undersøkelse som omfatter intervjuer med verneombud, hovedverneombud, verneledere, personalfolk, daglig leder, hovedtillitsmenn og arbeidsledere.

Hovedsiktemålet er en bedret organisering av vernearbeidet.

Bl.a. bakgrunnsmateriale for revidering av Arbeidervernloven.

Samarbeid: Arbeidstilsynet, Yrkeshygienisk Institutt (utvalg av bedrifter og forberedelse).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Forskere 5 (for hele prosjektet)
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Arbeidervernfondet 1973: 15.000.

Publikasjoner:

"Arbeidsmiljø og vernearbeid", API, Oslo 1974.

Ryste, Ø.: Nye kanaler for arbeidet vil gi en mer effektiv verneorganisasjon (Fri Fagbevegelse nr. 101, 1974).

Varighet: 1973-74

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT

Status: Løpende

Kontakt: Prof.stip. P.H. Engelstad

STUDIUM AV FORSØKSVIRKSOMHETEN VED VOLVO

Beskrivelse: Studiet av sammenhengen mellom endringer i teknologi, arbeidsmiljø og arbeidsorganisasjon som ledd i en bedriftspolitisk strategi for tilpasning til nye krav fra arbeidsmarked, produktmarked og det svenske samfunn generelt. Spesielt studere selve endringsprosessens karakter.

Gi økt forståelse for at bl.a. tekniske endringer er nødvendige innen mange industribedrifter for å få til en kvalitativ forbedring av medvirkningsmulighetene og arbeidsmiljøet.

Samarbeid: Representanter for Volvo-konsernet (Informasjonsutveksling).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.pers. 0.25
- 2) Finansiering:
NHH (lønn)

Publikasjoner:

Per H. Engelstad: A-dok. 16/74.
Artikler i "Bedriftsøkonomen" nr. 6 og 7, 1974.

Varighet: 1970-76
Status: Løpende

ARBEIDSPSYKOLOGISK INSTITUTT
Kontakt: J.F. Blichfeldt

AUTONOMIPROSJEKTET

- Beskrivelse: Prosjektets siktemål er å bidra til økt selvstyre (autonomi) i undervisnings/læringssituasjonen og det administrative system på utdanningssektoren.
- Arbeidsmåten er aksjonsforskningspreget. Utgangspunktet i alle delprosjektene er lokalt initiativ fra en enkelt skole eller skolegruppe. Fremdriften i prosjektet ligger hovedsakelig hos de direkte involverte, mens forskerne har ønsket å være ressurs- og støttepersoner. I datainnsamling har observasjon og intervjuing vært de viktigste metodene.
- Prosjektet tar opp sider ved arbeidsmiljøet i utdanningsinstitusjoner som angår bl.a. kontakt og samarbeid elevene imellom, lærerne imellom, lærer- og elever imellom og mellom skole og lokalsamfunn.
- Det ventes ikke oppnådd endelige resultater som kan direkte overføres fra en undervisningssituasjon til en annen. Men erfaringene for at en åpen oppgavestruktur kan bidra til gunstigere sosiale forhold og en bedre læringssituasjon, synes å fange interesse. Delprosjektene gir også viten om hvilke betingelser som synes viktige for å starte en selvberende utviklingsprosess. Vekten på å bygge inn denne evnen til stadig endring og fornying i utdanningsinstitusjonene er et aspekt som søkes spredd.
- Samarbeid: En rekke skoleforsknings- og skoleadministrative institusjoner, foruten de enkelte utdanningsinstitusjoner.
- Ressurser:
- 1) Årsverkinnsats 1974:
Vit.pers. 2.5
 - 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NAVF
Forsøksrådet for skoleverket (1972: 30.000)
- Publikasjoner:
- Blichfeldt, J.F.: "Samarbeidsforsøk og utdanning" AI-S-dok. 1971, nr. 4.
- Blichfeldt, J.F.: "Autonomiprosjektet, en studie omkring selvstyre i skolesituasjonen" Skolepsykologen nr. 4 1972.
- Blichfeldt, J.F.: "Samarbeid i undervisningen", Yrkesopplæring nr. 3 1972.
- Blichfeldt, J.F.: "Foreløpig rapport fra forsøk ved videregående linje i industriell elektronikk ved Sandnes handelsskole" AI-S-dok. 1972, nr. 12.
- Blichfeldt, J.F. & Jangård, H.: "Autonomiprosjektet ved Sandnes handelsskole fram til sommeren 1972". AI-S-dok. 1972, nr. 11.
- Blichfeldt, J.F.: "Bakerst i klassen", Oslo, Norlis NB-bøker 1973, 135 s.
- Blichfeldt, J.F.: "Om å undersøke skoleelevers holdning til skolen." Tidsskrift for Samfunnsforskning nr. 2, 1973, s. 137-144.
- Blichfeldt, J.F.: "Organizational change as the development of Networks and mutual Trust." AI-dok. 1973, nr. 23.
- Blichfeldt, J.F. et. al.: "To forsøk med åpne undervisningsoppgaver." AI-dok. 1973, nr. 21.
- Blichfeldt, J.F.: "The relations between School and the Place of Work," paper revised after a CERI-conference in England oct. 1973.
- Blichfeldt, J.F.: "Autonomiprosjektet. En oversikt pr. 1/3-74." AI-dok. 1974, nr. 17.
- Blichfeldt, J.F.: "Skole møter skole." AI-dok. 1974, nr. 27.
- Haugen, R.: "Bjørkelangen School Senter", paper prepared for IMTEC Training Course, Norway Oct. 28-nov. 17th 1973.
- Herbst, P.G.: "Strukturering av kunnskap og utforming av utdanningsinstitusjoner", Nordisk Forum nr. 3, 1972.
- Herbst, P.G.: "Typer av samfunnsvitenskapelig forskning." AI-dok. 1974, nr. 21.
- Jangård, H.: "Samarbeid skole/arbeidsliv. Tre case-studier." AI-S-dok. 1972, nr. 9.
- Jangård, H.: "På søken etter en alternativ skole." Norsk Pedagogisk Tidsskrift nr. 7, 1973, s. 218-230.
- Jangård, H.: "Skole for bygdesamfunnet?" Pedagogen nr. 3, 1973.
- Jangård, H.: "Sykkylven-prosjektet. En rapport fra planleggingsfasen." AI-dok. 1973, nr. 35.
- Jangård, H.: "Kan skolen fortsette å være en lukket institusjon?" Stud - Teknikk nr. 1, 1974.
- Jangård, H.: "Økt selvstyre i skolen." Vår Skole, særnummer om norsk skoleforskning, 1974.
- Jangård, H.: "Forsøk med prosjektarbeid i to butikkfagklasser ved Sandnes Handelsskole 4-15/2-1974." AI-dok. 1974, nr. 23.
- Thorsrud, E.: "Skole og arbeidsliv. Noen synspunkter på endringsstrategi." Yrkespedagogisk Forskning og Utviklingsarbeid, Universitetsforlaget 1973, s. 25-40.

Varighet: 1971
Status: Avsluttet

YRKESHYGIENISK INSTITUTT
Kontakt: Overing. Jørgen Jahr

GRENSEVERDIER (TLV) FOR KVARTSHOLDIG STØV

Beskrivelse: Beregne TLV for gravimetrisk bestemmelse av α -SiO₂ < 5 μ m ut fra samtidige målinger med Midget Impinger.

Resultatene anvendes til vurdering av arbeidsforhold hvor kvartsholdig støv forekommer.

Publikasjoner: Staub-Reinhalt, Luft 33 (1973) Nr. 2, pp 84-88. Korrektur Ibid. Nr. 4, p. 198.

Varighet: 1971-74
Status: Under publisering

YRKESHYGIENISK INSTITUTT
Kontakt: Overing. Jørgen Jahr

ASBESTANALYSE

Beskrivelse: Kvantitativ gravimetrisk bestemmelse av asbest ved hjelp av infrarød spektrofotometri.
(Vurdering av arbeidsforhold hvor asbestholdige støv forekommer.)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Ikke oppgitt
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner: Staub-Reinhalt, Luft 1974/75.

Varighet: 1972
Status: Avsluttet

YRKESHYGIENISK INSTITUTT
Kontakt: Res.lege Axel Wannag

UNDERSØKELSE AV NORSKE AMITROLARBEIDERE

Beskrivelse: Plantevernmidlet Amitrol ble forbudt av Landbruksdepartementets Giftnemnd p.g.a. at man i Sverige hadde fått mistanke om at stoffet hadde fremkalt kreft hos mennesker. Alle norske arbeidere som har arbeidet med Amitrol mer enn 45 arbeidsdager er såvidt vites lokalisert og undersøkt.

Undersøkelsen har gitt en grundig helsekontroll med spesiell henblikk på kreft av de aktuelle arbeidere. Undersøkelsen vil bli del av det toksikologiske bakgrunns materialet om Amitrol.

Publikasjoner: Rapport nr. 4/73 fra YHI.

Varighet: 1972
Status: Under publisering

YRKESHYGIENISK INSTITUTT
Kontakt: Res.lege Axel Wannag

THALIUMUTSKILLELSEN I URIN, MULIGHETER FOR Å BEREGNE PASIENTENS DOSE

Beskrivelse: Litteraturundersøkelse og presentasjon av urinundersøkelser gjort ved Yrkeshygienisk institutt.

Ved Thalliumforgiftninger kan man ved et nøyaktig gjennomført program for urinprøveanalyser få data hvorfra den inntatte dosen kan beregnes.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.1
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: 1972-
Status: Løpende/Under publisering

YRKESHYGIENISK INSTITUTT
Kontakt: Inst.sjef. Tor Norseth

KVIKKSØLVETS TOKSIKOLOGI

Beskrivelse: a) Identifisering av kvikksølvforbindelser i galle.

Rensing og identifisering av den komponent som binder metyll-kvikksølv i rottegalle.
(Dyreforsøk)

Forståelse av kvikksølvets toksikokinetikk eller hvordan organismen påvirker kvikksølvforbindelsene, spesielt i forbindelse med opptak og utskillelse, for derigjennom å komme fram til holdbare toleransekriterier når det gjelder fastsettelse av, toleransegrenser for eksposisjon for slike stoffer.

b) Chelator- og resinbehandling ved kvikksølvforgiftninger.

Dyreforsøk.

Studier omkring betydningen av blandingseksposisjoner.

Praktisk betydning på enkelte av våre arbeidsplasser og i naturforurensningssammenheng.

c) Analyse av kvikksølv i blod og galle fra mennesker.

Undersøkelse av kadmiump-, kvikksølv- og blybelastning hos yrkesmessig eksponert befolkning sammenlignet med lokalbefolkningen.

Samarbeid med stadslege Rygh Swensson i Porsgrunn. (Analyse av kvikksølv i blod.)

Mottatt galleprøver fra overlege dr.med. Kjell T. Gjertsen, Porsgrunn Lutherske sykehus.

Samarbeid: Se Univ. i Oslo, Institutt for klinisk biokjemi, side 14.

2) Finansiering

Instituttbudsjettet (lønner)

Ressurser: 1) Årsverksinnsats:

Ikke oppgitt.

a) Borregaard

b) Borregaard

c) NAVF (tekniker)

Publikasjoner: a) Norseth, T.:

Studies on the biotransformation of methylmercury salts in the rat. Ph.D. Thesis. The University of Rochester, Rochester, New York 1970.

Norseth, T.: Biliary Excretion and Intestinal Reabsorption of Mercury in the rat after Injection of Methyl Mercury Chloride. *Acta Pharmacologica et Toxicologica*, 33, 280-288 (1973).

Norseth, T.: The Effect of Diethyldithiocarbamate on Biliary Transport, Excretion and Organ Distribution of Mercury in the Rat after Exposure to Methyl Mercuric Chloride. *Acta Pharmacologica et Toxicologica*, 34, 76-78 (1974).

Norseth, T. and Clarkson, T.W.: Studies on the biotransformation of methylmercury salts in experimental animals. Eight Annual Meeting Society of Toxicology Inc. Williamsburg, Va. 1969.

Norseth, T. and Clarkson, T.W.: Studies on the role of biotransformation and enterohepatic circulation in pharmacokinetics of methylmercury salts. XI Panamerican Congress of Gastroenterology, San Juan, Puerto Rico, 1969.

Norseth, T.: Gastrointestinal absorption and excretion of toxic metals in animals and man. In: Accumulation of Toxic Metals with Special Reference to their Absorption, Excretion and Biological Half-Times. Task group on metal accumulation. *Environ. Physiol. Biochem.*, 3, 65-107, 1973.

b) Norseth, T.: The effect of chelating agents on biliary excretion of methyl mercuric salts in the rat. *Acta Pharmacologica et Toxicologica*, 32, 1-10 (1973).

Clarkson, T.W. and Norseth, T.: Excretion and Absorption of Methyl Mercury after Polythiol Resin Treatment. *Archives of Environmental Health*, 26, 173-176 (1973).

Norseth, T.: The Effect of Diethyldithiocarbamate on Biliary Transport, Excretion and Organ Distribution of Mercury in the Rat after Exposure to Methyl Mercuric Chloride. *Acta Pharmacologica et Toxicologica*, 34, 76-87 (1974).

Aaseth, J. and Norseth, T.: The Effect of Mercaptodextran and N-acetylmethionine on the Excretion of Mercury in Mice after Exposure to Methyl Mercury Chloride. *Acta Pharmacologica et Toxicologica*, in print.

Clarkson, T.W., Small, H. and Norseth, T.: The effect of a thiol containing resin on the gastrointestinal absorption and fecal excretion of methylmercury compounds in experimental animals. *Am. Soc. Exp. Biol.*, 55th ann. meeting, Chicago 1971.

Varighet: 1973-74
Status: Under publisering

YRKESHYGIENISK INSTITUTT
Kontakt: Res.lege Axel Wannag

DYREEKSPERIMENTELL UNDERSØKELSE OVER FIBROGENE EFFEKT AV ET SILIKAT

Beskrivelse: Høye støvverdier i et silikatbruk og manglende yrkeshygieniske referanser til den biologiske effekt av det aktuelle silikat.
Sveinsson og Glømmes teknikk for undersøkelse av silikose hos rotter.

Samarbeid: Karolinska Sjukhuset (Stockholm), Yrkesmedicinska avd.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
I alt ca. 0.1
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: Avsluttes 1974
Status: Rapport under bearbeidelse

YRKESHYGIENISK INSTITUTT
Kontakt: Sjekkjemiker Børge Wermundsen

YRKESHYGIENISK VURDERING AV STYRENEKSPONERTE ARBEIDERE

Beskrivelse: Fører styreneksposisjon til påviselig helseskade?
Sammenholdelse av eksposisjonsmålinger ved teknisk/hygienisk undersøkelse og medisinsk/klinisk vurdering av de ansatte, understøttet av et betydelig antall laboratorieprøver.

Ressurser: Ikke oppgitt.
(Se "Leverskader" side 15.)

Varighet: 1974

Status: Under publisering

YRKESHYGIENISK INSTITUTT

Kontakt: Res.lege Axel Wannag

FEBER AV INDUSTRIELLE AGENS

Beskrivelse: Litteraturundersøkelse og beskrivelse av egne kasus.

Resultatene vil forhåpentligvis gjøre andre leger mer oppmerksom på de aktuelle agens enn de er i dag.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
0.1

2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: -

Status: Løpende

YRKESHYGIENISK INSTITUTT

Kontakt: Res.lege Axel Wannag

DE FORSKJELLIGE KVIKKSØLVFORBINDELSERS GJENNOMGANG I PLASENTA

Beskrivelse: Forskjellige kvikksølvforbindelser kan passere plasenta og gi fosterskade. Gravide rotter injisert med kvikksølvklorid eller metyllkvikksølv på de forskjellige tidspunkter før fødselen. Kvikksølvmengden i de forskjellige organer hos mor og foster målt etter operasjon like før fødsel. Dessuten måling av kvikksølvinnhold i blod hos mor og barn hos 2 grupper kvinner: normalgruppe og eksponerte kvinner.

Resultatene vil bli brukt ved eventuell vurdering av gravide kvinners yrkesmessige eksposisjon for kvikksølv.

Samarbeid: Kvinneklinikken, Rikshospitalet (dr. Skjæråsen).

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.pers. 0.5
Hjelpepers. 0.2
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: 1974-75
Status: Løpende

YRKESHYGIENISK INSTITUTT
Kontakt: Ass.lege Ebba Wergeland

ARBEIDS- OG HELSEFORHOLD BLANT KVINNELIGE RENSERIANSATTE

Beskrivelse: Teknisk-hygienisk undersøkelse av arbeidsmiljø i renserier. Medisinsk og psykologisk undersøkelse av kvinnelige renseriansatte.

Anvendelse av resultatene. Eventuelle nødvendige teknisk-hygieniske utbedringer av arbeidsmiljø. Data for tidligdiagnose av løsemiddelskader hos kvinner.

Samarbeid: Arbeidspsykologisk institutt.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.pers. 1.5
Hjelpepers. 0.2
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettene

Varighet: 1974-75
Status: Løpende

YRKESHYGIENISK INSTITUTT
Kontakt: Sjefskjemiker Børge Wermundsen

FLYTENDE KJEMIKALIER I BULK

Beskrivelse: Yrkeshygieniske problemer vedrørende transport av flytende kjemikalier og kondenserte gasser i bulk på norske skip, og grunnforskning omkring hvilken effekt de forskjellige stoffer eller blandinger av disse har på den menneskelige organisme. Kartlegging av de påvirkninger besetningen på slike skip utsettes for ved å undersøke arbeidsmiljøet, helseundersøkelse av aktuelle sjøfolk.

Klarlegging av aktuelle forhold, eventuelt forslag til nye verneregler, medisinsk kontroll av dette personell.

Oppdragsgiver: Direktoratet for sjømenn.

Samarbeid: Legekontoret i Rotterdam.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1973/74:
Ikke oppgitt.
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Dept. for Handel og skipsfart 1974: 270.000.

Varighet: 1967- (se under samarbeid)

Status: Løpende

LANDBRUKSTEKNISK INSTITUTT

Kontakt: Førsteaman. Lars Sjøflot

VIBRASJONER SOM PÅVIRKER MASKINKJØRERE

Beskrivelse:

Klarlegge vibrasjonsforholdene på landbruksmaskiner og hvilken betydning disse har for trivsel, helse, effektivitet og kvalitet av arbeidet. Finne fram til praktiske tiltak for å redusere uheldige følger av vibrasjoner. Arbeidet har bestått av observasjoner i praksis, praktiske kjøreforsøk på jorder og i skogen på norske gårdsbruk og i Tyskland, og omfattende studier ved bruk av vibrasjonsplattformer i laboratorier.

Resultatene har direkte betydning for produsenter av seter og av maskiner generelt samt for utarbeidelse av testmetoder og testkriterier for seter og vibrasjonsdempende tiltak. En del har også kommet praktiserende bønder direkte til nytte samt undervisning.

Samarbeid:

Løpende arbeid med flere delprosjekter som er avsluttet. For tiden delprosjekt sammen med Kungl. Arbetarskyddsstyrelsen, Stockholm. Samarbeidet består i fra LTI deltakelse i planlegging, gjennomføring og rapportering, dels også bistand med instrumenter, utstyr og databearbeiding for del prosjektene.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1/4
Hjelpepersonale 1/4
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:

Se publikasjonsliste side 67.

Varighet: 1972-74

Status: Løpende

LANDBRUKSTEKNISK INSTITUTT

Kontakt: Førsteaman. Lars Sjøflot

BETJENING OG KONTROLL AV TRAKTORMONTERTE FORHØSTER OG PLOG

Beskrivelse:

Vridd, bøyd og på annen måte ugunstig arbeidsstilling er ubehagelig, medfører stor risiko for skader og går ut over kvalitet og kapasitet av utført arbeid. Eksisterende forhold studeres i praksis. Nye typer styreorganer og hjelpemidler til kontroll med arbeidet utvikles og prøves i laboratorieforsøk så vel som i praksis. Det søkes også å skaffe data om den menneskelige faktor i disse mann-maskinsystemene og å klarlegge samspillet mellom menneske og maskin.

Det tas sikte på å gi:

Konkrete forslag til forbedringer av traktorer og redskaper for produsentene.
Konkrete og detaljerte forslag til forandringer og bygging av enkelt utstyr som bøndene sjøl kan gjøre.
Data og informasjon til bruk i undervisning og generell veiledning.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 0.8
Hjelpepersonale ca. 1.3
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NLVF: 1972 44.000
1973 61.000
1974 60.000

Publikasjoner:

Se publikasjonsliste side 67.
Fullstendig rapport skal utarbeides når prosjektet er avsluttet.

Varighet: 1974-75
Status: Under planlegging

LANDBRUKSTEKNISK INSTITUTT
Kontakt: Førsteaman. Lars Sjøflot

STØY I JORDBRUKET

Beskrivelse: Klarlegge hvilke støykilder som er til mest ulempe og hvordan støyen fra disse varierer gjennom hele arbeidsdager og på årsbasis. Det skal brukes dosimeter med stikkprøver av støyen som da tas opp på bånd. Formålet er å skaffe data for den aktuelle situasjon angående støyproblemet og å få fram praktiske tiltak for å forbedre forholdene.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1/6
Hjelpepersonale 1/6
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner:
Se side 67.

Varighet: 1975-77
Status: Under planlegging

LANDBRUKSTEKNISK INSTITUTT
Kontakt: Førsteaman. Lars Sjøflot

ARBEIDSFORHOLD UNDER KJØRING AV TRAKTORREDSKAPER

Beskrivelse: Formålet er å finne fram til enkle tekniske detaljer og andre praktiske tiltak for å forbedre arbeidsstilling og arbeidssituasjon generelt under traktorkjøring. Bedre plassering av betjeningsorganer, bruk av enkle hjelpemidler som store speil og indikatorer samt utforming av reguleringsmuligheter for setet er eksempler på tiltak som vil bli studert ved siden av kjørernes egen mulighet til å få det beste ut av arbeidssituasjonen.

Resultatene vil kunne nyttes direkte av praktiserende bønder og traktorkjørere, av veiledningstjeneste og maskinprodusenter samt for undervisning i fagskoler.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats ventet 1975:
Vit.personale 5/6
Teknisk hj.pers./fysioterapeut ca. 1.25
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NLVF (søknad 1975: 88.000)

Publikasjoner:
Se side 67.

Artikler og spesielle publikasjoner om arbeidsmiljø
fra prosjekter og løpende arbeid ved Landbruksteknisk institutt

Fra 1967:

- Sjøflot, L.: Rygglidelser svært utbredt hos yrkesutøvere i landbruket. Skogeieren nr. 4, 1967.
Sjøflot, L.: Vondt i ryggen? Norsk Landbruk nr. 9, 1967.
Sjøflot, L.: Gode traktorseter - luksus eller nødvendighet? Norsk Landbruk nr. 11, 1967.
Sjøflot, L.: Ergonomiske forhold ved konstruksjon og bruk av hydrauliske gravemaskiner for traktor. Stensilert hefte, LTI, 61 s., 1967.

Fra 1968:

- Heir, J.A.: Aktuelle sider ved slagghøsteren. Norsk Landbruk nr. 11, 1968. Landbrugsteknisk magasin, august 1968. Orientering nr. 28, LTI.
Mølnå, B.: Er norske førervern for dyre? Norsk Landbruk nr. 7, 1968.
Sjøflot, L., Dupuis, H.: Frequenzspekteren der auf den Fahrer einwirkenden mechanischen Schwingungen bei Ackerschleppern und Mähreschern. Grundlagen der Landtechnik, Band 18, Nr. 6, 1968, 227-233.
Sjøflot, L.: Ergonomi - en ny frase eller et nyttig begrep i moderne landbruk? Norsk Landbruk nr. 22, 1968.
Sjøflot, L.: Traktorseter og vibrasjonspåvirkning på traktorkjørere. Norsk Landbruk nr. 23, 1968.

Fra 1969:

- Sjøflot, L.: Krav på en god traktorsits. Jord och Skog - Traktorjournalen nr. 1, 1969. (Oversatt fra Norsk Landbruk nr. 23, 1968)
Sjøflot, L.: Støyproblemer i landbruket. Norsk Landbruk nr. 9, 1969.
Sjøflot, L.: Analyse og vurdering av vibrasjoner som kjørere av landbruksmaskiner utsettes for. Avhandling for lisensiatgraden ved NLH. Stensilert hefte, 157 s. LTI, 1969.
Sjøflot, L.: Tiltak for å redusere uheldige følger av vibrasjonspåvirkning på kjørere av landbruksmaskiner. Orientering nr. 30, LTI, 1969.

Fra 1970:

- Hansson, J.-E., Sjøflot, L., Suggs, C.W.: Matching the farm machine to operator's capabilities and limitations. Implement & Tractor, August 1970, p. 10-13.
Heir, J.A.: Slagghøsteren og utstyr for regulering av styretut og ledeklaff. Norsk Landbruk nr. 11, 1970.
Sjøflot, L.: Arbeidsfysiologiske målinger i landbruket. Stensiltrykk Serie A, nr. 396, LTI, 1970.
Sjøflot, L.: Sjekkliste for arbeidsplass og arbeidsforhold på sjølgående maskiner. Stensiltrykk Serie A, nr. 400, LTI, 1970.
Sjøflot, L.: Measuring and evaluating low frequency vibrations (0.3-110 Hz) acting on machine operators in agriculture and forestry. Research Report No. 19, LTI, 1969.

Fra 1971:

- Sjøflot, L.: Hva bør det tas hensyn til ved vurdering av arbeidsplass og arbeidsforhold på sjølgående maskiner? Norsk Landbruk nr. 6, 1971, s. 16-17, 27, 43.
Sjøflot, L.: Arbeidsplass og arbeidsforhold på sjølgående maskiner. "Sjekklisteføljetong" over 13 nr. av Norsk Landbruk, 1971, nr. 6 s. 17, 8 s. 21, 11 s. 19, 22 s. 19, 23 s. 17, 24 s. 15, 25/26 s. 15.
Sjøflot, L.: Støy og hørselvern, Norsk Landbruk nr. 13, 1971, s. 16-17, 34-35.
Sjøflot, L.: Ergonomiska mätmetoder i mannmaskinrelation. Nordiske Jordbruksforskernes Forening, fortrykk av foredrag. Seksjon VII Bygnings- og maskinteknikk, s. 85-92. Stensiltrykk Serie A nr. 409, LTI, 1971.
Sjøflot, L.: Internasjonal samordning av vurdering av helkroppsvibrasjoner og testing av seter for landbruksmaskiner (ISO og OECD forslag). Foredrag på III. Nordiske ergonomikongress. Stensiltrykk serie C, nr. 76, LTI, 1971.
Sjøflot, L., Eide, O.-I.: Ergonomi i landbruket. Kompendium for forberedende studieår ved Norges landbruks-høgskole, 82 s. Landbruksbokhandelen/Universitetsforlaget, Oslo, 1971.

Fra 1972:

- Berntsen, R.: Framkostevne og kjøresikkerhet for lågbygd firehjulsdreven traktor (transporter) og bakhjulsdreven traktor. Forsøksmelding nr. 20, LTI, 1972.
Hansson, J.E., Sjøflot, L.: Førarstolens konstruktion. Affärsekonomis skriftserie nr. 54, 1972.
Mølnå, B.: Detaljer ved traktoren som arbeidsplass - på- og avstigningsforhold. Stensiltrykk serie A, nr. 435, LTI, 1972.
Sjøflot, L.: Arbeidsplass og arbeidsforhold på sjølgående maskiner. "Sjekklisteføljetong" forts. fra 1971. Norsk Landbruk 1972, nr. 1, s. 5, nr. 2 s. 9, nr. 4 s. 15, nr. 5 s. 25, nr. 6 s. 36, nr. 8 s. 17.
Sjøflot, L.: Problemer, konsekvenser og svenske erfaringer med lovfestede påbud om godkjenning av seter og hytter på traktorer. Aktuelt fra LOT, 1972, nr. 3, 269-277.
Sjøflot, L.: Støy og hørselvern. Stensiltrykk serie A, nr. 413, LTI, 1972.

- Sjøflot, L.: Hvorfor bruke hørselvern? Folder, Landbruksveka 1972.
- Sjøflot, L.: Ergonomi - hva og hvorfor - ? Foredrag på NJF-seminaret "Ergonomi og arbeidsmiljø". Sammendrag i Stensiltrykk serie A, nr. 436, LTI, 1972.
- Sjøflot, L., Suggs, C.W.: Low Frequency Angular Vibrations in the Roll Mode on Farm Tractors. Journal of Agricultural Engineering Research, 1972, 17, 22-32.

Fra 1973:

- Bjurvald, M., Carlsöö, S., Hansson, J.-E., Sjøflot, L.: Helkroppsvibrasjoner - en teknisk fysiologisk studie av arbeidsstelningar og förarstolar - . Arbete och Helse, nr. 7, 1973.
- Heir, J.A.: Slaghøsteren. Aktuelt fra LOT nr. 4, 1972.
- Lilleng, H., Mehl, I., Skjevdaal, I., m.fl.: Tilsetting av CS-80 og omrøring i bløtgjødsel (Gülle) med tanke på å redusere konsentrasjonen av giftige og/eller luktende gasser. Stensiltrykk serie A nr. 442 LTI og stensiltrykk nr. 113 fra Institutt for bygningsteknikk, NLH.
- Nordby, A.: Bruk og misbruk av plantevernstyr. Norsk Landbruk nr. 11, 6-7, 27, 1973.
- Nordby, A.: Avdrift ved spredning av plantevernmidde. Symposium om miljøpåvirkninger av pesticider og enkelte beslektede stoffer, Lifjell, 25. - 27. oktober 1973. Fortrykk s. 13-25.
- Sjøflot, L.: Ergonomi og arbeidsmiljø. Sammenstilling av foredragsreferater fra NJF-seminar. Stensiltrykk serie A, nr. 440, LTI, 1973, 138 s.
- Sjøflot, L.: Some methods and results from tractor vibration studies. In "Methods in Ergonomic Research in Forestry", IUFRO Division No. 3, Publication No. 2, 1973, p. 45-62.
- Sjøflot, L.: Working conditions and work load experienced in operating tractor mounted forage harvesters (Congress Paper). Stensiltrykk serie A, nr. 461, LTI, 1973.
- Sjøflot, L.: Speil - enkelt middel til å forbedre arbeidssituasjonen under kjøring av forhøster - . Stensiltrykk serie A, nr. 462, LTI, 1973.
- Sjøflot, L.: Some views on ergonomic standards from a country having little commercial interest in manufacturing selfpropelled machines (Colloquium Paper). Stensiltrykk serie A, nr. 465, LTI, 1973.
- Sjøflot, L.: Arbeidsmiljø (Forelesningsnotater.) Stensiltrykk serie C, nr. 93, LTI.
- Sjøflot, L., Suggs, C.W.: Human Reactions to Whole-Body Transverse Angular Vibrations Compared to Linear Vertical Vibrations. Ergonomics, 1973, 16, (4), p. 455-468.
- Sjøflot, L.: Arbeidsfysiologiske målinger i landbruket. Arbeidsregistreringsmetodik i landbruget; rapport fra NJF-arbeidsgruppe, Seksjon VII Teknikk, Subseksjon for arbeidsforskning. s. 62-66.
- Sjøflot, L.: Grasspill ved høsting med slaghøster. Norsk Landbruk nr. 10, 12-13, 1973.
- Sjøflot, L.: Heart Rate in Vibration Studies. In "Pulsfrequenz und Arbeitsuntersuchungen", Schriftenreihe Arbeitswissenschaft und Praxis, Band 28, 122-129, REFA, Darmstadt 1973.

Fra 1974 (t.o.m. juli):

- Hansson, J.-E., Klusell, L., Sjøflot, L.: Test av förarstol. Metodrapport AMA 010/74, Arbetarskyddsstyrelsen, Stockholm.
- Heir, J.A.: Styreorgan for slaghøstere. Norsk Landbruk nr. 9, 4-7, 1974.
- N.N. Arbeitsspiegel på traktor. (Utdrag av Sjøflots artikkel i Aktuelt fra LOT, nr. 3, 1974.) Husdjur, nr. 6, 1974.
- Sjøflot, L.: Speil - enkelt middel til å forbedre arbeidssituasjonen under traktorkjøring. Aktuelt fra LOT, Informasjonsmøte Teknikk, nr. 3, 1974.
- Sjøflot, L.: Arbeidsspeil - "medisin" mot vond rygg og stiv nakke -. Norsk Landbruk nr. 7, 6-8, 1974.
- Sjøflot, L.: Tiltak for å bedre arbeidssituasjonen under traktorkjøring. Landbrukets Årbok Jordbruk - Hagebruk - Skogbruk 1975 (under trykking).

Varighet: 1971-
Status: Løpende

NORSK INSTITUTT FOR SKOGFORSKNING
DRIFTSTEKNISK AVDELING

Kontakt: Amanuensis Tore Vik

STØY- OG VIBRASJONSFORHOLD VED MOTORSAGA

Beskrivelse: Problemstilling: Kartlegge støymiljøet og vibrasjonseksposisjonen under hogst med motorsag.
Metode: Måling av støynivå (dB(A)), vibrasjoner på håndtakene (akselerasjon i tre retninger), motorturtall og styrken av grepet om håndtakene under arbeid med motorsag.
Relevans: Hørselsnedsettelse og "hvite fingre" (TVD) er alvorlige yrkesskader hos skogsarbeidere.

Samarbeid: Prosjektråd for skogsergonomisk forskning oppnevnt av NISK's styre. Se også Lab. for Miljøfysiologi (s. 83) og A.L. Hernes Institutt (s. 82).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 0.25
Hjelpepersonale 0.5
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NLVF

Publikasjoner: Hellstrøm, B. et al.: Int. Zeitschr. angewandte Physiologie 29 (1974) 18-28.

Varighet: 1972-75
Status: Løpende

NORSK INSTITUTT FOR SKOGFORSKNING
DRIFTSTEKNISK AVDELING

Kontakt: Amanuensis Tore Vik

ARBEIDSMETODER VED UTSETTING AV POTTEDE PLANTER

Beskrivelse: Formål: Utvikling av ergonomisk gunstige redskaper, arbeidsstillinger og metoder ved utsetting av pottede skogsplanter.
Metode: Arbeidsstudier, måling av arbeidstyngde (hjerterefrekvens), filmstudier.
Relevans: Forebyggende belastningslidelser.

Resultatene vil være bakgrunnsmateriale for produsenter av skogsredskap, skogsarbeider-skolene, skogkulturgjengledere, m.m.

Samarbeid: A/L Hernes Institutt - prosjektsamarbeide. Prosjektråd for skogsergonomisk forskning oppnevnt av NISK's styre.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1/4
Hjelpepersonale 1/24
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: 1974-76
Status: Under planlegging

NORSK INSTITUTT FOR SKOGFORSKNING
DRIFTSTEKNISK AVDELING
Kontakt: Amanuensis Tore Vik

UTFORMING AV ARBEIDSPLASSEN VED TRAKTORMONTERTE VINSJER

Beskrivelse: Problemstilling: Ergonomisk evaluering og utvikling av forbedrede betjeningssystemer for traktormonterte vinsjer.
Metodikk: Utarbeidelse av ergonomisk sjekklister for traktormonterte vinsjer, evaluering av traktorvinsjer for bruk i skogen fra en ergonomisk synsvinkel, utvikling av forbedrede betjeningssystemer.
Relevans: Eliminere uheldige arbeidsstillinger ved betjening av traktormonterte vinsjer.

Samarbeid: Laboratorium for miljøfysiologi (teknisk samarbeide). (Se side 83.)

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1/6
Hjelpepersonale 1/4
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Internordiske skogstekniske forsøk 22.500 kr. (1974)

Varighet: 1975-77
Status: Under planlegging

NORSK INSTITUTT FOR SKOGFORSKNING
DRIFTSTEKNISK AVDELING
Kontakt: Amanuensis Tore Vik

ARBEIDSTYNGDEN VED SKOGSDRIFT I BRATT TERRENG

Beskrivelse: Problemstilling: Kartlegging av arbeidstygden under avvirkningsarbeid i bratt terreng. Sammenlikning med arbeid i vanlig skogsterreng. Metodeutvikling.
Metode: Registrering av arbeidstygde (hjerterefrekvens og oksygenoptak). Metodestudier i forbindelse med det generelle tekniske utviklingsarbeidet som avdelingen driver på taubaneområdet.
Relevans: Arbeidet er idag urimelig tungt i forhold til annet skogsarbeid.
Anvendelse av resultatene:
Kvantifisering av merbelastningen ved arbeid i bratt terreng - evt. av betydning for spesialtariffer. Forbedring av metoder og utstyr med henblikk på å senke den fysiske belastningen.

Samarbeid: Laboratorium for miljøfysiologi (teknisk samarbeid). (Se side 83.)

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1/3
Hjelpepersonale 1/3
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NLVF (søknad 1975: 76.000)

Varighet: 1972-1980?

Status: Løpende

SOSIALDEPARTEMENTET

Kontakt: Konsulent Ester Egebakken

FORSØK MED ANDRE ORGANISASJONSMØNSTRE FOR SYKEPLEIETJENESTEN I HELSE- INSTITUSJONER

Beskrivelse: Prosjektet gjelder utarbeiding av bemanningsnormer for kirurgiske sykeposter og behandlings-
avdelinger i somatiske sykehus, basert på gruppepleiesystemet, organisasjon av sykepleie-
tjenesten på topplan og utarbeiding av bemanningsnormer for sykehjem. Resultatene vil for-
håpentligvis skape større trivsel på arbeidsplassen.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Ca. 1 totalt
- 2) Finansiering:
Bevilgninger 1972 60.000
1973 100.000
1974 125.000

Publikasjoner: NOU 1973:12 (Organisasjonsmønster for sykepleietjenesten på postplan.)

Varighet: 1974-75

Status: Løpende

SOSIALDEPARTEMENTET

Kontakt: Overlege Aud Blegen
Svindland

HJEMMEULYKKENE I OSLO - EN KLINISK-EPIDEMIOLOGISK UNDERSØKELSE

Beskrivelse: Hensikten med prosjektet er å skaffe en oversikt over hjemmeulykkenes virkelige omfang i
Oslo, klarlegge de direkte årsakene i hjemmet, samt finne disponerende forhold hos den for-
ulykkede og i dennes miljø. Undersøkelser vil kunne gi opplysninger som kan føre til en
mer effektiv forebygging av hjemmeulykker.

Undersøkelsen vil kunne gi generell støtte til de organer som er ansvarlige for det fore-
byggende helsearbeid i hjemmene og nærmiljøet.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Ikke oppgitt.
- 2) Finansiering:
Økonomisk ramme 1974: 62.000

Varighet: 1971-74

Status: Utskriving av materialet pågår

NORSK GERONTOLOGISK INSTITUTT

Kontakt: Inst.sjef Eva Beverfelt

MIDDELALDRENDE OG ELDRE ARBEIDSTAGERES ARBEIDSFORHOLD OG SOSIALE RELASJONER PÅ ARBEIDSPLASSEN

Beskrivelse: Yngre og eldre arbeidstakeres innstilling til jobb og arbeidsplass.
Forholdet mellom yngre og eldre.
Eldre arbeidstakeres holdning til pensjonsalderen.
Omlag 400 intervjuer i følgende bedrifter: A/L Fellesmeieriet, A/S Jøtul, A/S Philips
fabrikker, Peterson & Søn A/S, Radionette A/S, Kværner Bruk A/S, A/S Fjellhammer Bruk,
A/S Borregaard, Sunndals Verk A/S.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Kommunal- og Arbeidsdepartementet 1971: 87.000
1972: 66.200
Norsk Kollektiv Pensjonskasse 1971: 17.500

Publikasjoner: Rapporter fra instituttet.

Varighet: 1965-70

Status: Avsluttet

STATENS INSTITUTT FOR ALKOHOLFORSKNING

Kontakt: Oddvar Arner

DØDSULYKKER BLANT SJØMENN

Beskrivelse: Kartlegging av årsaksforhold ved dødsulykker i handelsflåten, med spesiell vekt på
alkoholens rolle.

Publikasjoner: O. Arner: Dødsulykker blant sjømenn. (Univ.forlaget 1970.)

Varighet: 1971-
Status: Løpende/under publisering

STATENS INSTITUTT FOR STRÅLEHYGIENE
Kontakt: Avd.leder Leiv Berteig

RADON I NORSKE GRUVER

Beskrivelse: Den naturlige radioaktive gassen radon er tilstede i alle bergrom. Konsentrasjoner vesentlig over yrkeshygienisk grenseverdi gir markant økning i lungekreftfrekvens. Fra 1971-1973 er de fleste norske gruver i drift blitt oppmålt. Det er tatt prøver av luft (ionisasjonsmåling), støv (måling av alfastråling fra filter), grunnvann (måling av gammaspektrum), bakgrunn (måling av eksposisjon), bergarter (bestemmelse av uran og torium ved gammaspekteranalyser og bestemmelse av effektivt radiuminnhold ved analyse og avgass) og ventilasjonsforhold.

For de fleste norske gruver som er oppmålt vil ikke radon være den marginale forurensner. I noen gruver er radonkonsentrasjonen marginal, men under yrkeshygienisk grenseverdi. Ved gjenåpning av gamle gruver i Buskerud - Telemark, kan det bli behov for radonforskrifter, kfr. de svenske "Radonanvisninger".

Nye gruver må oppmåles. Gruver med radonkonsentrasjoner nær den yrkeshygieniske grenseverdi må kontrolleres med visse mellomrom.

Samarbeid: Institutt for gruvedrift, NTH.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1.5
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Arbeidsdirektoratet 1972: 10.000
1973: 10.000

Publikasjoner:

BVLI: Teknisk rapport nr. 27.
Teknisk Ukeblad nr. 9, 1974.
Lic.grad avhandling (Tom Myran)

Varighet: 1972-74
Status: Under publisering

STATENS INSTITUTT FOR STRÅLEHYGIENE
Kontakt: Avd.leder Jon Flatby

STRÅLEDOSE TIL PASIENTEN OG PERSONALET VED ANGIOGRAFISKE RØNTGENUNDERSØKELSER I NORGE

Beskrivelse: Angiografiske røntgenundersøkelser leder ofte til en meget utstrakt bruk av stråling ved seriefotografering og gjennomlysning. Målinger av stråledose til pasient og personale er foretatt ved 10 røntgenavdelinger, og statistiske data er innhentet fra alle landets røntgenavdelinger. Befolkningsdoser (genetisk dose, midl. benmargdose) er beregnet.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1973/1974:
Vit.personale 1973 0.3
" 1974 0.4
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner: Fremlagt på nordisk og internasjonal kongress. Vil bli publisert i den vitenskapelige presse.

Varighet: 1972-74
Status: Under publisering

STATENS INSTITUTT FOR STRÅLEHYGIENE
Kontakt: Siv.ing. Finn Welde

STRÅLEHYGIENE VED SKJERMBILDEFOTOGRAFERING

Beskrivelse: Statistiske data over all skjermbildefotografering i Norge er innsamlet, og stråledose til personale og pasient bestemt ved alle skjermbildeanlegg. Befolkningsdoser (den genetiske dose, den midlere benmargsdose) er beregnet. Regler for en bedring av strålehygienen er satt opp på basis av de innsamlede data og erfaringer.

Basis for bedring av strålehygienen. Vurdering av risiko/nytte-forholdet ved masseundersøkelser av denne art.

Samarbeid: Statens Skjermbildefotografering.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1973:
Vit.personale 0.2
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner: Fremlagt ved et nordisk og et internasjonalt møte. Sendt til publisering i den vitenskapelige presse 1974.

Varighet: 1973-74
Status: Avsluttet

STATENS INSTITUTT FOR STRÅLEHYGIENE
Kontakt: Kontrollfysiker T. Strickert

MÅLING AV SPREDT STRÅLING FRA ET ALDERSON FANTOM FOR RØNTGENSTRÅLING GENERELT FRA 50 - 200 KV

Beskrivelse: Halvverdilaget og eksposisjonen for den 90° spredte stråling fra et Alderson fantom bestrålt med 50-200 kv røntgenstråling er blitt målt. Det er benyttet feltstørrelser svarende til de forhold som finnes i røntgendiagnostikken.

Bruk av resultatene:

Vurdering av personalbestrålingen i røntgendiagnostikken. Basis for teoretiske beregninger av denne. Basis for skjermingsberegninger.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1973/74:
Vit.personale 1973: 0.2
" 1974: 0.2
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner: Fremlagt ved 4. møte av Nordiska Sällskapet för Strålskydd, skal publiseres i "Health Physics".

Varighet: 1973-75

Status: Løpende

STATENS INSTITUTT FOR STRÅLEHYGIENE

Kontakt: Siv.ing. Finn Welde

BILDEKVALITET OG BESTRÅLING AV PASIENT I RØNTGENDIAGNOSTIKKEN

Beskrivelse: Bildekvalitet fastlegges ved bestråling av et spesialbygget fantom med et innlagt kontrastmønster. De faktorer som bestemmer bildekvaliteten studeres og forskjellige aktuelle registrerende systemer (film + ulike typer forsterkerfolier, bildeforsterkere, m.v.) prøves. Bildekvalitetens relasjon til pasientdosen bestemmes og vurderes.

Personalvern og pasientvern kan ikke oppfattes som atskilte oppgaver.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

**PRIVATE/
HALVOFFENTLIGE
INSTITUTTER**

Varighet: 1970 -
Status: Løpende

BVLI's TEKNISKE VIRKSOMHET
Kontakt: Overing. F.R. Eriksen, NTH

KONTROLL AV BERGTAK

Beskrivelse: Blokkfall krever flere menneskeliv hvert år. I samarbeide med det svenske firma ABEM og Gruvforskningen i Sverige, arbeider man med å uteksperimentere en blokkindikator som kan avsløre blokker som den vanlige metode med renskespett ikke greier.

Hvis resultatet er vellykket, vil blokkindikatoren tas i bruk ved alle underjordsbrytninger.

Oppdragsgiver: BVLI's faste komité for grubedrift.

Samarbeid: Norges Geologiske Undersøkelse. Institutt for gruve drift, NTH. Orkla Grube AB.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1/4
- 2) Finansiering:
Deltagende bedrifter/institusjoner
NTNF (1973) 5.000
(1974) 5.000

Varighet: 1972-75
Status: Løpende

BVLI's TEKNISKE VIRKSOMHET
Kontakt: Overing. F.R. Eriksen, NTH

ELEKTRISK TENNING - AVFYRING AV SALVER FRA DAGEN

Beskrivelse: Hensikten er å få redusert antall og omfang av skyteulykker i grubene. Regler for kobling, fremføring av ledninger og tenning utarbeides. Spesiell vekt er lagt på kisgruber hvor støvet også kan eksplodere. Avfyring fra dagen benyttes, men innebærer endel usikkerhetsmomenter som undersøkes.

Rapporten vil i første omgang tjene som veiledning for bergverkene, men kan senere danne grunnlag for forskrifter fra Arbeidstilsynet.

Oppdragsgiver: BVLI's faste komité for grubedrift.

Samarbeid: Personale ved Follidal Verk, Fosdalen Bergverk, Norcem - Dalen.

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:	2) Finansiering:
Totalt ca. 1/2	Deltagende bedrifter
	NTNF (1973) 5.000
	(1974) 5.000

Varighet: 1972-75

Status: Løpende

BVLI's TEKNISKE VIRKSOMHET

Kontakt: Verksdirektør G. Løvaas,
Skorovas Gruber

KISSTØVEKSPLOJONER

Beskrivelse: Sprengning i kisgruber kan under spesielle forhold få opphvirlvet kisstøv til å eksplodere. Hensikten med prosjektet er å kartlegge de tilfeller vi har hatt her i landet og å finne praktiske mottiltak.

Oppdragsgiver: BVLI's faste komité for grubedrift.

Samarbeid: Chr. Michelsens Institutt (se side 80).
Personale fra Skorovas Gruber, Sulitjelma Gruber, Folldal Verk og Orkla Grube AB.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Totalt ca. 0.25
- 2) Finansiering:
Deltagende bedrifter
NTNF (1973) 10.000
(1974) 20.000

Varighet: 1972-75

Status: Løpende

BVLI's TEKNISKE VIRKSOMHET

Kontakt: Driftssjef T. Christoffersen,
Sulitjelma Gruber

GRUBEBRANNER

Beskrivelse: Kartlegging av grubebranner etter krigen, årsaker, omfang, skader.
Undersøkelse av aktuelle materialers brannfarlighet. Utarbeidelse av regler for brannfarlige arbeidsoperasjoner, brannvern, slukking, rømming etc.

Oppdragsgiver: BVLI's faste komité for grubedrift.

Samarbeid: Statistiek oppgaver fra Storebrand.
Personale fra Sulitjelma Gruber, Rødsand Gruber, Fosdalen Bergverk og Store Norske Spitsbergen Kulkompani.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Totalt ca. 0.25
- 2) Finansiering:
Deltagende bedrifter
NTNF (1973) 5.000
(1974) 5.000

Varighet: 1974 -
Status: Planlegges

BVLI's TEKNISKE VIRKSOMHET
Kontakt: Overing. F.R. Eriksen, NTH

STØYBEKJEMPELSE I GRUBER

Beskrivelse: Første fase som nå iverksettes, gjelder kartlegging av støykilder, lydnivå, antall berørte personer, varigheten av eksponeringen etc. og hva bedriftene har gjort for å beskytte de ansatte.

Annen fase vil gjelde praktiske mottiltak, måleprosedyrer etc.

Oppdragsgiver: BVLI's faste komité for sikkerhet.

Samarbeid: Personale fra Grong Gruber, Rana Gruber, Fosdalen Bergverk og Skorovas Gruber.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Totalt ca. 0.3
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Deltagende bedrifter

Varighet: 1970-77
Status: Løpende

CHR. MICHELSENS INSTITUTT
AVD. NATURVIDENSKAP OG TEKNIKK
Kontakt: Forsknings sjef R.K. Eckhoff

STØVEKSPLOSJONER

Beskrivelse: CMI har som prosjekt for Kommunal- og Arbeidsdepartementet nettopp avsluttet arbeidet med utarbeidelse av et utkast til Veiledning og Verneregler for motvirkning av støvekspløsjoner og skader ved slike i norsk industri.

Fra og med 1974 og tre år fremover vil CMI med finansiell støtte fra NTNf, Kommunal- og Arbeidsdepartementet og muligens også Industridepartementet, forestå oppbygging av et komplett laboratorium for karakterisering av støvekspløsvitet. Dette laboratorium vil bli enestående i Skandinavia.

Samarbeid: Styringskomité med representanter fra bl.a. industrien (se også BVLI's tekniske virksomhet, side 79).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats på hele prosjektet:
Vit.personale: 8
- 2) Finansiering:
NTNF 100.000
Økonomiske rammer: 1974 ca. 200.000
1975 300.000
1976 300.000

(Kilder: Se ovenfor.)

Varighet: 1971-75
Status: Løpende

CHR. MICHELSSENS INSTITUTT
AVD. NATURVIDENSKAP OG TEKNIKK
Kontakt: Ing. P. Soelberg

UTNYTTELSE AV KOLLOIDALT SILIKATSTØV FRA FERROLEGERINGSINDUSTRIEN

Beskrivelse: Mange industrielle avfallsstoffer foreligger i pulverform. Dette gjelder eksempelvis det uhyre fine støv som finnes i avgassen fra ferrolegeringsverk. Dette såkalte kolloidale silikatstøv har i flere år vært gjort til gjenstand for undersøkelser ved CMI med tanke på eventuelle anvendelsesmuligheter. To felter har pekt seg ut som de mest lovende, nemlig anvendelse i landbruket som et vekstfremmende middel, og anvendelse i sektoren bygg og anlegg.

Samarbeid: Styring: Fesils røkrensekomité.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Vit.personale: 5 (for hele prosjektet)
- 2) Finansiering:
Total økonomisk ramme for hele prosjektet: 400.000
(Kilder: Industrien, NTNf)

Publikasjoner: Rapporter.

Varighet: 1972 - (se nedenfor)
Status: Løpende

ENGROSHANDELENS FORSKNINGSinSTITUTT
Kontakt: Ass.dir. Per Reidarson

ORGANISASJON I ENGROSHANDELEN

Beskrivelse: Del I (avsluttes 1974): Man har foretatt en kartlegging og analyse av organisasjonsforholdene og personalstrukturen i engroshandelen. Denne kartleggingen er foretatt dels gjennom anvendelse av intervjueskjemaer, og dels ved direkte intervjuer.

Del II (1974-76): I denne del av undersøkelsen vil bli utredet utviklingstendensene i ny organisasjonsteori, sett i forhold til organisasjonsmessige endringer som bør kunne gjennomføres i norsk engroshandel. Det vil her bli lagt vekt på å utrede tiltak som vil ha betydning for rekrutteringen til og opplæringen i næringen. Videre overveier man å foreta et eksperiment med selvstyrte grupper innen to engrosbedrifter, i samarbeid med Arbeidsforskningsinstituttene.

Samarbeid: Grossistforbundets Rasjonaliseringskontor (GR)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1973/1974:
Ikke oppgitt
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Norges Grossistforbunds medlemmer
Fondet for markeds- og distribusjonsforskning
Fondet til fremme av bransjeforskning

Totalt:	
Del I	180.000
Del II	250.000

Varighet: 1969-74 I: Pilotundersøkelse
1972 II: Fast ordning

A.L. HERNES INSTITUTT

Kontakt: Bestyrer Dagfinn H.
Christensen

Status: I: Under publisering
II: Løpende

HELSEUNDERSØKELSER AV SKOGSARBEIDERE

- Beskrivelse: I: Undersøkelse av helsetilstand, arbeidskapasitet, muskelstyrke, hørsel, vibrasjonsskader, kosthold, røkevaner, antropometri, blodsirkulasjon i ansiktshud, elektrokardiografi i hvile og arbeide.
- II: Løpende undersøkelser av yrkesaktive skogsarbeidere (hvert 2. år) i form av bedriftslegeundersøkelse samt hørselsundersøkelse, lungefunksjonsprøve, kondisjonsundersøkelse med EKG-registrering i arbeid og hvile. Undersøkelsene tar sikte på vanlig helseovervåking samt løpende registrering av skogsyrkets påvirkning på menneskeorganismen som f.eks. hørsel, "likfinger-problemet" og hjerte-kar-systemet. Undertiden supplert med undersøkelser av forskere utenfra.
- Fast etablert ordning. De skogsarbeidere som deltok i pilotundersøkelsen kommer nå til 3. gangs undersøkelse ved instituttet.
- Samarbeid: Norsk Institutt for skogforskning (se s. 69). Lab. for miljøfysiologi (se s. 83).
- Ressurser: Personale fra A.L. Hernes Institutt, Norsk inst. for skogforskning, Lab. for miljøfysiologi.
- 1) Årsverksinnsats 1973/74:
I: Ikke oppgitt.
II: Ca. 1/6
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Bedrifter II ca. 18.000 (1974)
- Publikasjoner: I: Samlet utgivelse av resultatene er under utarbeidelse (Tore Vik, NISK).

Varighet: 1972-74

INSTITUTT FOR SAMFUNNSFORSKNING

Status: Løpende

Kontakt: Stud.mag.art. Lars Jørgen Vik

ARBEIDSMILJØ PÅ THUNE-EUREKA, AVD. VEST

- Beskrivelse: I dette prosjektet vert det lagt vekt på trivselsproblematikk, sosiale og velferdsmessige konsekvensar ved lønssystemet og formannsrolla.
- Samarbeid: Prosjektkomité: Repr. fra ledelsen, bedriftsklubben og forskerne.
Norsk Produktivitetsinst. (finansiering)
- Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1
- 2) Finansiering:
NPI 1973 13.000
1974 11.000
- Publikasjoner: Magistergradsavhandling.
Populærversjon på 30-40 s. blir også utarbeidd og sendt til alle impliserte.

Varighet: 1972-75

Status: Løpende/Under publisering

INSTITUTT FOR SAMFUNNSFORSKNING

Kontakt: R. Kvasdheim

INFORMASJON OG STYRING AV INDUSTRIBEDRIFTER

Beskrivelse: Betydningen av informasjon og informasjonssystemer i bedriftens virksomhet er velkjent. Prosjektet tar sikte på å plassere informasjonen inn i en mer generell teoretisk ramme. Bedriften oppfattes som en mengde av beslutnings-fattere, slik at hver ansatts virksomhet tenkes styrt av en kjede av på hverandre følgende beslutninger truffet av ham selv. Det generelle organisasjonsproblem (i snever forstand) består følgelig i å påvirke disse beslutningene i gunstig retning. Jeg vil ut fra dette forsøke å kaste lys over betingelsene for en vellykket samordning av (a) den enkelte persons beslutninger på ulike tidspunkter, og (b) beslutninger fattet av ulike personer. Mine resonnementer støtter seg til desisjonsteori, kognitiv psykologi og andre grener av atferdsvitenskapene, foruten til empirisk materiale (oppnådd gjennom observasjon og intervjuer) fra 'gulvplanet' i en industribedrift.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
1
- 2) Finansiering:
NAVF (Stipendiatlønn)
(1972-73: Kommunal- og arbeidsdep.)

Status: Kontinuerlig

LABORATORIUM FOR MILJØFYSIOLOGI

Kontakt: Forsker K. Lange-Andersen

HELSE- OG MILJØPROBLEMER I SKOGBRUKET

Beskrivelse:

- 1) Studier av yrkesbetingete sykdommer. (Incidener og prevalense.)
- 2) Trivsels- og stressproblemer i arbeidsmiljøet.
- 3) Yrkesmiljøets betydning for eldings-prosessens hastighet.
- 4) Skogbrukets ergonomi.

Samarbeid: Sammenheng med prosjekter ved A.L. Hernes Institutt (se s. 82) og Norsk Institutt for Skogforskning (se s. 69).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1.5
Hjelpepersonale 0.5
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
(NAVF, Utenriksdepartementet)
Borregaard forskningsfond 15.000 (1974)
NLVF ca. 5.000 (1974)

Varighet: Avsluttet 1973
Status:

KREFTREGISTERET
Kontakt: Overlege Einar Pedersen

KREFTRISIKOEN BLANT ARBEIDERNE VED FALCONBRIDGE NIKKELVERK

Beskrivelse: Undersøkelsen avdekker hyppigheten av kreft i luftveier/lunger for arbeidere i de forskjellige deler av produksjonen.

De resultater som er fremkommet vil føre til meget omfattende endringer av produksjonsprosessen ved bedriften.

Oppdragsgiver: Falconbridge Nikkelverk.

Ressurser: Finansiering:
Instituttbudsjettet
(Staten, Landsfor. mot Kreft, US National Cancer Institute (forskningskontrakt))
KR har ikke fått - eller ønsket - noen form for økonomisk støtte fra de berørte industrier.

Publikasjoner: Pedersen, Høgetveit & Andersen: Int. J. Cancer 12 (1973) 32-41.

Varighet: 1973
Status: Under bearbeidelse

KREFTREGISTERET
Kontakt: Overlege Einar Pedersen
Overlege Thorstein Guthe,
Elkem/Spigerverket

KREFTRISIKO BLANT DE ANSATTE I ELKEM-SPIGERVERKET-KONSERNET

Beskrivelse: Forsøkt identifisert alle tilfelle av kreft (og alle dødsfall/dødsårsaker) blant arbeidere i Elkem-Spigerverkets bedrifter i en tidsperiode (over 7.000 personer).

De foreløpige resultater tyder ikke på at det er noen økt kreftrisiko blant de ansatte i noen av de 12 bedriftene.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Totalt - ca. 1.
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
(se forrige prosjekt)

Varighet: -
Status: Løpende

KREFTREGISTRET
Kontakt: Overlege E. Pedersen

PROBLEMET YRKE/KREFT

Beskrivelse: For om mulig å få bedre grunnlag for mer omfattende undersøkelser over problemet yrke/kreft, foretar Kreftregisteret for tiden med bistand fra Statistisk Sentralbyrå, en analyse basert på det norske folketellingsmateriale fra 1960, begrenset til menn og klassifisert etter yrke, alder og bosted (fylke) på tidspunktet for folketellingen. Alle krefttilfellene blant disse i perioden 1961-73 er identifisert (nær 60.000 tilfelle). Ved analyse av materialet håper vi å kunne peile inn risiko-områder (regioner). Data gir ikke mulighet for å identifisere den enkelte bedrift eller arbeidsplass.

Samarbeid: Statistisk Sentralbyrå.

Ressurser: Ikke oppgitt.

Varighet: 1974-
Status: Under planlegging

KREFTREGISTRET
Kontakt: Overlege E. Pedersen

KREFTRISIKO BLANT ARBEIDERE I GRAFISK INDUSTRI

Beskrivelse: Se øvrige krefttrisiko-undersøkelser.
Prosjektet er under forberedelse i samarbeid med LO, Grafisk forbund og NAF.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Ikke oppgitt
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Varighet: 1970-73
Status: Avsluttet

NORSK KONFEKSJONSTEKNISK INSTITUTT
Kontakt: Kåre Christiansen

PERSONAL - TURNOVER

Beskrivelse: Det er utarbeidet et analyseinstrument for å avdekke forhold som bevirker stor personalturnover.

Analyseinstrumentet er hittil benyttet på en rekke konfeksjonsfabrikker.

Oppdragsgiver: Konfeksjonsindustrien.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1973:
Vit.personale 1.75
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet

Publikasjoner: Rapporter.

Varighet: 1974-75
Status: Under forberedelse

NORSK LYTEKNISK KOMITE
Kontakt: Siv.ing. B. Hisdal

LYSTEKNISK PROSJEKTUTVIKLING (FORPROSJEKT)

Beskrivelse: Formålet med dette forprosjekt er å foreta en systematisk gjennomgang av forskningsbehov på det lystekniske område i Norge spesielt med sikte på å avklare hvilke konkrete forskningsbehov som foreligger for

- norske produsenter av armatur og lyskilder, og
- brukere av lys.

Prosjektet skal gi detaljerte prosjektforslag som grunnlag for videre arbeide på området.

Utarbeidelse av prosjektopplegg vil senere gi grunnlag for en NTNIF-finansiering av den nødvendige forskningsvirksomhet som kan sikre

en nasjonal ekspertise som kan bistå norske brukere og produsenter med lystekniske kunnskap uavhengig av de multinasjonale konserner,

en raskere omsetting av foreliggende og kommende forskningsresultater til bruk i Norge, at det utarbeides konkrete forslag til løsninger på foreliggende bruker-, produsentproblemer.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats (hele prosjektet)
Prosjektleder 0.6
- 2) Finansiering:
Instituttbudsjettet (total ramme: 120.000)
NTNF (søknad)
Statens bygge- og eiendomsdirektorat (søknad)

Varighet: 1974
Status: Løpende

NORSK LÆRERLAG
Kontakt: Sekretær S.E. Vestre

LÆRERNES ARBEIDSSITUASJON

Beskrivelse: Undersøkelse av lærernes bedømmelse av deres arbeidssituasjon i grunnskolen. Spørreskjema sendt til et tilfeldig utvalg tilsvarende 5% av NL's medlemsstokk (1300 personer).

Samarbeid: Konsultativ bistand: Pedagogisk forskningsinstitutt, Univ. i Oslo.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Totalt ca. 1

Varighet: 1972-76
Status: Løpende

PAPIRINDUSTRIENS FORSKNINGSinSTITUTT
(PFI)
Kontakt: Forskn.leder P. Landmark

BEKJEMPELSE AV STØY - PAPIRINDUSTRIEN

Beskrivelse:

- 1) Registrering av støynivået i produksjonsavdelinger i typiske bedrifter.
- 2) Forslag til tiltak for bekjempelse av særlig generende støy innenfor en rimelig teknisk og økonomisk ramme.
- 3) Innsamling av informasjon spesielt fra andre skandinaviske land og oppfølging av resultater.
- 4) Utarbeidelse av informasjon til øvrige treforedlingsbedrifter.

Støyproblemet i treforedlingsindustrien er på sine steder meget sjenerende. Man har konstateret at langvarig arbeid i visse avdelinger kan føre til varig nedsatt hørselsevne. I nye fabrikk har man ved spesielle tiltak greidd å senke støynivået vesentlig, for å oppnå noe lignende i gamle bedrifter innenfor en rimelig økonomisk ramme kreves det "skreddersydde" løsninger, avhengig av lokale forhold.

Oppdragsgiver: Arbeidsutvalget mot støy innen treforedlingsindustrien.

Samarbeid: Prosjektet inngår i et nordisk samarbeid hvor Norge er blitt bedt om å undersøke møller, kværner, raffinører etc.

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1.75
- 2) Instituttbudsjettet
Deltagende bedrifter
NTNF
Total økonomisk ramme
1974: 150.000 kr.

Publikasjoner:

Pettersen, G.W.: "Støy i papirmaskinsal, 1" Norsk Skogindustri 27 (1973) nr. 8.

Pettersen, G.W.: "Støy i papirmaskinsal, 2" Norsk Skogindustri 27 (1973) nr. 11.

Pettersen, G.W.: "Støy fra møller og raffinører i en papirfabrikk. Målinger og forslag til støyreduksjon" Norsk Skogindustri 27 (1973) nr. 12.

Varighet: 1973-79
Status: Løpende

SINTEF
Akustisk laboratorium/ELAB
Kontakt: Siv.ing. J.A. Austnes

STØY PÅ ARBEIDSPLASSEN

Beskrivelse: Prospektiv undersøkelse av hørselskade grunnet støy på arbeidsplassen, undersøkelse av lydforplantningsforhold i industrilokaler gjennom simulering på EDB. Formålet er redusert støy på arbeidsplassen, og å bringe fram faktorer som har særlig betydning for hørseltap ved støypåvirkning.

Oppdragsgiver: NTNf og NAVF

Samarbeid: ØNH-avd., Regionsykehuset i Trondheim
(teknisk/medisinsk samarbeid)

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:

Vit.personale	2
Regionsykehuset (leger/hørselsass.)	2

2) Finansiering:

Instituttbudsjettet

NTNF: 1973	150.000
1974	180.000
NAVF: 1973	53.000
1974	53.000

Varighet: 1973-74
Status: Under publisering

SINTEF
Avd. Industridesign - byggeprodukter
Kontakt: Professor H. Granum
Arkitekt B. Brantenberg

BYGGESYSTEM FOR SKOLEBYGG

Beskrivelse: Utrede grunnlaget for systembygging av skoler i Norge.
Registrering av de funksjonelle, bygningsmessige og trivselsmessige faktorer på 11 videregående skoler.
Utarbeidelse av funksjons- og ytelseskrav for videregående skoler, både når det gjelder de harde data; m², romklima, installasjoner og de myke data; muligheter for ulike samværsformer og for å prege sitt arbeidsmiljø.
Det må presiseres at vi utelukkende behandler trivselsmoment på skolene i sammenheng med de bygningsmessige omgivelser, - ikke de pedagogiske eller sosiale forhold.

Samarbeid: NTH-Arkitektavd., Norges Byggforskningsinstitutt og SINTEF

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:		<u>Publikasjoner:</u>
Vit.personale	1	Innlegg ved NIF-kurs 13-15/5 1974 (B. Brantenberg)
Hjelpespersonale	ca.0.25	Forelesningskompendium (arkitektavd.) Systembygging og byggesystem (Prof. Granum).
2) Finansiering:		
1973: NTNf	75.000	
NTH	46.000	
1974: NTNf	100.000	
NTH	50.000	
Industri	25.000	

Varighet: 1972-1977 (DUPP I)
-1980 (DUPP II)

Status: Løpende

SINTEF
Avd. Reguleringsteknikk
Kontakt: Lic.techn. Arthur B. Aune

DUPP I (DELVIS UBEMANNEDE PRODUKSJONSPROSESSER)

Beskrivelse: Gjennom datamaskinassisterte automatiseringssystemer å:
- forbedre ressursutnyttelse og kvalitet i industriprosesser
- medvirke til redusert fysisk og psykisk miljøbelastning for arbeidstakere i
produksjonsprosesser.

Prosjektet er tredelt: 1. Metodeprosjekt
2. Industriinstallasjon
3. Menneskelige aspekter

Kjemisk prosessindustri

Øke anvendelse av datamaskiner i industrielle automatiseringstiltak. Mevirke
til bedre arbeidsplasser (støy- og støvplage, farlige arbeidssteder, skiftarbeid, o.l.)

Oppdragsgiver: NTNF

Samarbeid: SINTEF, Noratom-Norcontrol og industribedrifter (prosjektsamarbeid og teknisk samarbeid)

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:
Forskere (prosjektleder og 10 siv.ing.) 9
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTNF: 1973 1.400.000
1974 2.000.000

Publikasjoner:

En rekke notater og rapporter er
utgitt av SINTEF under Data-Miljø-
programmet. (Egen liste kan
rekvireres.)

Varighet: 1972-

Status: Løpende

SINTEF
Avd. teknisk kjemi
Kontakt: C. Krohn

STØV- OG GASSMÅLINGER I ARBEIDSATMOSFÆRER

Beskrivelse: 1. Videreutvikling av målekompetanse for støv/gass i arbeidsatmosfærer.
2. Kartlegging av forurensningsnivåer i bedrifter.
3. Øke målekapasiteten.
4. Målingene (kartleggingen) danner grunnlag for forslag til forbedringer (innskjerming,
avtrekk, etc.)
Data foreløpig fra glassverk, Al-industri, Fe-Si-industri, sementindustri, plastindu-
stri, Fe-støperi.
Videreutvikling av målekompetanse og øket målekapasitet gjør oss godt rustet til å
utføre industrioppdrag på dette felt. Vi har hatt en rekke små måleoppdrag på dette
felt, og tendensen er stigende.

Oppdragsgiver: NTNF

Samarbeid: Prosjektkomité (Yrkeshygienisk institutt, Norges Industriforbund)

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 1
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
NTNF: 1972 45.000
1973 55.000
1974 65.000
SINTEF 1974 40.000

Publikasjoner:
Statusrapporter

Varighet: 1961-71
Status: Avsluttet

SINTEF
Institutt for industriell miljøforskning
Kontakt: Dosent Thor Paasche

STUDIE AV ET LOKALSAMFUNN

Beskrivelse: Hensikten var å analysere og forstå et lokalsamfunn bygd opp omkring og i tilknytning til et kraftverk (Tunnsjødal Kraftverk). Data ble samlet inn ved intervju og deltakende observasjon ved kraftstasjonen og i lokalsamfunnet. Klarla sosiale og organisasjonsmessige forhold, særlig med hensyn til tilpasningen mellom det sosiale og det teknologiske system.

Undersøkelsen vil være til hjelp ved senere kraftverkutbyggingsprosjekter ved at den har gitt mulighet for å vite noe om hvordan et lokalsamfunn i nærheten av en kraftstasjon er oppbygd og hvordan det fungerer.

Ressurser: Finansiering:
Instituttbudsjettet (lønninger)
NAVF: forskningsstipend
Norske El.verkers Landsforening: Opphold og reiser

Publikasjoner: Rapport: "Studie av et kraftverkssamfunn"
av Jytte Fluge. (Konfidensiell.)

Varighet: 1972-73
Status: Avsluttet

SINTEF
Institutt for industriell miljøforskning
Kontakt: Inst.sjef Børre Nylehn
Dosent Thor Paasche

SOSIOTEKNISK ANALYSE AV EN TILVIRKNINGS- AVDELING I EN ELEKTRO-MEKANISK BEDRIFT

Beskrivelse: Klarlegge de muligheter og begrensninger det teknologiske system stiller organisasjonen overfor og den faktiske virkemåte og utforming av organisasjonen. Beskrivelse av bedriftens teknologiske og sosiale system. Vurdering av de organisasjonsendringer som allerede var gjennomført i deler av fabrikkens. Det ble gjennomført en sosioteknisk analyse hos A.S. Siemens (Trondheim) og foretatt en omfattende holdningsundersøkelse. Få belyst arbeidernes opplevelse av egen arbeidssituasjon og trekke konklusjoner om resultatet av de endringer som er gjennomført.

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1973:
Vit.personale ca. 1
2) Finansiering:
Instituttbudsjettet
Arbeidsforskningsinstituttene (Oslo) 1973: 30.000

Varighet: 1972-75
Status: Løpende

SINTEF
Inst. for industriell miljøforskning
Kontakt: Inst.sjef Børre Nylehn

WAAGE-PROSJEKTET

Beskrivelse: Foreta analyser av prosjekterte teknologiske endringer i maskinrommet ombord i et turbin-skip og klargjøre deres virkninger på sosiale forhold og på organiseringen ombord.
(Bemannings størrelse, kompetansekrav, kommunikasjon og type arbeidsoppgaver).
Gi grunnlag for tekniske løsningsforslag ombord.

Samarbeid: Prosjektsamarbeid med Norges Skipsforskningsinstitutt (NSFI)

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:	
Vit.personale	5/3
2) Finansiering:	
Instituttbudsjettet	
NSFI (1974)	130.000

Varighet: 1973-
Status: Løpende

SINTEF
Inst. for industriell miljøforskning
Kontakt: Inst.sjef Børre Nylehn

ANALYSE AV PROSJEKTSKIPSDRIFT

Beskrivelse: Prosjektet omfatter en beskrivelse av prosjektskipsdrift slik det praktiseres i dag, samt en analyse av prosjektskipsdrift som organisasjonsform. Beskrivelsen gir en oversikt over besetningens faktiske arbeidssituasjon. Analysen viser hvordan sider ved arbeidssituasjonen må endres for at organisasjonsformen skal kunne bli selv bærende.

Oppdragsgiver: Norges Rederforbund/Skipsfartens Arbeidsgiverforening - Felleskontoret

<u>Ressurser:</u>	1) Årsverksinnsats 1973/1974:	<u>Publikasjoner:</u>
	Vit.personale 4/3	Rapport: En analyse av prosjektskipsdrift, 191 sider + vedlegg
	2) Finansiering:	
	SDS (System for drift av skip) - NR/SAF	
	1973: 119.000	
	1974: 200.000	

(Se også "Skipsprosjekt" side 56.)

Varighet: 1974-
Status: Under planlegging

SINTEF
Institutt for industriell miljøforskning
Kontakt: Forsker Per M. Schiefloe

SKIPET SOM ARBEIDSPASS

Beskrivelse: Prosjektet har som generell målsetting å bidra til en forståelse av hva det vil si å være sjømann. Mer spesifisert vil man prøve å si noe om hvilke faktorer ved sjølivet som er det viktigste for dem det angår.
Resultatene vil være diskusjonsgrunnlag for en videreutvikling henimot en desentralisert driftsform.

Oppdragsgiver: NR/SAF, felleskontoret

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:	
Vit.personale	2/3
2) Finansiering:	
NTNF 1974	60.000

Varighet: 1974-76
Status: Planlegges

SINTEF
Inst. for industriell miljøforskning
Kontakt: Einar Eide Fossum

ATTFØRINGSKLIENTERS ARBEIDSSITUASJON

Beskrivelse: Problemstilling: Bl.a. en beskrivelse av klientenes arbeidsforhold. Belyse hvilke verdier klientene søker å realisere i sitt arbeid og undersøke klientenes opplevelse og vurdering av seg selv som arbeidstakere. Metode: Personlig intervju, men også i noen grad spørreskjema. Relevans: Belyse mer spesielle behov og verdier hos attføringsklienter og klargjøre den generelle gyldighet av resultater fra tidligere undersøkelser ved IFIM.

Samarbeid: Statens Attføringsinstitutt i Trondheim

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:	
Vit.personale	7/12
2) Finansiering:	
Instituttbudsjettet	

Varighet: 1974-77
Status: Under oppstartning

SINTEF
Inst. for industriell miljøforskning
Kontakt: Inst.sjef Børre Nylehn

KVINNERS ARBEIDSSITUASJON VED FREIA

Beskrivelse: Beskrivelse av kvinners situasjon i en industribedrift m.h.t. lønssystem, arbeidsinnhold, ansettelsesforhold, arbeidstid, fravær, sykdom, formell status, m.v. Analyse av grunnlaget for disse betingelsene og forskjeller til mennenes situasjon. Klarlegge opplevelser av situasjonen og mulige tiltak for å endre den. Vil gi innsikt i hvilke sider ved arbeidssituasjonen for kvinner som er positive/negative og hvilke forhold i bedrift/hjemsituasjon som er formende for situasjonen.

Oppdragsgiver: A/S Freia

Ressurser:

1) Årsverksinnsats 1974:

Vit.personale	4/3
Kontorhjelp	1/12

2) Finansiering:

Instituttbudsjettet

A/S Freia	1974	20.000
	1975	87.000
	1976	87.000

Kommunal- og arbeidsdepartementet	1974	1974	45.000
NAVF/Kommunal- og arbeidsdepartementet	1975	110.000	

Status: Under planlegging

SINTEF
Inst. for industriell miljøforskning
Kontakt: Forsker Per Morten Schiefloe

FYSISK ARBEIDSMILJØ I TELEVERKET

Beskrivelse: IFIM er i ferd med å opprette avtale med Televerket om en undersøkelse av fysiske arbeidsforhold (sanitære forhold, luft, lys, støy, kjøretøyer, arbeidstempo, arbeidstid osv.). Dette skjer uavhengig av de sosiologiske undersøkelsene (se side 99). Etter planen vil denne undersøkelsen bli gjennomført som en postenquete til ca. 2 000 ansatte fra alle kategorier.

Oppdragsgiver: Teledirektoratet, Hovedverneutvalget

Ressurser: Ikke fastlagt foreløpig

Varighet: 1974 - (avh. av bevilgninger)
Status: Løpende

SINTEF
Norsk inst. for sykehusforskning
Kontakt: Inst.sjef H.M. Blegen

FUNKSJONSFORDELING

Beskrivelse: Utgangspunktet er de problemer man lenge har hatt med å skaffe tilstrekkelig og stabil arbeidskraft innen helseinstitusjonene.
Målsettingen med prosjektet er bl.a. å bidra til at den enkelte arbeidsplass kan bli mer meningsfylt for de enkelte arbeidstagere, for derved å redusere ovennevnte problemer mest mulig.
Konkret er det meningen, i samarbeid med de ansatte, å komme fram til og prøve ut alternative samarbeidsformer.

Oppdragsgiver: Sør-Trøndelag fylke

Samarbeid: Prosjektkomité oppnevnt av fylket

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1.5
Hjelpepersonale ca. 1
2) Finansiering:
Sør-Trøndelag fylke 1974: 150.000

Varighet: 1974
Status: Løpende

SINTEF
Vassdrags- og havnelaboratoriet
Kontakt: Jann Langseth

AVTREKK FOR OVNSGASS, SALTEN VERK

Beskrivelse: Strømningsforhold ved avtrekkshette for ovns-gass, verifisering av modellteknikk ved korrelasjon mellom prototyp og modell. Modellen benytter vann for simulering av strømningsforholdene. I noen grad kan modellforsøkene sies å ha tilknytning til arbeidsforholdene ved ovnen. Primært står imidlertid hele avtrekksarrangementet inkl. filter, og de ytre miljøpåvirkninger.
Modellteknikken vil kunne anvendes ved flere bedrifter innenfor bransjen.

Oppdragsgiver: Norske Ferrosilisium-produsenters sentralkontor

Samarbeid: Norske Ferrosilisium-produsenters sentralkontor
SINTEF, avd. teknisk kjemi

Ressurser: 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale 5/12
Teknisk assistanse ikke oppgitt
2) Finansiering:
Norske Ferrosilisium-produsenters sentralkontor 90.000
NTNF 60.000

Publikasjoner:
Rapport, fotos, film fra prototyp (Saltens Verk) og modell ved VHL.

Varighet: 1974
Status: Løpende

SINTEF
Vassdrags- og havnelaboratoriet
Kontakt: Jann Langseth

VENTILASJON AV ELEKTROLYSEHALL

Beskrivelse: Minimalisering av forurensningsnivået på arbeidsgulvet. Modellstudie ved hjelp av en vannmodell, hvor alternative geometriske utforminger av ventilasjonsåpninger, avtrekkskapasitet m.v. kan studeres. Undersøkelsen er direkte knyttet til arbeidsmiljøet i elektrolysehallene. Resultatene vil kunne nyttes av oppdragsgiveren ved tiltak for bedring av arbeidsmiljøet i elektrolysehallene.

Oppdragsgiver: Mosjøen Aluminiumsverk (Mosal)

<u>Ressurser:</u>	1) Årsverksinnsats 1974:		<u>Publikasjoner:</u>
	Vit.personale	2/3	(Rapport, fotos og film leveres oppdragsgiveren)
	2) Finansiering:		Norsk VVS, nr. 10 - 1972,
	Mosjøen Aluminiumsverk	180.000	Meddelelse 17N 1972 fra Vassdrags- og Havnelaboratoriet

Varighet: 1972-75
Status: Løpende

SINTEF
Verkstedteknisk laboratorium
Kontakt: Kjell Tønnessen

STØYBEKJEMPELSE VED PRESSEARBEID

Beskrivelse: Målet er å redusere støy som oppstår ved bearbeidning av tynnplater i presser. På basis av egne undersøkelser og litteraturstudier vil en utarbeide underlagsmateriale for demping av akustisk støy. Resultatene er ment å skulle omfatte rekommendasjoner for støyreduksjon og anvendes i bedrifter som bearbeider tynnplater i presser eller har tilsvarende maskiner som avgir impulsstøy.

Oppdragsgiver: NTNf

Samarbeid: Institutionen för verkstadteknisk forskning, Göteborg
(Koordinering av arbeidet. Utveksling av resultater og erfaringer.)

<u>Ressurser:</u>	1) Årsverksinnsats 1974:		<u>Publikasjoner:</u>
	Vit.personale	ca. 1	Delrapporter: SINTEF-rapporter STF17 A73050 (juni 1973) og STF17 A73059 (august 1973).
	Mekanikerassistanse	1/6	K. Tønnessen: Støybekjempelse ved tynnplatearbeid i presser (Ingeniørnytt Des. 1972).
	2) Finansiering:		B.S. Seland og K. Tønnessen: Støybekjempelse ved tynnplatearbeid. Del 1: Måling av støy fra eksenterpresser (Ajour - F og T 1974, nr. 6)
	NTNF	1972: 100.000	
		1973: 150.000	
		1974: 100.000	

Varighet: 1975-76
Status: Planlegges

SINTEF
Verkstedteknisk laboratorium
Kontakt: Kjell Tønnessen

STØYREDUKSJON VED MASKINERING

Beskrivelse: Hovedmålet ved prosjektet er å redusere støygenereringen og støyutstrålingen fra verktøymaskiner og selve skjæresonene ved sponskjærende bearbeiding. Resultatene er ment å skulle omfatte rekommendasjoner vedr.:

- a) Metoder for måling av støy fra verktøymaskiner
- b) Maskintekniske tiltak for å redusere støy
- c) Maskinoppstilling

Oppdragsgiver: NTNF

Samarbeid: Institutionen för Verstadsteknisk forskning, Göteborg
(Koordinering av arbeidet, utveksling av resultater)

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Vit.personale ca. 0.5
Mekanikerassistanse ca. 0.6
- 2) Finansiering:
NTNF (1975-76) 120 000

Varighet: 1975
Status: Planlegges

SINTEF
Verkstedteknisk laboratorium
Kontakt: Siv.ing. Asbjørn Aune

STØYREDUSERENDE TILTAK VED FABRIKKPLANLEGGING (FORPROSJEKT)

Beskrivelse: Å samle og systematisere eksisterende teoretisk viten og praktisk erfaring om støyforplantning og støyreduisering. Om nødvendig å supplere den foreliggende viten og erfaring med nye undersøkelser, for på dette grunnlag å kunne utarbeide mest mulig konkrete og praktiske retningslinjer for arrangement av tilvirkningsutstyret med tanke på å oppnå et akseptabelt støymiljø.

Oppdragsgiver: NTNF's utvalg for støyforskning

Samarbeid: Akustisk laboratorium, NTH/SINTEF
Interesserte bedrifter

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats:
Vit.personale ca. 1/6
- 2) Finansiering:
NTNF's utvalg for støyforskning 1975: 15-20.000 (ikke endelig fastlagt)

**SAMARBEIDS-
PROSJEKTER**

Varighet: 1970-74
Status: Under publisering

UNIVERSITETET I OSLO, INSTITUTTET
FOR SOSIOLOGI
NORSK INSTITUTT FOR BY- OG REGION-
FORSKNING

Kontakter: Professor Sverre Lysgaard,
Univ. Oslo
Forsker A.M. Kaltenborn,
NIBR

SOSIOLOGISKE UNDERSØKELSER I ÅRDAL

Beskrivelse: Undersøkelse av Årdal som "sted å bo og arbeide" - dvs. av bedriftsmiljø og lokalsamfunn på et ensidig industristed.

Metoder: Intervjuer, deltakende observasjon, arkivanalyser osv.

Relevant for arbeidsmiljøspørsmål: Særegne problemer som knytter seg til situasjoner der en enkelt bedrift helt dominerer det lokale arbeidsmarked.

Oppdragsgiver: Årdal og Sunndal Verk, Årdal kommune.

Samarbeid: Prosjektkomité: Representanter for bedriften, fagforeningen, kommunen og forskergruppen.

Ressurser:

- 1) Personale fra Inst. for sosiologi, NIBR, Arbeidspsykologisk Institutt og Inst. for sosialantropologi (Bergen).
I alt 3 forskere og 6 studenter.
- 2) Finansiering:
Årdal og Sunndal Verk, Årdal kommune: 1970-74 (for hele prosjektperioden): 400.000
1973-74 Sosialdepartementet: 40.000

Publikasjoner: Årdalsprosjektet: rapport 1
STORBEDRIFT TIL ET UTKANTDISTRIKT.
En analyse av beslutningen om å etablere Årdal Verk 1945-46. Av Dag Gjestland.
Oslo 1973. 91 s. Kr. 10,-.
Institutt for sosiologi, Universitetet i Oslo og NIBR.

Årdalsprosjektet: rapport 2
ARBEID OG HELSE PÅ ÅRDAL VERK.
Av Helle Gran Andvig. Oslo 1973. 214 s. Kr. 18,-.
Institutt for sosiologi, Universitetet i Oslo og NIBR.

Årdalsprosjektet: rapport 3
BOLIG- OG ARBEIDSFORHOLD I ÅRDAL.
Av Arne Selbyg. Oslo 1973. Kr. 15,-.
Institutt for sosiologi, Universitetet i Oslo og NIBR.

(I alt ventes utgitt 9 rapporter.)

Varighet: 1974- (se nedenfor)
Status: Løpende/under planlegging

INSTITUTT FOR SAMFUNNSFORSKNING
INSTITUTT FOR INDUSTRIELL MILJØ-
FORSKNING (SINTEF)

Kontakt: Forskn.stip. Dag Gjestland,
ISF
Forsker P.M. Schiefloe, IFIM

SOSIOLOGISKE UNDERSØKELSER I TELEVERKET (SUNTEL)

- Beskrivelse: Utgangspunkt er den pågående teknologiske og administrative omorganisering i etaten, hvordan endringsprosessen virker inn på medarbeidernes forhold til etaten og griper inn i den totale livssituasjon.
- Metoden er en kombinasjon av feltstudier og bredere anlagte statistisk/surveymessige studier. Undersøkelsene vil bli gjennomført i form av tre parallelle delprosjekter knyttet til følgende områder: Administrativ omorganisering, riksautomatisering og rekruttering.
- Prosjektet er for 1974 å regne som et forprosjekt. Det skal mot slutten av året tas stilling til hvorvidt prosjektet skal videreføres, og i tilfelle i hvilken form. (Sannsynlig videreføring: Ut 1976.)
- Oppdragsgiver: Teledirektoratet, etter initiativ fra personalorganisasjonene i Televerket.
- Samarbeid: Ansvar for den faglige og økonomiske del av prosjektet: IFS
Ansvar for gjennomføringen deles av instituttene.
Nedsatt arbeidsutvalg, med representanter fra instituttene, Teledirektoratet og personalorganisasjonene.
- Ressurser:
- 1) Årsverksinnsats 1974:
Vit.personale ca. 1.5
 - 2) Finansiering:
Televerket 1974: 155.000

Varighet: 1975-76
Status: Under planlegging

SINTEF, AVD. MEKANISK TEKNOLOGI
STATENS TEKNOLOGISKE INSTITUTT
AVD. FOR STØPERITEKNIKK

Kontakt: Overing. O.J. Kruåtaa, STI
Siv.ing. A. Engebretsen,
SINTEF

ORGANISKE BINDEMIDLER

- Beskrivelse: Utvikle og utprøve organiske bindemidler for olivinsand samt vurdere de miljømessige konsekvenser ved innføring av moderne, kaldherdende bindemidler i støperier.
- Resultatene vil gjøre det mulig for støperiene å få mer informasjon om moderne bindemidler og deres miljømessige påvirkning, slik at de i større grad enn nå kan velge produkter under hensyntagen til miljømessige forhold.
- Oppdragsgiver: NTNF
- Samarbeid: SINTEF - STI
- Ressurser:
- 1) Årsverksinnsats:
Vit.personale 0.4
 - 2) Finansiering:
Instituttbudsjettene
NTNF: 1975 ca. 65.000
1976 ca. 75.000

Varighet: 1973-76 (se nedenfor)

Status: Løpende

NORSK INSTITUTT FOR PERSONALADMINISTRASJON (NIPA)
INST. FOR ARBEIDSPSYKOLOGI OG PERSONALFORVALTNING
NHH

Kontakter: Konsulent Einar Li, NIPA
Vit.ass. Geir Nybø, NHH

TURNOVERPROSJEKTET - ÅRSAKER TIL OG KONSEKVENSENE AV PERSONALGJENNOMTREKK I NORSK INDUSTRI

Beskrivelse:

Turnoverprosjektet er inndelt i to delprosjekter:

- 1) Et makroprosjekt, med hovedmålsetting å kartlegge omfanget av personalgjennomtrekk i norsk industri og å analysere mulige årsaker til at folk slutter, og årsaker til variasjoner mellom ulike bedrifter. Vi har i undersøkelsene tatt utgangspunkt i tre industrigrener, verkstedsindustri, næringsmiddelindustri og kjemisk industri.

Ansvarlig for prosjektet: Siv.øk. Geir Nybø, Inst. for arb.psyk. og personalforv., NHH
Faglige rådgivere: Prof. S.M. Kile, NHH, og prosjektets hovedkomité.
Det er ventet at rapporten om makroprosjektet vil foreligge ved årsskiftet 1975/76.

- 2) Et mikroprosjekt, som er en utdyping av makroprosjektet, når det gjelder årsaker til at en person slutter i sin jobb. Vi går her detaljert inn på hva slags arbeidsforhold den ansatte arbeider under, og hvilke sosiale faktorer internt og eksternt som virker inn på hans arbeidssituasjon.

Det skal utarbeides en kortfattet og lettfattelig redegjørelse for undersøkelsens oppbygging, gjennomføring, resultater og konklusjoner, for å få et praktisk innrettet dokument til hjelp for bedrifter som er interessert i tilsvarende undersøkelser på egen hånd.

Ansvarlig for prosjektet: Stud.mag.art. Lars Groth.

Rådgivere og veiledere: Prof. S. Bråten og prof. S. Lysgaard (Inst. for sosiologi, Oslo)

Hovedkomité:

U.dir. L. Torgersen (Arbeidsdirektoratet), Prof. S. Lysgaard (U. Oslo), Konsulent Østerlund-Pedersen (SSB), Personaldir. R. Østrem (Norske Shell), Kons. G. Espolin Johnson (NIPA).

Ressurser:

- 1) Årsverksinnsats 1974:

Vit.personale 2

- 2) Finansiering:

Instituttbudsjettet

Budsjett for hele prosjektet: ca. 400.000
(Bevilget fra Kommunal- og Arbeidsdepartementet 1974 145.500)

(Se også Norsk Produktivitetsinstitutt side 43.)

S T I K K O R D R E G I S T E R

(Se egen liste over bedrifter.)

- akustikk 31
- aluminiumsproduksjon 95
- " oksyd 26
- amitrol 60
- anleggsarbeid 8, 30, 32
- arbeidsevne 23
- arbeidsmiljø, ansattes vurdering av:
10, 11, 25, 34, 40, 42, 43, 48,
73, 82, 87, 92, 93, 98, 99
- arbeidsskader 11
- arbeidsulykker 19, 43, 70, 72, 73,
78
- asbest 59
- atmosfære 22, 36, 89
(se også gass, støv)
- attføring 55, 92
- automatisering 24, 89
- autonomi 58
- bakeri 46
- bank 53
- bedrifter, se egen liste 104
- bedriftsdemokrati 33
(se også samarbeid)
- bedriftsforsamling 52
- belysning 86
- bergverk 10
(se også gruvearbeid)
- bindemidler, organiske 99
- blinde 24
- brann, brannfare 41, 79
- byggeplasser 30, 31, 32, 45
- bygninger 4, 31, 88
- cadmium 20
- dagbrudd 10 (se også gruvearbeid)
- daginstitusjoner 48
- databehandling 33, 34, 37, 89
- EDB (se databehandling)
- eksplosjoner 34, 79, 80
- eldre arbeidstagere 73
- elektriske fordelingsnett 29
- elektro-mekanisk bedrift 90
- elektrolyse 95
- engroshandel 81
- ergonomi 69, 71
- fagbevegelse 33
- feber 63
- ferrolegeringsindustri 81
- fiskere, fiskeriarbeidere 14, 44, 51
- fjellarbeid 30
(se også gruvearbeid)
- fjøs 6, 7
- flyplass 13
- flytting 42
- " av bedrifter 44
- forgiftning 14, 20, 60, 61
- forurensende stoffer 14, 20, 26, 28,
36, 37 (se også gass, støv og de
enkelte stoffer)
- funksjonshemmede 15, 23, 24
- fysiske arbeidsforhold 93
- gass 5, 45, 89, 94
- grafisk industri 85
- gruppeprosess 2
- gruvearbeid 22, 25, 74, 78, 79, 80
(se også bergverk, dagbrudd,
fjellarbeid)
- grønnsakdyrking 6

- helseforhold 16, 40, 43, 82, 83
helseinstitusjoner 72, 94
hjemmearbeid 41, 72
husdyrhold 4-8
hydrokarboner 36, 37
hygiene 5, 46, 64
hørselskader, -vern 12, 13, 88
(se også støy)
- idrett 3
industriarbeid, -ere 54, 83
industrielle agens 63
informasjon, -system 35, 83
- jern- og metallarbeidere 33
juridiske forhold 15, 18
- kisstøv 79
(se også silikat)
- kjemikalier 64
(se også forurensende stoffer,
og de enkelte stoffer)
- kjemisk industri 100
konfeksjonsindustri 86
kortslutning, elektrisk 29
kraftverk 90
kreft 74, 84-85
kryolitt 26
kvarts 59
kvikksølv 14, 61, 63
kvinner 64, 93
- lakk 29
landbruk 60
(se også institusjonene s. 4-7,
65-68)
- landbruksmaskiner 65, 66, 69, 70
lederutvikling 2
leverskader 15
lokalsamfunn 3, 90, 98
luktfjerning 25
- lærere 87
lønnssystem 82
- maling 29
- næringsmiddelindustri 93, 100
- organisasjonsformer, -utvikling
2, 10, 31, 35, 81, 83
- papirindustri 87
partikler 36
pendling 19
personvurdering 2
placenta 63
planlegging 33
plantevernmidler 60
plaststoffer 15, 37, 62
pressearbeid 95
produksjonsstyring 33-35
- radon 74
renseri 64
rettsregler 15, 18
røntgenundersøkelser 74-76
- samarbeid 23, 32, 47, 49, 50, 52-56,
94
selvstyre 58
sementbrennere 51
sildemelproduksjon 25
silikat 62, 81
sinnslidelser 18, 19
sjømenn (se skipsfart)
skiftarbeid 43, 51
skip, skipsfart 32, 34, 56, 64, 73,
91, 92
skogsarbeid 82-83
(se også institusjoner 69-71)
skoler 47-50, 58, 87, 88

sosialmedisin	9	ulykke	(se arbeidsulykker)
sosiologiske undersøkelser	98, 99		
spinnsalarbeidere	16		
strålehygiene	74-76	ventilasjon	4, 22, 94, 95
styren	62	verksted	37, 43, 100
støperi	45, 46, 51, 99	verktøymaskiner	96
støv	45, 59, 62, 81, 89	vernearbeid	18, 57
støy	12, 13, 31, 41, 45, 66, 69,
80, 87, 88, 95, 96 (se også
hørselskader, -vern)	vibrasjoner	65, 69
sykepleie	72		
		yrkeshemming	9, 23
tekstiler	41	yrkeshistorie	47
thallium	60	yrkesvalgproblemer	9
turnover	43, 86, 100		
		øyeskader	8

B E D R I F T E R

Akergruppen 35	Norsk Jernverk 21, 43, 51
Bergens Mek. Verksteder 35	Norsk Medisinaldepot 53
Borregaard 16, 73	Norske Shell 54
Christiania Bank og Kreditkasse 53	Orkla Gruber 78, 79
Elektrisk Bureau 33	Peterson & Sønn 73
Elkem-Spigerverket 84	Philips 73
Falconbridge 84	Radionette 73
Fellesmeieriet 73	Rana Gruber 80
Findus 44	Rødsand Gruber 79
Fjellhammer Bruk 73	Salten Verk 94
Folldal Verk 78, 79	SAS 33
Fosdalen Bergverk 78-80	Siemens 90
Freia 93	Skorovas Gruber 79, 80
Grong gruber 80	Store Norske Spitsbergen Kull- kompani 79
Hydraulik A.S 33, 35	Sulitjelma Gruber 79
Jøtul 51, 73	Televerket 93, 99
Kaarbø's Mek. Verksted 43	Thune-Eureka 82
Kværner Brug 73	Viking-Askim 33
Leif Høegh & Co. 56	Volvo 57
Mosjøen Aluminiumsverk 95	Øglænd sykkelfabrikk 33
NSB 55	Årdal og Sunndal verk 73, 98
Norcem 51, 78	

NAVF's UTREDNINGSINSTITUTTNORGES ALMENVITENSKAPELIGE FORSKNINGSRÅD
WERGELANDSVEIEN 15, OSLO 1 · TELEFON · 20 65 35Oslo, juni 1974
153/74

Til forskningsinstitusjoner

KARTLEGGING AV FORSKNING OG UTREDNINGSARBEID VEDRØRENDE ARBEIDSMILJØPROBLEMER

Kommunal- og arbeidsdepartementet har satt i gang et utredningsarbeid om arbeidsmiljøproblemer, hvor man blant annet ønsker å kartlegge aktuelle forsknings- og utredningsprosjekter vedrørende sikkerhet, helse og trivsel på arbeidsplassene. I tillegg til dette ønsker departementet å utarbeide en oversikt over den opplysnings- og opplæringsvirksomhet som drives på dette området.

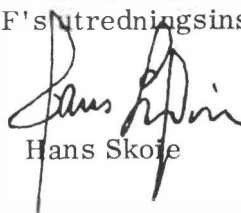
NAVF's utredningsinstitutt skal, etter oppdrag fra departementet, utføre en del av dette kartleggingsarbeidet, og henvender seg derfor til Deres institusjon for å be om noen opplysninger. Vi ber Dem være så vennlig å besvare spørsmålene på de vedlagte skjemaer. Skjema A gjelder institusjonen generelt, mens skjema B dreier seg om det enkelte prosjekt (ekstra eksemplarer av skjema B er vedlagt).

Med arbeidsmiljø forstår vi summen av de faktorer i arbeidssituasjonen som har innvirkning på individets fysiske og psykiske helse og sosiale situasjon i og utenfor arbeidet. Vi ønsker således å legge til grunn en vid definisjon av "arbeidsmiljøproblemer". Dersom De er i tvil, ber vi Dem heller ta med for mange enn for få prosjekter. I denne sammenheng vil vi nevne at mandatet for Kommunaldepartementets arbeidsmiljøutredning gir uttrykk for et ønske om å arbeide for å bedre det forebyggende verne-, helse- og miljøarbeid, og for å videreutvikle demokrati og medinnflytelse på de enkelte arbeidsplasser.

Vi vil videre understreke at også prosjekter som ikke primært er rettet mot arbeidsmiljøproblemer, men som kan antas å være av indirekte betydning, er av interesse for utredningen.

Vi håper De vil påta Dem arbeidet med å fylle ut disse skjemaene, som vi mener er nødvendige for å skaffe en god oversikt over dette forskningsområdet, og ber om at svar blir sendt oss innen 2 uker. Svarkonvolutt er vedlagt. Kommentarer og forespørsler vedrørende undersøkelsen kan rettes til konsulent Ivar Rusdal i telefon (02) 20 65 35.

Med hilsen
for NAVF's utredningsinstitutt

Hans Skoje

Ivar Rusdal

FORSKNING OG UTREDNINGSARBEID VEDRØRENDE ARBEIDSMILJØSPØRSMÅL

1. Instituttets/avdelingens navn:
2. Utføres det ved instituttet/avdelingen forsknings- eller utredningsprosjekter (avsluttet 1970 eller senere/løpende/planlagt) som dreier seg om arbeidsmiljøspørsmål?

Ja

Nei

Vennligst fyll ut et eksemplar av del B for hvert prosjekt. For prosjekter avsluttet før 1.1.1974, ber vi bare om kortfattede opplysninger om emne og publisering (spørsmålene 1, 2, 4, 5, 6 og 10), mens vi for pågående og planlagte prosjekter ber om så detaljerte opplysninger som mulig. Er det ikke prosjekter å rapportere, ber vi likevel om at dette skjemaet blir fylt ut så langt som mulig.

3. Driver instituttet/avdelingen annen aktivitet av betydning for arbeidsmiljøspørsmål? (Forelesninger, kurs, utgivelse av trykksaker, AV-materiell m.v.)

Ja

Nei

Vennligst gi en oversikt over denne virksomheten nedenfor: (Legg gjerne ved en oversikt over undervisningsmaterieil, publikasjons- eller litteraturliste, årsrapport eller presentasjonsbrosjyre i den grad det er mulig.)

4. Har instituttet/avdelingen for øvrig interesser/kompetanse innenfor dette feltet som ikke er kommet til uttrykk ovenfor?

Antyd fagområde
(kryss av)

- Teknologi
- Sosiologi
- Yrkeshygiene
- Arbeidsfysiologi
- Arbeidspsykologi
- Vernearbeid
- Attføring
- Annet (spesifiser)

5. Vi er takknemlig for eventuelle synspunkter på hva som er viktige problemer og ønskelige tiltak innenfor dette feltet. Bruk plassen nedenfor eller eget ark.

Kontaktperson ved instituttet/avdelingen:

FORSKNING OG UTREDNINGSARBEID VEDRØRENDE ARBEIDSMILJØSPØRSMÅL

1. Instituttets/avdelingens navn:
2. Prosjekttittel:
3. Daglig leder:
(Evt. annen person som kan gi nærmere opplysninger)
4. Eventuell oppdragsgiver for prosjektet:
5. A. Beskrivelse av prosjektet:
(Problemstilling, metode, relevans for arbeidsmiljøspørsmål)

B. I hvilken bedriftstype/bransje er eventuell datainnsamling foretatt?

C. Hvilken anvendelse venter De resultatene vil få?

6. Tidsramme:

Startår:

Nåværende stadium: Avsluttet/under publisering/løpende/under planlegging
(stryk det som ikke passer)

Antatt avslutningsår:

7. Medvirkende personale:

A. Vitenskapelig personale

Navn:	Stilling:	Arbeidssted	Lønnet av:	Årsverk ¹⁾

VEND!

B. Annet personale

Navn:	Stilling:	Arbeidssted:	Lønnet av:	Årsverk ¹⁾

¹⁾I rubrikken "Årsverk" antydes andelen av total arbeidstid som ventes benyttet på dette prosjektet i 1974 (eller i 1973 for nylig avsluttede prosjekter), f. eks. 1, $\frac{1}{2}$, mindre enn $\frac{1}{10}$.

8. Eksterne finansieringskilder spesielt for dette prosjektet:

(Forskningsråds- eller fondsmidler/oppdragsmidler/andre øremerkede bevilgninger)

År	Finansieringskilde	Beløp (i 1.000 kr.)

9. Organisasjon:

A. Administrativ ledelse av prosjektet (institutt, prosjektkomiteé m.v.)

B. Samarbeidende institusjoner: _____

Samarbeidets art:

(Prosjektsamarbeid, teknisk samarbeid m.v.)

10. Hvordan bekjentgjøres resultatene av prosjektet?

Artikler/rapporter/annet (spesifiseres) _____

Legg om mulig ved liste over publisert materiale.

Vennligst benytt tilleggsark hvis det er for liten plass på skjemaet!

INTERESSER/KOMPETANSE BLANT INSTITUTTENE

(Se kommentarer side ix.)

Institutter merket P har prosjekter omtalt i katalogen

ARBEIDSFYSIOLOGI

- P Arbeidsfysiologisk institutt
Flymedisinsk institutt (Forsvarsdept.)
- P A.L. Hernes Institutt
- P Institutt for gruvedrift (NTH)
- P Laboratorium for miljøfysiologi
Norges Statsbaner
- P Norsk institutt for personaladministrasjon
Røde Kors klinikk, Oslo
- P Statens institutt for forbruksforskning (Forbr. og adm.dept.)
- P Statens teknologiske institutt (Industridept.)

ARBEIDSPSYKOLOGI

- P Arbeidsfysiologisk institutt
- P Arbeidspyskologisk institutt
- P Institutt for gruvedrift (NTH)
- P Institutt for psykologi og sosialforskning (NTH)
- P Laboratorium for miljøfysiologi
- P Norges Idrettshøgskole, Avd. samfunnsvitenskapelige fag
Norges Statsbaner
- P Norsk institutt for personaladministrasjon
- P Pedagogisk Seminar (U. Bergen)
- P Psykologisk institutt, avd. organisasjons- og økologisk psykologi
(U. Bergen)
- Røde Kors klinikk, Oslo
- P Sentralinstitutt for industriell forskning
Seksjon for administrativ etterutdanning (NTH)
Senteret for arbeidspyskologi og attføring i Nord-Norge
- P SINTEF
- P Statens teknologiske institutt

ATTFØRING

- Aker sykehus, sosialmedisinsk avd.
- P Arbeidsfysiologisk institutt
- P Arbeidspyskologisk institutt
- P A.L. Hernes Institutt
- P Institutt for hygiene og sosialmedisin (U. Bergen)
- P Institutt for sosialmedisin (U. Oslo)
- P Norges Idrettshøgskole, avd. samfunnsvitenskapelige fag
Norges Statsbaner
- P Norsk institutt for personaladministrasjon
- P Pedagogisk forskningsinstitutt (U. Oslo)
- P Psykologisk institutt (U. Trondheim)
- Senteret for arbeidspyskologi og attføring i Nord-Norge
- Statens attføringsinstitutt
- P Statens teknologiske institutt

SOSIOLOGI

- P Arbeidspsykologisk institutt
- P Institutt for driftslære og landbruksøkonomi (NLH)
- P Institutt for psykologi og sosialforskning (NTH)
- P Institutt for retts sosiologi (U. Oslo)
- P Norges Idrettshøgskole, Avd. samfunnsvitenskapelige fag
Norges Statsbaner
- P Norsk institutt for by- og regionforskning (NTNF)
- P Norsk institutt for personaladministrasjon
- P Pedagogisk forskningsinstitutt (U. Oslo)
Røde Kors klinikk, Oslo
- P Sentralinstitutt for industriell forskning
- P SINTEF
- P Statens institutt for forbruksforskning
- P Statens teknologiske institutt

TEKNOLOGI

- P Arbeidspsykologisk institutt
- P BVLI's tekniske virksomhet
- P Institutt for gruvedrift (NTH)
 - " " fysikalsk kjemi (NTH)
 - P " " industriell økonomi og organisasjon (NTH)
 - P " " kjemiteknikk (NTH)
 - P " " psykologi og sosialforskning (NTH)
 - P " " teknisk elektrokjemi (NTH)
 - " " treteknologi (NLH)
- P Landbruksteknisk institutt
Meieriinstituttet (NLH)
Norsk institutt for luftforskning
- P Norsk konfeksjonsteknisk institutt
- P Norsk regnesentral
- P Papirindustriens forskningsinstitutt
- P Psykologisk institutt, avd. organisasjons- og økologisk psykologi
(U. Bergen)
- P Sentralinstitutt for industriell forskning
- P SINTEF
- P Statens institutt for forbruksforskning
- P " " " strålehygiene
- P Statens teknologiske institutt

VERNEARBEID

- P Arbeidsfysiologisk institutt
- P Arbeidspsykologisk institutt
- P Det audiologiske institutt, Rikshospitalet
- P Institutt for gruvedrift (NTH)
Institutt for treteknologi (NLH)
Kjemisk institutt (U. Oslo)
- P Laboratorium for miljøfysiologi
Norges Statsbaner
Norges Veterinærhøgskole
- P Statens institutt for strålehygiene
- P Statens teknologiske institutt

YRKESHYGIENE

- P Flymedisinsk institutt (Forsvarsdep.)
- P Institutt for gruvedrift (NTH)
- P Institutt for hygiene og sosialmedisin (U. Bergen)
- P Institutt for klinisk biokjemi (U. Oslo)
- P Laboratorium for miljøfysiologi
Meieriinstituttet (NLH)
- Norges Statsbaner
- P Norsk institutt for personaladministrasjon
- P Sentralinstitutt for industriell forskning
- P Statens institutt for strålehygiene
- P Statens teknologiske institutt

A N N E T :

Institutt	Interesse/kompetanse
P Institutt for psykologi og sosialforskning (NTH)	Boligmiljø, bymiljø, trafikkmiljø
P Institutt for klinisk biokjemi (U. Oslo)	
P Institutt for sosialmedisin (U. Oslo)	Organisering av helsetiltak på arbeidsplassen
P Norges Idrettshøgskole, Avd. samf.vit. fag	Idrettsmetodikk, miljølære
P Norsk gerontologisk inst.	Gerontologi, eldre arbeidstagere
Norsk institutt for luftforskning	Luftforurensinger
P Psykiatrisk institutt (U. Oslo)	Sosialpsykiatri
P Psykologisk institutt (U. Bergen)	Distriktsutbygging: produksjonsbedrifter i utkantstrøk
Røde Kors klinikk, Oslo	Almenmedisin - helsetjeneste utenfor sykehus
Sosialmedisinsk avdeling, Aker sykehus	Klinisk sosialmedisin inkl. geriatri
Statens institutt for folkehelse	Epidemiologi, miljøtoksikologi, administrasjon
Øre-nese-hals avd., Ullevål sykehus	Støyproblemer (audiologisk lab.)

SUMMARY IN ENGLISH

The present catalogue contains the results of a survey of Work Environment research in Norway. The survey has been performed by means of a questionnaire sent to 160 institutions (selected research institutes at universities and colleges, public and private research institutes and some authorities) in the period June - September 1974.

A total of 145 institutions (91%) answered the questionnaire, giving information on 169 projects described in this catalogue. At the time of the survey, 123 of these projects were in progress, 19 were concluded and 27 were being planned.

For the current projects, the work performed is estimated to total 160 man-years in 1974, which amounts to 1-2% of the total annual research and development effort in Norway.

The projects described are distributed between the different groups of institutions in the following way:

	Social science institutions	Science and technology institutions	Medical insti- tutions	Agricul- tural sci- ence inst.	Total
Universities and colleges	16	4	15	7	42
Research Council institutes	0	18	0	0	18
Public research institutes	32	10	15	10	67
Private and semi- official inst.	14	18	6	0	38
Cooperative projects	3	1	0	0	4
Total	65	51	36	17	169

It is underlined that a distribution of the project on fields of science will not necessarily equal the one shown. Institutes classified under "Science and technology" run projects in the social sciences, etc.